

KALLELSE

Socialnämnden

Plats och tid för
sammanträdet

Havsörnen, Borgholm, 2024-04-24 , klockan 13:00

Joel Schäfer
Ordförande

/

Therese Åhlander
Sekreterare
880 95

Förslag på justerare:

Justerare med Ersättare som ersättare

Förslag på plats och tid för
justeringen:

i Borgholm

	ÄRENDEN		Sid
1	Upprop		
2	Nyttillkomna ärenden		
3	Godkännande av kallelse och dagordning		
4	Anmälan om jäv		
5	Val av justerare		
6	Information från socialchef 2024	2024/1 700	3
7	Budgetuppföljning mars 2024	2024/13 792	4 - 17
8	Tjänsteskrivelse organisationsförändring utifrån genomlysning av socialförvaltningens organisation	2024/34 700	18 - 23
9	E-förslag: Återinför valmöjligheten till matdistribution till våra kommuninvånare	2024/7 700	24 - 27
10	Införande av inköp av färdiglagade rätter som ersätter beredning av huvudmål i hemmet.	2024/7 700	28 - 31
11	Revidering av riktlinjer för äldreomsorgens biståndsbedömning.	2023/92 700	32 - 60
12	Revidering av socialförvaltningens delegationsbestämmelser	2024/30 700	61 - 111
13	Dataskyddsombudets årsrapport 2023 Borgholms kommun	2024/20 700	112 - 121
14	Avvikelse, klagomål på omvårdnad	2024/26 705	122 - 123
15	Information om förvaltningens arbete höjd beredskap	2024/32 701	124 - 127

§ 43

Information från socialchef.

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott beslutar

att godkänna informationen och lämna över den till socialnämnden.

Dagens sammanträde

Anna Hasselbom Trofast, socialchef ger följande information:

- Undersöker möjligheter att erbjuda boende till sommarvikarier, idag har vi 58 % täckning inför sommaren.
- Inom LSS undersöks olika lösningar av lokaler till korttidsverksamhet barn.
- Löneöversynen pågår, fackförbundet Kommunal har varslat om strejk från och med 240418. I dagsläget påverkar det inte Borgholms kommun.
- Tjänsten för ungdomssamordnare är uppsagd som en effektivisering med anledning av ekonomin och upphör om sex månader.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

--	--	--	--	--

§ 44

Budgetuppföljning mars 2024.

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott beslutar

att godkänna den preliminära budgetuppföljningen för mars månad 2024.

Ärendebeskrivning

Den preliminära budgetuppföljningen för mars 2024 är framtagen av enhetschefer, verksamhetschefer och förvaltningschef tillsammans med ekonom.

Beslutsunderlag

Preliminär budgetuppföljning för mars 2024.

Dagens sammanträde

Isabelle Eriksson, ekonom, redovisar den preliminära budgetuppföljningen för mars månad 2024.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

--	--	--	--	--

Borgholms
kommun

Socialnämnd

Uppföljning mars 2024

Mar 2024

SNAU: 2024-04-24, §XX

Innehållsförteckning

1	Förvaltningsberättelse	3
1.1	Händelser av väsentlig betydelse	3
1.2	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	4
1.2.1	Sammanfattning	4
1.2.2	Kommunens verksamheter	4

1 Förvaltningsberättelse

1.1 Händelser av väsentlig betydelse

Vård och omsorg

- Flytt till Tullgatan 40 pågår. Strömgården och Ekbacka 2 har flyttat in. Själva flytten har gått bra men tekniken har strulat en hel del.
- Sommarplanering och rekrytering är i fokus. Det finns en stor oro för rekryteringen under sommaren. En enhetschef är anställd på timmar för att stötta upp med rekryteringen.
- Rekrytering av legitimerad personal, enhetschef samt larmtekniker pågår
- En läkemedelsgrupp håller på att färdigställa en ny rutin för hantering av läkemedel.
- Det har genomförts 4 utbildningstillfällen av Palliativ vård för baspersonal
- Utbildning i förflyttningsteknik dag 1 och 2 samt för sommarvikarier, pågår

Omsorgen om funktionsnedsatta

- Perioden har präglats av lönesamtal.
- Det finns en fortsatt stor oro för utfallet av 11-timmars dygnsvila, medarbetare flaggar för att säga upp sig. Ett personligt assistansärende har sökt och fått dispens beviljad året ut och kommer återinstallera 24-timmarspass i schemat inom kort.
- Samverkan över gränserna är fortsatt något som lyfts av cheferna, där de kan se positiva effekter för både medarbetare och brukare som resultat.
- Rekrytering slutförd av ny chef efter pensionsavgång
- Fina resultat på friskindex i senaste populums-mätningen på flera håll inom OFN.
- Autismutbildning pågår för totalt 100 medarbetare inom OFN. Hälften har gått och hälften väntar till hösten.
- Arbetet med kontaktpersoner har satt fart och kön minskar äntligen.
- Sommarplanering i vissa verksamheter med många parametrar är utmanande.
- Kö till bostad med särskild service för vuxna LSS § 9:9.

Individ- och familjeomsorgen

- Under mars har förberedelser skett utifrån den nya lag som kommer att gälla från och med 1 april: Lag (2024:79) om placering av barn i skyddat boende. Skyddat boende blir en boendeinsats enligt socialtjänstlagen.
- En medarbetare inom enheten har påbörjat ledarförsörjningsprogrammet.
- Två medarbetare har varit med och anordnat 10-års jubileum med öppet hus på Familjecentralen. Det blev ett lyckat firande med uppskattade aktiviteter samt tårta till alla besökare.
- Ny behandlingspedagog är anställd och tillträder sin tjänst 1 maj men jobbar fram tills dess några timmar i månaden i ärenden som inte kan avvaktas tills maj.
- Myndighetsenheten är klara med sin revidering av riktlinjer för biståndshandläggning och skickar vidare till Socialnämnd för beslut.

1.2 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

1.2.1 Sammanfattning

Socialförvaltningen uppvisar en avvikelse om -2,9 mkr för perioden. Avvikelsen härleds främst till hemtjänst då antalet hemtjänsttimmar ökat under perioden. Överförda statsbidrag från 2023 samt engångsutbetalning från Migrationsverket i januari reducerar avvikelsen.

Prognosen för helåret uppgår till +3,9 mkr.

I prognosen har hänsyn tagits till ökat antal hemtjänsttimmar med ca. 1000 timmar per månad inkluderat ökade kostnader för fyllnad- och övertid samt sjuklön då dessa kostnader har ökat i samband med ökningen av hemtjänsttimmar. En högre ökning förväntas under årets första månader till Tullgatan är inflyttningsklart, sedan förväntas timmarna minska något.

Inom Individ- och familjeomsorgen avslutas ett assistansärende i februari, vilket bidrar positivt till avvikelsen.

Omsorgen om funktionsnedsatta förväntas visa en positiv avvikelse vid årets slut vilket främst härleds till effektivare bemanning.

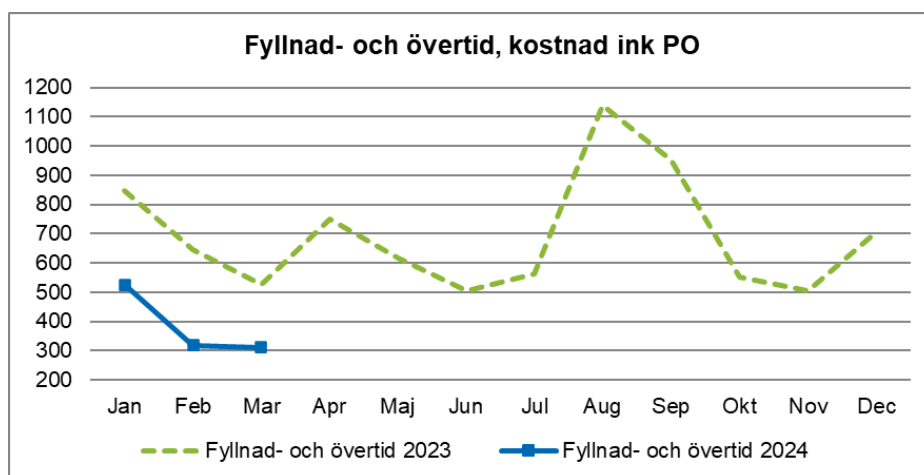
Förvaltningen erhöll 7,6 mkr föregående år i generellt statsbidrag som överförts till 2024. Dessa medel påverkar prognosen positivt. Ytterligare stimulansmedel om 9,5 mkr som erhålls 2024 påverkar också prognosen positivt, framförallt inom vård- och omsorg.

Verksamheten har tagit fram ytterligare effektiviseringsåtgärder för att uppnå en positiv prognos vid årets slut, totalt sett så återfinns det ett åtgärdspaket om 4,6 mkr för helåret.

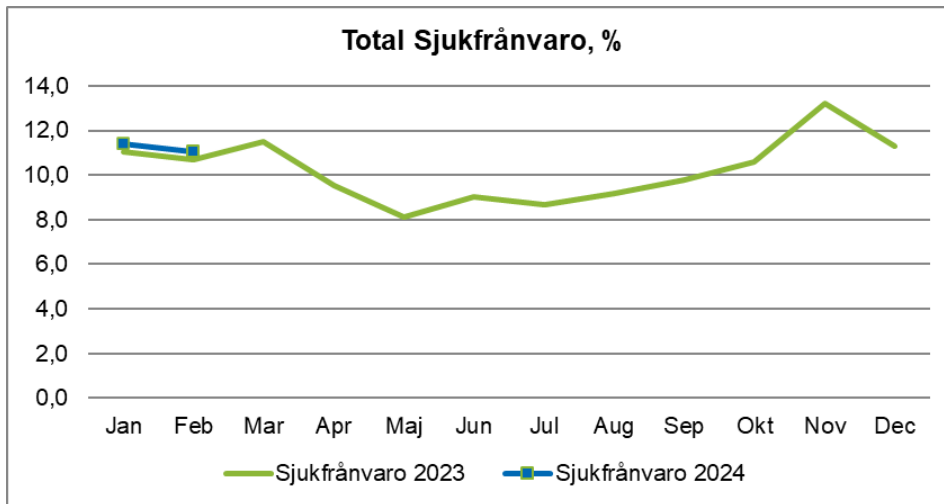
1.2.2 Kommunens verksamheter

Personalstatistik

Kostnader för fyllnad och övertid för perioden uppgår till 1 154 tkr. En minskning med 865 tkr jämfört med samma period föregående år då kostnaden var 2 019 tkr.

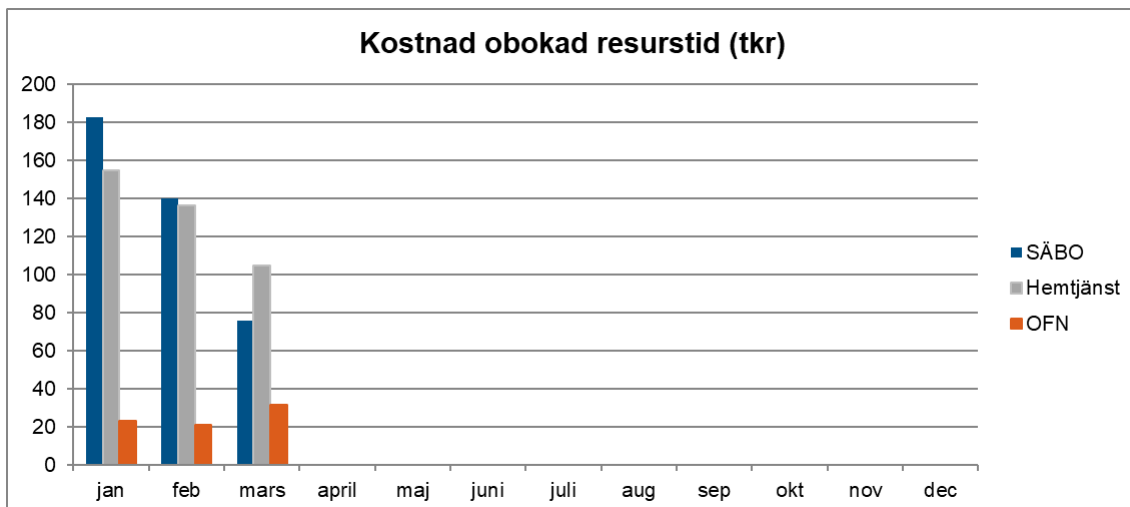

Den totala sjukfrånvaron har ökat något jämfört med samma period föregående år.

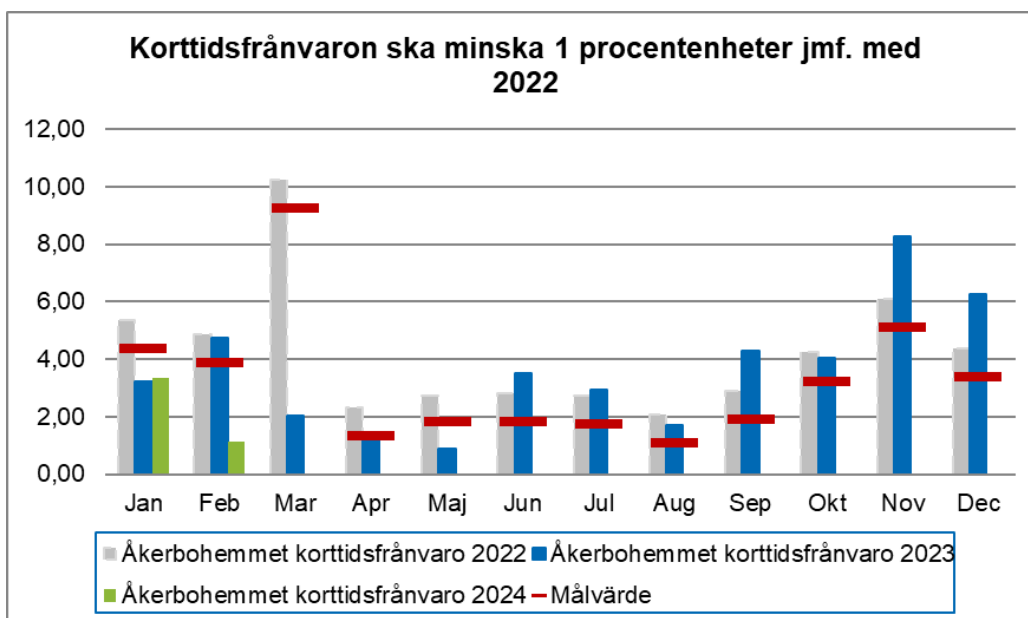
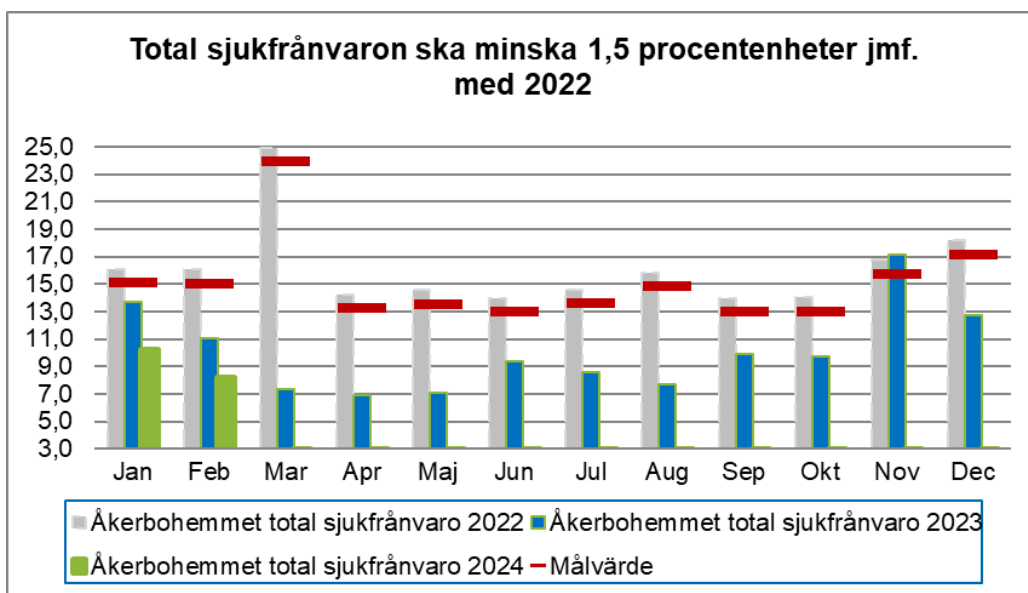

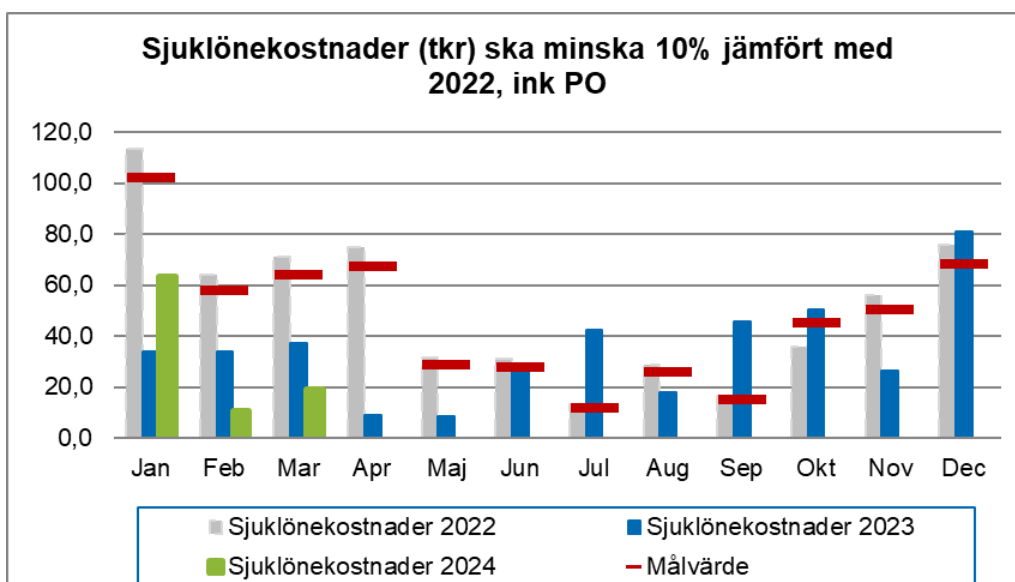
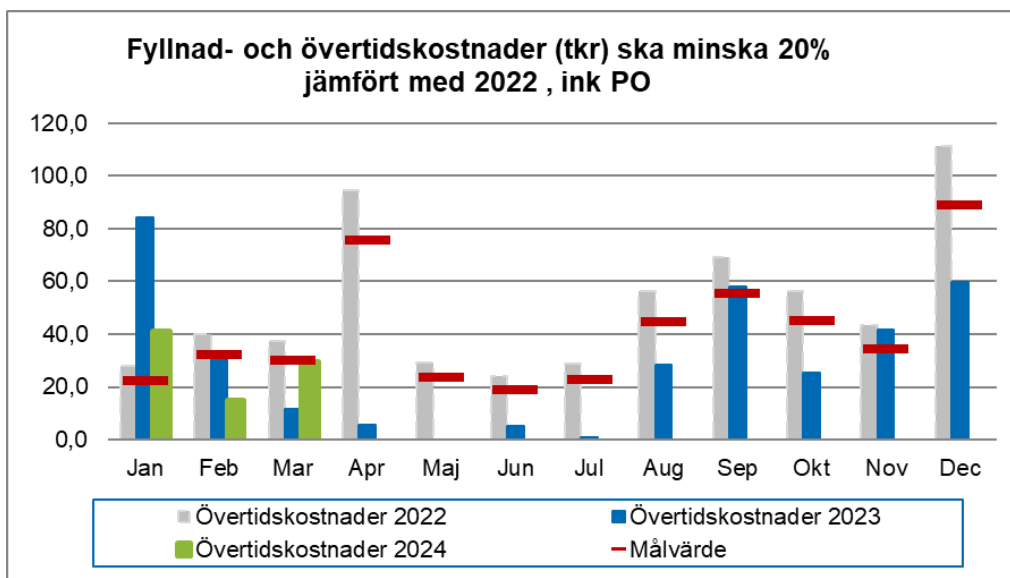
Total Sjukfrånvaro	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Medel
Sjukfrånvaro 2023	11,0	10,7	11,5	9,5	8,1	9,0	8,7	9,2	9,8	10,6	13,2	11,3	10,4
Sjukfrånvaro 2024	11,4	11,1											

Kostnaden för den obokade resurstiden för hela förvaltningen uppgår till 870 tkr för perioden. Detta är en ökning med 274 tkr jämfört med samma period föregående år då kostnaden uppgick till 596 tkr. Det är framförallt inom hemtjänsten som ökningen har skett.

Projekt Åkerbohemmet - Minskat arbetsmätt

Ekonomisk analys

Analys av avvikelse för perioden

Socialförvaltningen uppvisar för perioden en avvikelse om - 2,9 mkr. Nedan presenteras avvikelse per verksamhet.

Centralt

Verksamhetsområdet uppvisar en positiv avvikelse om + 0,2 mkr för perioden. Avvikelsen härleds till lägre personalkostnader och lägre driftkostnader än budgeterat för perioden.

Vård och omsorg

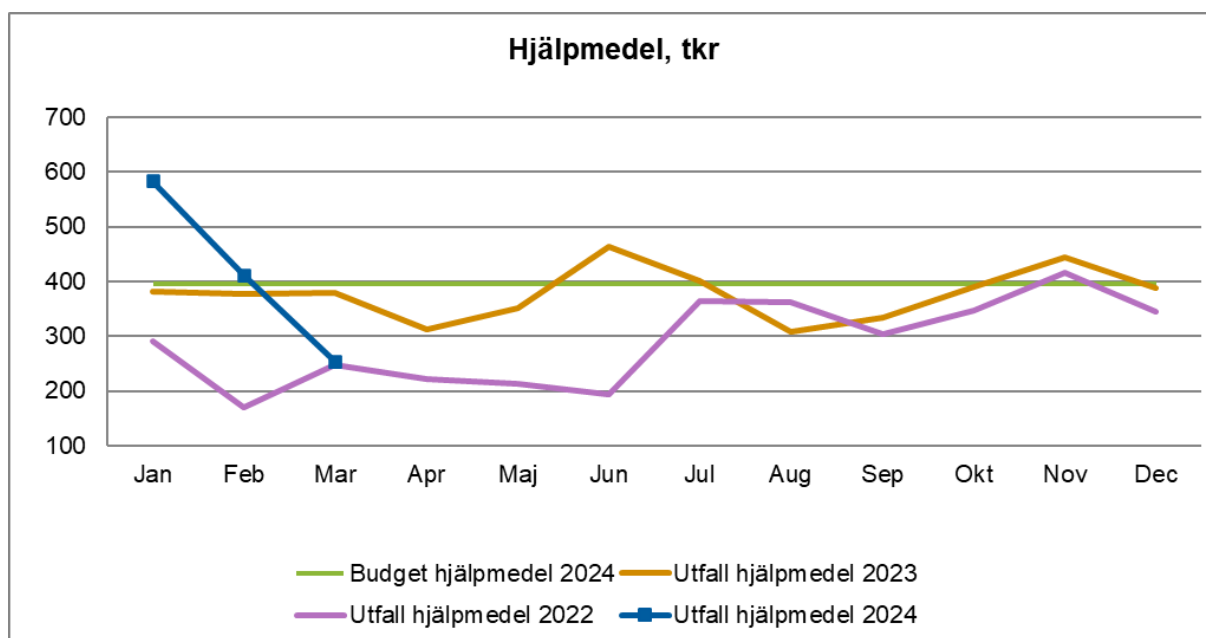
Resultatet efter mars månad för verksamhetsområdet är - 5,8 mkr

Underskotten inom ordinärt boende har stannat upp något vilket är positivt. Däremot har det skett en ökning av särskilt boendes underskott. Underskottet härleds fortfarande framför allt till att hemtjänsttimmar är fler än budgeterade timmar. Projektet på Åkerbohemmet påverkar även resultatet negativt. Personalkostnaderna inom särskilt boende har ökat något i samband med flytten till Tullgatan, som har krävt extra resurser. Kostnaden för sjuklön och övertid/fyllnadstid belastar verksamheten med 2,6 mkr vilket är en minskning med 1.1 mkr jämfört med samma period 2023. Kostnaden för obokad resurstid uppgår till 794 tkr vilket är en ökning med 268 tkr från förra året jan-mars.

Hälso- och sjukvård

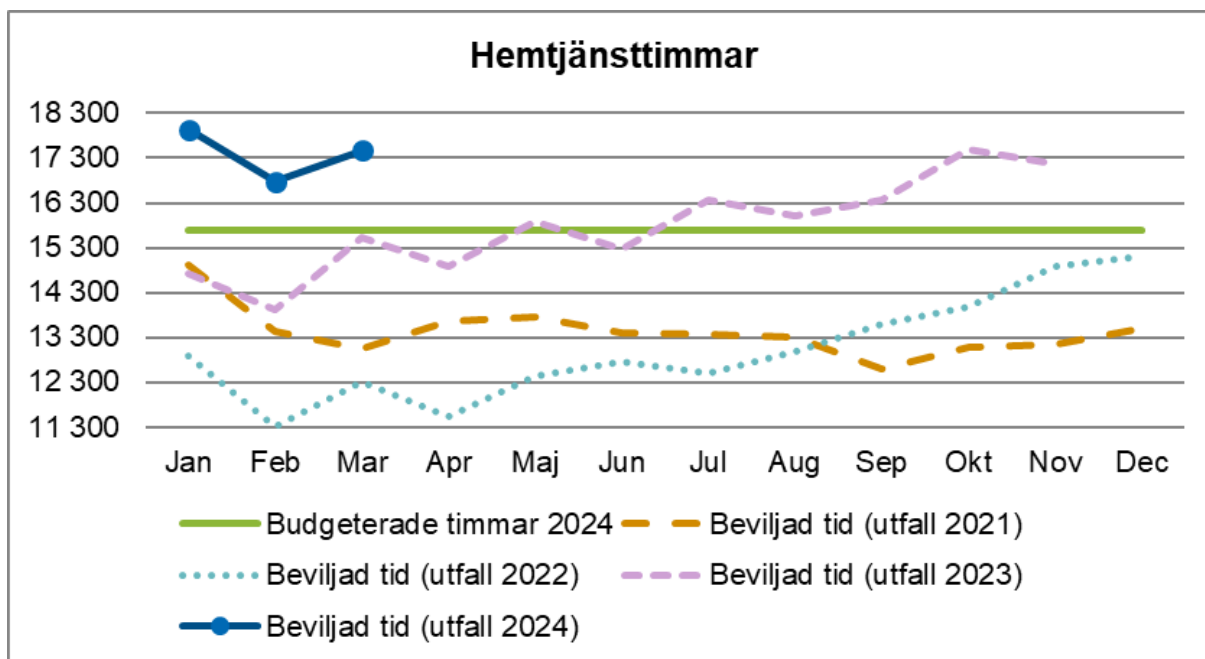
Den negativa avvikelserna härleds till höga sjuklönekostnader samt timvikarier inom sjuksköterskeheten som påverkar resultatet negativt. Arbete med att stabilisera grundbemanningen har pågått under de första månaderna och övertiden ser dock ut att minska.

Hjälpmedelkostnader har minskat under februari och mars.

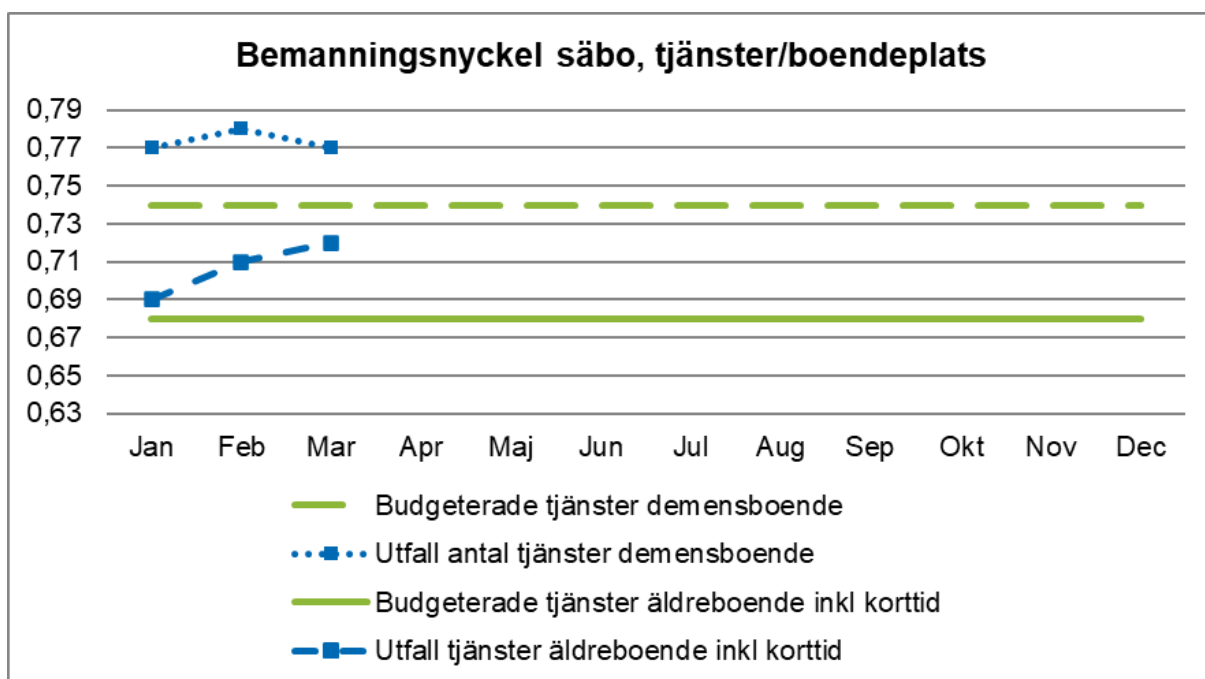
Ordinärt boende

Underskottet har stannat av något, trots ökade hemtjänsttimmar. Avvikelsen härleds fortfarande till att hemtjänsttimmar är fler än budgeterad nivå trots ökad budgetram, vilket påverkar resultatet negativt med 2,1 mkr. Kostnader för timanställda, sjuklön, övertidskostnader samt obokad resurstid utgör den resterande delen av resultatet.

Särskilt boende

Verksamheten visar för perioden en ökad negativ budgetavvikelse. Underskottet härleds till högre personalkostnader än budgeterat. Planering och flytt till Tullgatan har krävt extra personella resurser. Projektet på Åkerbohemmet påverkar resultatet negativt men visar ur arbetsmiljöperspektiv positiva resultat. Enheterna har ett stort antal medarbetare som önskat 100% i tjänstgöringsgrad. Detta medför ett stort antal resurstimmar som kan bokas av egen och annan verksamhet.

Omsorgen om funktionsnedsatta

Avvikelsen för perioden är +0,8 mkr. Den positiva avvikelsen kan bland annat härledas till att de enheterna med övertalighet mot budget, har löst sin egen planerade frånvaro istället för att ta in vikarier externt. Flera enheter har också haft något lägre behov än budgeterat och anpassat bemanningen utifrån behovet. Även ersättning för obokad resurstid påverkar avvikelsen positivt.

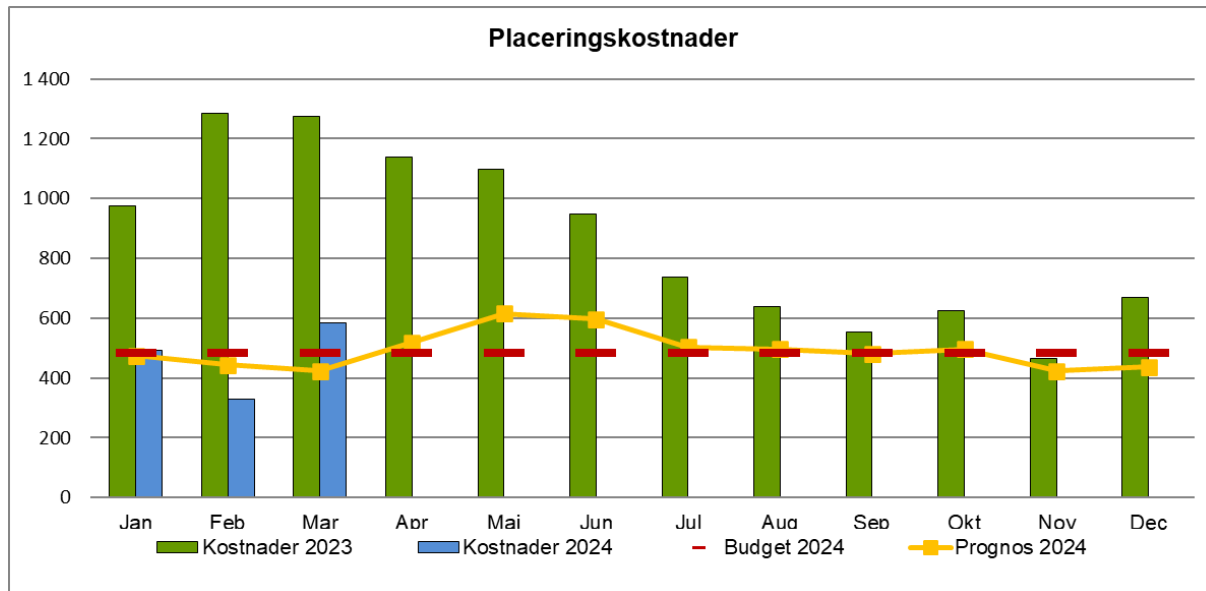
Individ- och familjeomsorg

Avvikelsen för mars uppgår till + 0,9 mkr. Från och med 2024 redovisas följande enheter inom Individ- och familjeomsorg:

- Barn- och familj
- Stöd- och insatser
- Vuxen- och arbetsmarknadsenheten
- Myndighetsenheten

Avvikelsen beror främst på att Migrationsverket i början på året betalat ut ett engångsbelopp som verksamheten ännu inte nyttjat. Myndighetsenheten har haft ett assistansärende som avslutades i mitten på februari och Försäkringskassan har även en eftersläpning i sin fakturering som denna månad påverkar utfallet positivt men det jämnar med stor sannolikhet ut sig på helåret.

I tabellen nedan visas kostnader för externa placeringar för perioden jämfört med föregående år. Även budgeterad nivå och årsprognos visas. Periodens kostnad för placeringar uppgår till 1,4mkr jämfört med föregående års kostnad för perioden som var 3,5mkr.

Projekt

Avvikelsen för perioden uppgår till +1,6 mkr. I redovisningen ingår 3/12 (1 607 tkr) av totalt 6 427 tkr som avser den del av statsbidraget Minska timanställda inom vård och omsorg som fördes över från 2023 till 2024. Avdrag för att ersätta obokad resurstid har gjorts från projekt till verksamheterna särskilt boende, hemtjänst och omsorgen om funktionsnedsatta om

Socialnämnd

kommun@borgholm.se • 0485 – 88 000 • www.borgholm.se

Uppföljning mars 2024
Borgholms Kommun

10

870 tkr för perioden. 700 tkr avser Integration där verksamheten i januari månad mottog årligt bidrag om 500 tkr från Migrationsverket, vilket förklarar det stora överskottet för perioden. Resterande 180 tkr avser outnyttjade medel för stöd gällande mottagande av ukrainska medborgare.

Analys av årsprognos

Prognosen för helåret uppgår till +3,9 mkr.

I prognosen har hänsyn tagits till ökat antal hemtjänsttimmar med ca. 1000 timmar per månad inkluderat ökade kostnader för fyllnad- och övertid samt sjuklön då dessa kostnader har ökat i samband med ökningen av hemtjänsttimmar. En högre ökning förväntas under årets första månader till Tullgatan är inflyttningsklart, sedan förväntas timmarna minska något.

Inom Individ- och familjeomsorgen avslutas ett assistansärende i februari, vilket bidrar positivt till avvikelsen.

Omsorgen om funktionsnedsatta förväntas visa en positiv avvikelse vid årets slut vilket främst härleds till affektivare bemanning.

Förvaltningen erhöll 7,6 mkr föregående år i generellt statsbidrag som överförts till 2024. Dessa medel påverkar prognosen positivt. Ytterligare stimulansmedel om 9,5 mkr som erhålls 2024 påverkar också prognosen positivt, framförallt inom vård- och omsorg.

Verksamheten har tagit fram ytterligare effektiviseringsåtgärder för att uppnå en positiv prognos vid årets slut, total sett så återfinns det ett åtgärds paket om 4,6 mkr för helåret.

Tabell

	Årsbudget	Budget jan-mar	Utfall jan-mar	Avvikelse jan-mar	Årsprognos mars
70 Centralt	24 971	6 294	6 091	203	934
72 Hälso- och sjukvård	34 083	7 961	8 350	-389	-600
73 Särskilt boende	115 623	26 187	27 136	-949	3 500
74 Ordinärt boende	95 126	22 446	26 890	-4 443	-6 000
75 Omsorgen om funktionsn.	59 236	14 464	13 638	827	600
76 Individ- och familjeoms	40 715	10 069	9 638	431	629
77 Arbetsmarknads enhet	17 431	4 163	4 380	-217	1 171
79 Projekt SN	0	0	-1 626	1 626	3 666
	387 185	91 585	94 496	-2 910	3 900

Åtgärder och konsekvensanalys

Förvaltningen fortsätter arbeta med åtgärder under 2024. I dagsläget uppgår åtgärdspaketet till 4,6 mkr på helår. De åtgärder som är markerade med * i tabellen nedan är nya för året. Alla verksamhetsområden har börjat implementera åtgärder, några där ekonomisk effekt finns beräknad och flera som ännu inte har någon summa.

Vård och omsorg

- Ha en grundbemanning som är tillräcklig för att täcka planerad frånvaro.
- Ökad möjlighet för samplanering då Soldalen och Strömgården flyttar till Tullgatan 40
- Genomlysning av hemtjänsten för att se över eventuella förbättringsförslag
- Arbeta med hälsofrämjande åtgärder för att ha friska medarbetare och minska sjukskrivning.
- Kompetensutveckling av chefer via HR gällande tidiga samtal/åtgärder vid frånvaro och misstanke om misskötsel.
- Ytterligare utveckling av personalsamverkan mellan olika hemtjänstområden och SÄBO
- Se över resursfördelningsmodellen för hemtjänsten för att öka förståelsen och ge bättre förutsättningar för att planera verksamheten.

Individ- och familjeomsorg

- Minska antalet externa placeringar samt förebygga placeringar av individer framåt. Detta förväntas uppnås genom fortsatt kompetensutveckling, utökat samarbete med regionen samt marknadsföring för att rekrytera egna familjehem, kontaktpersoner och kontaktfamiljer. I dagsläget är det svårt att beräkna vad dessa åtgärder kommer generera men att placera individer i egna familjehem istället för ett konsulentstött familjehem genererar en effektivisering om ca. 300 tkr per placering och år. Dessa åtgärder inom Individ och familjeomsorgen beräknas ge ekonomiskt resultat först under 2024 och framåt.
- Vidare arbetar verksamheten med att inte ersätta tjänstledigheter och vakanser under året vilket ger en positiv ekonomisk effekt.

Omsorg om funktionsnedsatta

- Anställa "resursare" som ligger i schema 7–21 varje dag, för att täcka akut sjukfrånvaro, skulle i ett inledningsskede vara kostnadsdrivande, men med en förväntad positivt effekt på minskade övertids- och andra merkostnader. En ytterligare effekt skulle vara minskade kostnader i samband med den kompensande vilan med vad det innebär i både vikariekostnader, arbetstid kring processen samt en förmodad piggare och mindre sjuka medarbetare som slipper arbeta övertid.
- Bygga om Björkvikens förskola till barnboende LSS utifrån behov, med möjlighet att sälja plats till andra kommuner. En sådan lösning skulle kunna innebära att även barn korttids tillsammans med övriga insatser såsom över 12-årstillsyn skulle kunna nyttja ena delen av lokalen, vilket skulle ge synergieffekter personal- och kompetensmässigt.
- Minska fyllnads- och övertidsersättning inom SFB-assistans. Detta förväntas ge positiv effekt för arbetsmiljön, däremot kan det ha motsatt effekt för den enskilde eftersom kontinuiteten minskar då verksamheten istället behöver ta in annan personal än ordinarie.

Nedan är bedömning av effekter (på kort/lång sikt)

- Förslag till åtgärd får negativa konsekvenser för perspektivet
- Förslag till åtgärd får inga konsekvenser för perspektivet/ eller osäkerhet kring konsekvenser
- Förslag till åtgärd får positiva konsekvenser för perspektivet
- Bedömning kan inte göras

Specifikation åtgärder

Förvaltning	Verksamhet	Beskrivning	Effekt/summa (tkr)	Period	Bedömning av effekt
SN	IFO	Utökad samarbete med regionen gällande personer med risk och missbruk.	-	jan-dec	●
SN	IFO	Rekrytera egna familjehem istället för att anlita konsulentstötta familjehem.	300/placering/å	apr-dec	●
SN	IFO	Vidareutbilda medarbetare för att förbygga placeringar i Signs of safety.	-	-	●
SN	IFO	Inte ersätta pensionsavgång	460	mar-dec	●
SN	OFN	Sälja arbetstid och täcka egen frånvaro	230	feb-dec	●
SN	OFN	Ej återbesätta 0,6 åa	270	jan-dec	●
SN	OFN	Minska fyllnads- och övertidsersättning	100	feb-dec	●
SN	Vård och omsorg	Minska övertid med ökad bemanning av resurspersonal.	275	jan-dec	●
SN	Vård och omsorg	Täcka egen planerad frånvaro och oplanerad frånvaro.	450	jan-dec	●
SN	Vård och omsorg	Samordning av personal på Tullgatan 40.	-	apr-dec	●
SN*	Vård och omsorg	Ersätta frånvarande sjuksköterska med undersköterskor på resurstid.	-	maj-dec	●
SN*	Vård och omsorg	Genomlysning och samsyn inom hemtjänst.	-	maj-dec	●
SN*	Vård och omsorg	Minska sjuklönekostnader med 1% jmf med föregående år.	72	jan-dec	●
SN*	Vård och omsorg	Finansiera utbildning av personal via statsbidrag.	2 000	mar-dec	●
SN*	IFO	Hemmaplanslösningar och integration.	750	mar-dec	●

Organisationsförändring utifrån genomlysning av socialförvaltningens organisation.

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

- att inrätta en verksamhetschefstjänst för vård och omsorg inom socialförvaltningen.
- att projektanställa en verksamhetsutvecklare under 1 år med möjlighet till förlängning då det finns behov av att stötta verksamheten tillsammans med enhetschefer och samordnare för att få en samsyn över planering och omställning till Nära vård.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden beslutade 2023-02-22, § 23 att göra en genomlysning av hemtjänstens arbetssätt. Uppdraget ska kontinuerligt återrapporteras till socialnämnden.

Behovsanalysen visar att förändring av förvaltningsorganisationen har uppkommit:

Vård och omsorg arbetar under höga krav på kvalitet och säkerhet i sin verksamhet. Många förbättringsområden är kända, och nya tillkommer hela tiden. Vårdens och omsorgens organisationer arbetar hårt för att möta de utmaningar, krav och möjligheter de ställs inför. I den gemensamma omställningen till Nära vård, i länet och nationellt är Nära vård en ny syn på hälsa, vård och omsorg med invånaren i fokus som kräver nya gemensamma arbetssätt.

I alla organisationer pågår mer eller mindre ständigt förändringar. En del förändringar planeras och sker medvetet. Förändringar sker allt snabbare och kraven på organisationerna ändras i samma takt. Samtidigt ändras även kraven på ledarna av organisationen. Det är ledarna som ska föra organisationen från den nuvarande situationen till det önskade läget. I en föränderlig värld blir det viktigt att ledaren förstår vad som sker och är anpassningsbar till omvärlden. Syftet med förändringarna måste vara att ge en bättre kvalitet på vården och omsorgen till omsorgstagarna. Ledarskapet i omställningsprocessen behöver ha förutsättningar att driva förändringsarbetet och i takt med att andelen äldre 80 + ökar behöver vi rusta organisationen så att vi kan skapa delaktighet i arbetet och stötta chefer och medarbetare. Därtill har det mellan åren 2020 och 2024 skett en ökning med 88,34 medarbetare inom äldreomsorgen och den kommunala hälso- och sjukvården. Anledningen till ökningen handlar främst om rätten till heltid, borttagandet av delade turer, ökning av antal hemtjänststimmar och anpassning till 11-timmars dygnsvila och dess konsekvenser.

--	--	--	--	--

En projektanställd verksamhetsutvecklare för vård och omsorg ska ha sitt fokus på den moderna tekniken där syftet är att stärka ekonomin utan att kvaliteten försämras. Omställningen till Nära vård går hand i hand med digitalisering, vilket är ett måste för att möta ökningen av antal äldre och säkra kompetensförsörjningen framåt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse; Organisationsförändring utifrån genomlysning av socialförvaltningens organisation.

Bedömning

- Utifrån att förvaltningen har goda kunskaper om hälso- och sjukvårdssystem samt socialtjänst, där exempelvis biståndsbeslut och omsorgsinsatser ingår, försöker förvaltningen stödja våra chefer med att hitta vägar framåt för att öka samverkan och med en gemensam fokusering på de helhetsbehov som olika målgrupper har inom vården och omsorgen.
- Detta kan innebära konkret att arbeta med olika arbetssätt som utgår från personcentrerade behovsanalyser; att förstå viktiga målgrupper bättre och att göra detta gemensamt över dagens olika "stuprörsgänser".
- Centrala arbetssätt i våra uppdrag är att arbeta med principer kring personcentrerad tjänstedesign och att etablera införandestöd som kan hålla i och stötta ett komplext utvecklingsarbete med många olika aktörer och intressen inblandade. Ett exempel på en viktig del i införandestödet är att bedriva följeutvärdering som löpande identifierar framgångsfaktorer och utmaningar, följer förändringar i användningen av vårdens och omsorgens resurser, och som med dessa resultat kan bidra till ett effektivare utvecklings- och förbättringsarbete där många involveras. Bedömningen är att det behöver resurs sättas med förstärkning av en verksamhetschef inom vård och omsorg samt att projektanställa en verksamhetsutvecklare, med fokus på välfärdsteknik, för att kunna utveckla verksamheten inför nutida och framtida utmaningar.

Konsekvensanalys

Satsningen med en projektanställning och en verksamhetschefstjänst är för att skapa förutsättningar till en hållbar och stabil organisation. Stöd i att organisera verksamheten resurseffektivt och med bästa nyttan för de invånare som är i behov av vård och omsorg. Inom ordinärt boende då verksamheten efter februari visar på ett underskott om -3,1 mkr sker det kostnadsökning som behöver ges möjlighet att utvärdera effektivitet, omsorgstagare-nytta och konsekvenser på resurser (personella/kompetens, logistiska, juridiska och ekonomiska).

Dagens sammanträde

Anna Hasselbom Trofast redogör för ärendet.
Ordförande tackar för en bra redogörelse.

Beslutet skickas till

Socialnämnden
Personalutskott för vidare hantering av anställningsprövning

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Till socialnämndens arbetsutskott

Tjänsteskrivelse organisationsförändring utifrån genomlysning av socialförvaltningens organisation Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

- att inrätta en verksamhetschefstjänst för vård och omsorg inom socialförvaltningen.
- att projektanställa en verksamhetsutvecklare under 1 år då det finns behov av att stötta verksamheten tillsammans med enhetschefer och samordnare för att få en samsyn över planering och omställning till Nära vård.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden beslutade 2023-02-22, § 23 att göra en genomlysning av hemtjänstens arbetssätt. Uppdraget ska kontinuerligt återrapporteras till socialnämnden.

Behovsanalysen visar att förändring av förvaltningsorganisationen har uppkommit:

Vård och omsorg arbetar under höga krav på kvalitet och säkerhet i sin verksamhet. Många förbättringsområden är kända, och nya tillkommer hela tiden. Vårdens och omsorgens organisationer arbetar hårt för att möta de utmaningar, krav och möjligheter de ställs inför. I den gemensamma omställningen till Nära vård, i länet och nationellt är Nära vård en ny syn på hälsa, vård och omsorg med invånaren i fokus som kräver nya gemensamma arbetssätt.

I alla organisationer pågår mer eller mindre ständigt förändringar. En del förändringar planeras och sker medvetet. Förändringar sker allt snabbare och kraven på organisationerna ändras i samma takt. Samtidigt ändras även kraven på ledarna av organisationen. Det är ledarna som ska föra organisationen från den nuvarande situationen till det önskade läget. I en föränderlig värld blir det viktigt att ledaren förstår vad som sker och är anpassningsbar till omvärlden. Syftet med förändringarna måste vara att ge en bättre kvalitet på vården och omsorgen till omsorgstagarna. Ledarskapet i omställningsprocessen behöver ha förutsättningar att driva förändringsarbetet och i takt med att andelen äldre 80 + ökar behöver vi rusta organisationen så att vi kan skapa delaktighet i arbetet och stötta chefer och medarbetare. Därtill har det mellan åren 2020 och 2024 skett en ökning med 88,34 medarbetare inom äldreomsorgen och den kommunala hälso- och sjukvården. Anledningen till ökningen handlar främst om rätten till heltid, borttagandet av delade turer, ökning av antal hemtjänsttimmar och anpassning till 11-timmars dygnsvila och dess konsekvenser.

En projektanställd verksamhetsutvecklare för vård och omsorg ska ha sitt fokus på den moderna tekniken där syftet är att stärka ekonomin utan att kvaliteten försämras. Omställningen till Nära vård går hand i hand med digitalisering, vilket är ett måste för att möta ökningen av antal äldre och säkra kompetensförsörjningen framåt.

Bedömning

- Utifrån att förvaltningen har goda kunskaper om hälso- och sjukvårdssystem samt socialtjänst, där exempelvis biståndsbeslut och omsorgsinsatser ingår, försöker förvaltningen stödja våra chefer med att hitta vägar framåt för att öka samverkan och med en gemensam fokusering på de helhetsbehov som olika målgrupper har inom vården och omsorgen.
- Detta kan innebära konkret att arbeta med olika arbetssätt som utgår från personcentrerade behovsanalyser; att förstå viktiga målgrupper bättre och att göra detta gemensamt över dagens olika "stuprörsgränser".
- Centrala arbetssätt i våra uppdrag är att arbeta med principer kring personcentrerad tjänstedesign och att etablera införandestöd som kan hålla i och stötta ett komplext utvecklingsarbete med många olika aktörer och intressen inblandade. Ett exempel på en viktig del i införandestödet är att bedriva följeutvärdering som löpande identifierar framgångsfaktorer och utmaningar, följer förändringar i användningen av vårdens och omsorgens resurser, och som med dessa resultat kan bidra till ett effektivare utvecklings- och förbättringsarbete där många involveras. Bedömningen är att det behöver resurs sättas med förstärkning av en verksamhetschef inom vård och omsorg samt att projektanställa en verksamhetsutvecklare, med fokus på välfärdsteknik, för att kunna utveckla verksamheten inför nutida och framtida utmaningar.

Konsekvensanalys

Satsningen med en projektanställning och en verksamhetschefstjänst är för att skapa förutsättningar till en hållbar och stabil organisation. Stöd i att organisera verksamheten resurseffektivt och med bästa nyttan för de invånare som är i behov av vård och omsorg. Inom ordinärt boende då verksamheten efter februari visar på ett underskott om -3,1 mkr sker det kostnadsökning som behöver ges möjlighet att utvärdera effektivitet, omsorgstagare-nytta och konsekvenser på resurser (personella/kompetens, logistiska, juridiska och ekonomiska).

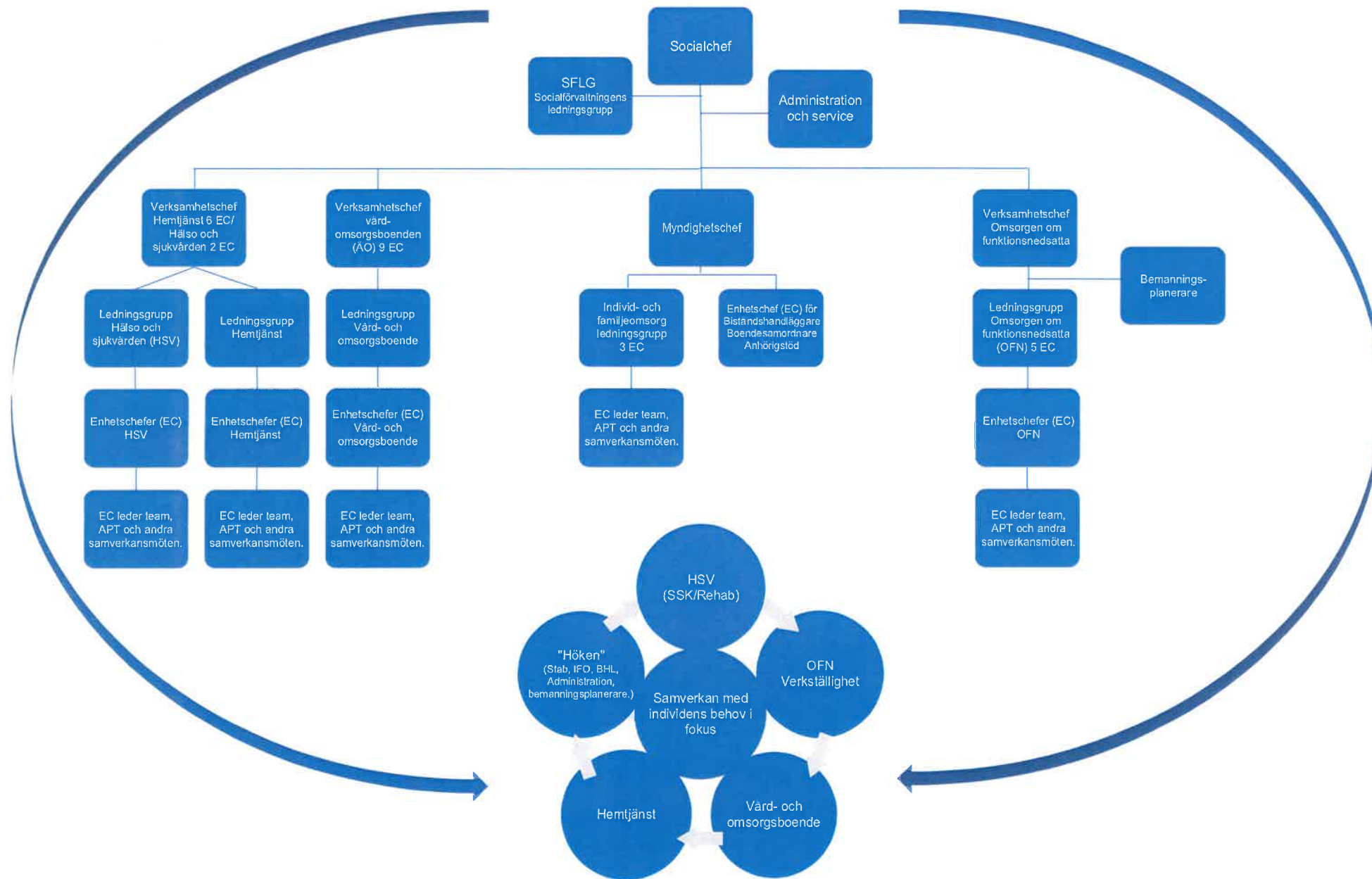
Beslutet skickas till

Socialnämnden

Personalutskott för vidare hantering av anställningsprövning

Anna Hasselbom Trofast

Avdelningsnamn

§ 51

E-förslag: Återinför valmöjligheten till matdistribution till våra kommuninvånare

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att anse E-förslaget: Återinför valmöjligheten till matdistribution till våra kommuninvånare berett och besvarat.

Ärendebeskrivning

Sedan maj 2014 har hemtjänsten lagat mat i ordinärt boende. Omsorgstagarna gör tillsammans med medarbetarna inom hemtjänsten en matsedel samt inköpslista. Inköpen sker kollektivt och ICA packar kassarna som medarbetarna kör ut till omsorgstagarna. Medarbetarna har i olika omgångar erbjudits samt deltagit vid matlagningsutbildning.

Under dessa 10 år har kommunen mottagit en hel del synpunkter på kvalitén på maten. Kommunen har många medarbetare med olika erfarenheter och matlagningskunskapen varierar. Upplevelsen från medarbetarna är att bristen på matvaror hos omsorgstagarna gör det ibland svårt att tillaga näringsriktig kost.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse: E-förslag: Återinför valmöjligheten till matdistribution till våra kommuninvånare

Bedömning

Att erbjuda daglig matdistribution av varm mat som kommunen gjorde innan 2014 är idag inte möjligt då kostenheten inte har möjlighet att bistå med portionsförpackningar på grund av utrymme och utrustning i befintliga lokaler.

Förslag till beslut av socialnämnden är att förvaltningen erbjuder inköp av färdiga rätter från närliggande dagligvaruhandel i samband med veckoinköp till hemtjänsttagare med behov av insatsen bereda måltid. Beslutet innebär att färdiga rätter ersätter beredning av mat i hemmet.

Dagens sammanträde

Anna Hasselbom, socialchef och Maria Svanborg, verksamhetschef ÄO och HSV redogör för ärendet.

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Ordförande tackar för redogörelsen.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Äldreomsorg
Maria Svanborg, 0485-88014
maria.svanborg@borgholm.se

E-förslag: Återinför valmöjligheten till matdistribution till våra kommuninvånare

Förslag till beslut

Att anse förslaget gällande matdistribution berett och besvarat.

Sammanfattning av ärendet

Sedan maj 2014 har hemtjänsten lagat mat i ordinärt boende. Omsorgstagarna gör tillsammans med medarbetarna inom hemtjänsten en matsedel samt inköpslista. Inköpen sker kollektivt och ICA packar kassarna som medarbetarna kör ut till omsorgstagarna. Medarbetarna har i olika omgångar erbjudits samt deltagit vid matlagningsutbildning.

Under dessa 10 år har kommunen mottagit en hel del synpunkter på kvalitén på maten. Kommunen har många medarbetare med olika erfarenheter och matlagningskunskapen varierar. Upplevelsen från medarbetarna är att bristen på matvaror hos omsorgstagarna gör det ibland svårt att tillaga näringsriktig kost.

Bedömning

Att erbjuda daglig matdistribution av varm mat som kommunen gjorde innan 2014 är idag inte möjligt då kostenheten inte har möjlighet att bistå med portionsförpackningar på grund av utrymme och utrustning i befintliga lokaler.

Förslag till beslut av socialnämnden är att förvaltningen erbjuder inköp av färdiga rätter från närliggande dagligvaruhandel i samband med veckoinköp till hemtjänsttagare med behov av insatsen bereda måltid. Beslutet innebär att färdiga rätter ersätter beredning av mat i hemmet.

Maria Svanborg
Verksamhetschef

Beslut ska skickas till

[Skriv text här]

Införande av inköp av färdiglagade rätter som ersätter beredning av huvudmål i hemmet.

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att erbjuda inköp av färdiga rätter från närliggande dagligvaruhandel en gång per vecka till hemtjänsttagare med behov av insatsen bereda måltid.

Ärendebeskrivning

Insatsen "att bereda måltid" innebär sedan maj 2014 att medarbetarna lagar mat hos omsorgstagaren i ordinärt boende. Omsorgstagarna gör tillsammans med medarbetarna inom hemtjänsten en matsedel samt inköpslista. Inköpen sker kollektivt och ICA packar kassarna som medarbetarna kör ut till omsorgstagarna. Medarbetarna har i olika omgångar erbjudits samt deltagit vid matlagingsutbildning.

Under dessa 10 år har kommunen mottagit en hel del synpunkter på kvalitén på maten. Kommunen har många medarbetare med olika erfarenheter och matlagingskunskapen varierar. Upplevelsen från medarbetarna är att bristen på matvaror hos omsorgstagarna gör det ibland svårt att tillaga näringsriktig kost.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse: Införande av inköp av färdiglagade rätter som ersätter beredning av huvudmål i hemmet.

Bedömning

Ungefär 185 omsorgstagare har biståndsbeslut på att bereda måltid. Av dessa har 110 omsorgstagare beslut på att tillaga lunch alt. middagsmål, vilket motsvarar ca 3000 timmar per månad, 18 tjänster.

Dagligvaruhandeln erbjuder idag en mängd olika färdiglagade rätter. Myten säger att färdiglagade rätter innehåller färre näringsämnen. Hur näringsrik maten är beror på flera faktorer, exempelvis vilka råvaror den innehåller, hur rätten tillagats, förvaring och åter uppvärmning. Det behöver inte skilja mellan mat som lagats hemma och mat som köps färdig.

--	--	--	--	--

Omsorgstagaren får tillsammans med medarbetaren skapa inköpslista som tidigare. I samband med inköp kan maten inhandlas varje vecka vilket blir en stor tidsbesparing samt en jämlik kost för omsorgstagarna.

Upphandling gällande packning av varor genom dagligvaruhandeln samt dialog kring sortiment kommer krävas för att kunna erbjuda likvärdig service.

Dagens sammanträde

Anna Hasselbom, socialchef och Maria Svanborg, verksamhetschef ÄO och HSV redogör för ärendet.

Ordförande tackar för en bra redogörelse.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Äldreomsorg
Maria Svanborg, 0485-88014
maria.svanborg@borgholm.se

Införande av inköp av färdiglagade rätter som ersätter beredning av huvudmål i hemmet.

Förslag till beslut

Att erbjuda inköp av färdiga rätter från närliggande dagligvaruhandel en gång per vecka till hemtjänstagare med behov av insatsen bereda måltid.

Sammanfattning av ärendet

Insatsen "att bereda måltid" innebär sedan maj 2014 att medarbetarna lagar mat hos omsorgstagaren i ordinärt boende. Omsorgstagarna gör tillsammans med medarbetarna inom hemtjänsten en matsedel samt inköpslista. Inköpen sker kollektivt och ICA packar kassarna som medarbetarna kör ut till omsorgstagarna. Medarbetarna har i olika omgångar erbjudits samt deltagit vid matlagningsutbildning.

Under dessa 10 år har kommunen mottagit en hel del synpunkter på kvalitén på maten. Kommunen har många medarbetare med olika erfarenheter och matlagningskunskapen varierar. Upplevelsen från medarbetarna är att bristen på matvaror hos omsorgstagarna gör det ibland svårt att tillaga näringsriktig kost.

Bedömning

Ungefär 185 omsorgstagare har biståndsbeslut på att bereda måltid. Av dessa har 110 omsorgstagare beslut på att tillaga lunch alt. middagsmål, vilket motsvarar ca 3000 timmar per månad, 18 tjänster.

Dagligvaruhandeln erbjuder idag en mängd olika färdiglagade rätter. Myten säger att färdiglagade rätter innehåller färre näringsämnen. Hur näringsrik maten är beror på flera faktorer, exempelvis vilka råvaror den innehåller, hur rätten tillagats, förvaring och åter uppvärmning. Det behöver inte skilja mellan mat som lagats hemma och mat som köps färdig.

Omsorgstagaren får tillsammans med medarbetaren skapa inköpslista som tidigare. I samband med inköp kan maten inhandlas varje vecka vilket blir en stor tidsbesparing samt en jämlik kost för omsorgstagarna.

Upphandling gällande packning av varor genom dagligvaruhandeln samt dialog kring sortiment kommer krävas för att kunna erbjuda likvärdig service.

Maria Svanborg
Verksamhetschef

Beslut ska skickas till
[Skriv text här]

Revidering av riktlinjer för äldreomsorgens biståndsbedömning.

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att godkänna förslag på revidering av riktlinje för bistånd inom vård och omsorg och skicka vidare till socialnämnden för beslut.

Ärendebeskrivning

Riktlinjerna för bistånd inom vård och omsorg fastställdes 2021-12-15 och bör revideras minst var annat år eller oftare vid behov. Socialnämndens arbetsutskott har även under hösten 2023 efterfrågat översyn av riktlinjerna så de stämmer med nuvarande föreskrifter och praxis.

Arbetet med revidering har skett med ledning av chef men samtliga biståndshandläggare har involverats. I arbetet har färskas domar och ny praxis legat till grund för förslag till ändringar i riktlinjen. I arbetet har även chef och biståndshandläggare inhämtat information om hur övriga kommuner i länet gör sina bedömningar och på vilka grunder.

Ett par underrubriker har strukits i riktlinjen då det finns riktlinjer och rutiner på förvaltningsnivå som rör dessa områden.

Beslutsunderlag

Förslag på revidering av riktlinjer för äldreomsorgens biståndsbedömning.

Dagens sammanträde

Johanna Karlsson, verksamhetschef IFO redogör för ärendet.

Ordförande tackar för en bra redogörelse.

Beslutet skickas till

- Verksamhetschef IFO
- Verksamhetschef ÄO

--	--	--	--	--

Till Socialnämndens arbetsutskott

Revidering Riktlinje för bistånd inom vård och omsorg Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslås besluta

att godkänna förslag på revidering av riktlinje för bistånd inom vård och omsorg och skicka vidare till socialnämnden för beslut.

Ärendebeskrivning

Riktlinjerna för bistånd inom vård och omsorg fastställdes 2021-12-15 och bör revideras minst var annat år eller oftare vid behov. Socialnämndens arbetsutskott har även under hösten 2023 efterfrågat översyn av riktlinjerna så de stämmer med nuvarande föreskrifter och praxis.

Arbetet med revidering har skett med ledning av chef men samtliga biståndshandläggare har involverats. I arbetet har färskas domar och ny praxis legat till grund för förslag till ändringar i riktlinjen. I arbetet har även chef och biståndshandläggare inhämtat information om hur övriga kommuner i länet gör sina bedömningar och på vilka grunder.

Ett par underrubriker har strukits i riktlinjen då det finns riktlinjer och rutiner på förvaltningsnivå som rör dessa områden.

Beslutet skickas till

- Verksamhetschef IFO
- Verksamhetschef ÄO

Johanna Karlsson
Verksamhetschef IFO

Johanna Karlsson

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Lagrum SoL	Version 5	Riktlinje för äldreomsorgen	
Ansvarig för dokumentet: Enhetschef Myndighet		Fastställd av Socialnämnd	Fastställt 211215
Nästa revidering senast 231215		Diariernr 2021/91-730 SN	
Plats på Insidan Myndighet/Äldreomsorg			

Riktlinjer för biståndshandläggning Inom vård och omsorg

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	4
1.1 Lagstiftning, föreskrifter och riktlinjer.....	4
1.2 Syftet med riktlinjerna.....	4
1.3 Värdegrund.....	5
1.4 Rehabiliterande förhållnings- och arbetsätt	5
1.5 Språk.....	6
2. Socialtjänstlagen.....	6
2.1 Insatser enligt socialtjänstlagen	6
2.2 Skälig levnadsnivå.....	6
2.2 Skyldighet att rapportera missförhållanden (lex Sarah).....	7
2.3 Dokumentation.....	7
2.4 Rapporteringsskyldighet för ej verkställda beslut	8
3. Kommunens ansvar för medborgare.....	8
3.1 Bosättningskommun.....	8
3.2 Vistelsekommun	8
3.3 Biståndsutredning inför flytt till annan kommun	9
3.4 Akut nödsituation	9
4. Stöd till anhöriga	9
4.1 Anhörigstöd	9
4.2 Avlösarservice.....	10
5. Handläggning.....	10
5.1 Förhandsbedömning och ansökan	10
5.2 Företrädare för den enskilde – god man	11
5.3 Individens behov i centrum (IBIC)	11
5.4 Egenvård.....	12
5.5 Barnperspektiv	13

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

5.6 Våld i nära relationer	13
5.7 Beslut och överklagande	14
5.8 Val av insats	15
5.9 Uppföljning av beviljade insatser	15
6. Bedömning av behov	16
6.1 Bedömningen av den enskildes behov	16
6.2 Om behovet kan tillgodoses på annat sätt	16
6.2.1 Hushållsgemenskap	17
6.2.2. Husdjur	17
6.2.3 Andra hushållssysslor	18
7. Bedömning av de vanligaste förslagen på insatser	18
7.1 Hemtjänst	18
7.1.1 Lärande och tillämpa kunskap	18
7.1.2 Allmänna uppgifter och krav	19
7.1.3 Kommunicera	19
7.1.4 Förflyttning	19
7.1.5 Personlig vård	21
7.1.6 Hemliv	21
7.1.7 Samhällsgemenskap, socialt och medborgligt liv	23
7.1.8 Känsla av trygghet	23
7.2 Korttidsboende	24
7.3 Dagverksamhet	25
7.4 Särskilt boende Vård- och omsorgsboende	25
7.4.1 Medboende Parboende	26

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

1. Inledning

För att kunna erbjuda äldre trygghet, omsorg och bibehållen självständighet tillhandahåller kommunen biståndsinsatser inom omsorg och service. Insatserna kan ges i form av hemtjänst, trygghetslarm, korttidsboende, **särskilt boende vård- och omsorgsboende** eller dagverksamhet.

1.1 Lagstiftning, föreskrifter och riktlinjer

Socialförvaltningen följer de lagar och föreskrifter som finns gällande verksamhetsområdet. Aktuell lagstiftning – vars innehåll tolkas med hjälp av förarbeten och praxis – går därför före vad som eventuellt anges i dessa riktlinjer. Att tolka lag är ofta en grannlaga uppgift då en individuell bedömning alltid måste göras i ärenden som rör enskilda. Dessa riktlinjer ska ses som ett komplement till gällande lagstiftning, författningar och föreskrifter. Riktlinjerna är normgivande för biståndshandläggning och bedömningen av insatsernas omfattning och ska inte åsidosättas om inte lag eller föreskrift säger annat. Riktlinjerna är ett stöd i handläggningen och ska ge ökad rättssäkerhet för enskilda och ska samtidigt säkerställa att biståndsbeslut fattas på likartade bedömningsgrunder.

1.2 Syftet med riktlinjerna

Dessa riktlinjer beskriver hur socialnämnden inom ramen för sitt uppdrag verkar för att den enskilde får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull gemenskap med andra, samt får den hjälp de behöver och sina behov tillgodosedda i överensstämmelse med socialtjänstlagen. Syftet med riktlinjerna är i första hand ett stöd för de biståndshandläggare som arbetar för nämnden och fattar myndighetsbeslut efter individuella bedömningar av enskildas behov. De är även en informationskälla för den som vill fördjupa sig i nämndens syn på verksamheten och handläggningen enligt socialtjänstlagen.

Socialförvaltningen i Borgholm skiljer på myndighetsutövning och verkställighet. Biståndshandläggare tar emot den enskildes ansökan, utreder och bedömer personens behov samt beslutar om insatser med stöd av socialtjänstlagen.

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

Biståndshandläggaren dokumenterar också utredning och beslut i enlighet med socialtjänstlagens och förvaltningslagens bestämmelser, utformar mål för insatsen och lämnar sedan beställningen av insatsen till aktuell utförare. Handläggaren svarar också för kontinuerlig uppföljning och omprövning av biståndsbeslutet. Socialförvaltningens utförare verkställer de beviljade biståndsbesluten och ansvarar för att genomföra de insatser som biståndshandläggaren har beställt.

- Biståndshandläggaren utreder och fattar beslut enligt delegation, om VAD som skall utföras
- Utförare ansvarar för HUR utförandet skall ske

Som stöd för att reglera volymer och bemanning inom verksamheterna finns schabloner avseende beräknad tidsåtgång för olika insatser. Insatser tar olika lång tid att verkställa hos omsorgstagare och det kan variera hos en och samma omsorgstagare från en dag till en annan. På det stora hela är dock utgångspunkten att schablonerna stämmer överens med behovet.

1.3 Värdegrund

Den nationella värdegrunden för äldreomsorgen gäller alla kommuner och verksamheter som utför äldreomsorg enligt socialtjänstlagen. Värdegrunden bygger på att socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. För att uppnå det behöver äldreomsorgen bland annat värna och respektera den enskilda personens rätt till privatliv och kroppslig integritet, självbestämmande, delaktighet och anpassning till den enskilda personen. Äldre personer ska bland annat, så långt det är möjligt, kunna välja när och hur stöd och hjälp i boendet och annan lättåtkomlig service ska ges.

1.4 Rehabiliterande förhållnings- och arbetssätt

Socialtjänstlagen är tydlig med att de insatser som ges ska utveckla den enskildes egna resurser och skapa möjligheter för denne att leva ett självständigt och oberoende liv (1:1 § och 4:1 § SoL).

Det rehabiliterande förhållningssättet i Borgholms kommun innebär att alla insatser ska ges med syfte att göra den enskilde så självständig och oberoende av stöd som möjligt. I utförandet av insatser ska en tanke om hur det som görs för eller utförs åt den enskilde i stället skulle kunna utföras eller göras av den enskilde själv på egen hand. Kort sagt handlar

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

det om att träna i vardagen, så kallad vardagsrehabilitering. Förhållningssättet ska genomsyra hela verksamheten och vara vägledande vid upprättande av individuella genomförandeplaner.

1.5 Språk

När den enskilde inte behärskar det svenska språket eller är allvarligt hörsel- eller talskadad ska myndigheter vid behov anlita tolk. Biståndshandläggaren ska förvissa sig om att den enskildes uppgifter och synpunkter kommer fram och att den enskilde kan tillgodogöra sig den information som lämnas. Såvida inte en fullständig förståelse i kommunikationen kan säkerställas på annat sätt bör auktoriserad tolk anlitas.

2. Socialtjänstlagen

2.1 Insatser enligt socialtjänstlagen

Grunden för rätten till bistånd formuleras i 4 kap 1 § socialtjänstlagen (2001:453).

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. Vid prövningen av behovet av bistånd för livsföringen i övrigt får hänsyn inte tas till den enskildes ekonomiska förhållanden om rätten att ta ut avgifter för biståndet regleras i 8 kap. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

2.2 Skälig levnadsnivå

De insatser som beviljas ska tillförsäkra en skälig levnadsnivå. Begreppet skälig levnadsnivå har ingen exakt definition. ~~Förarbetena till den tidigare socialtjänstlagen anfördes att det skulle vålla stora svårigheter att närmare ange vad som avses med skälig levnadsnivå i lagtexten.~~ utan Begreppet måste bedömas med utgångspunkt i den tid och de förhållanden som den hjälpbehövande lever i. ~~Det angavs därför att~~ Fastställandet av vilken levnadsnivå som anses skälig ~~är därför~~ måste överlämnat till kommunerna att fastställa. Bedömningen av vilka insatser som behövs för att den

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

enskilde ska uppnå skälig levnadsnivå bedöms alltså utifrån den tid och de förhållanden som just då råder, men också utifrån den enskildes egen situation och behov. Detta innebär att skälig levnadsnivå kan innebära olika saker för olika individer vid olika tidpunkter och förhållanden. Vid bedömningen av vad som i det enskilda fallet ska ses som skäligt kan handläggaren vid tveksamhet söka stöd i rättspraxis, dessa riktlinjer samt vid gemensamma ärendekonferenser.

I senare förarbeten beskrivs skälig levnadsnivå även som ett uttryck för kvaliteten i insatsen och vilken ambitionsnivå som kan vara rimligt i ett enskilt fall.

2.2 Skyldighet att rapportera missförhållanden (lex Sarah)

Bestämmelsen om rapporteringsskyldighet för den som fullgör uppgifter inom socialtjänsten finns i 14 kap 3 § SoL och innebär att alla medarbetare inom socialtjänsten är skyldiga att rapportera missförhållanden och risker för missförhållanden som rör den som får, eller kan komma ifråga för insatser inom verksamheten. Med missförhållande avses såväl utförda handlingar, som handlingar som någon av försummelse eller av annat skäl struntat i att utföra, och som innebär eller har inneburit ett hot mot eller medfört konsekvenser för enskildas liv, säkerhet, fysiska eller psykiska hälsa.

Ett misstänkt missförhållande eller risk för missförhållande rapporteras till lex Sarah-utredare och hanteras enligt bestämmelserna i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:5). Allvarligt missförhållande eller risk för allvarligt missförhållande ska anmälas till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Socialnämnden har särskilda rutiner för hanteringen enligt lex Sarah.

2.3 Dokumentation

Vid handläggning och genomförande av insatser ska socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2014:5) om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av socialtjänstlagen följas. Föreskrifterna innebär att dokumentation ska ske fortlöpande. De anger också vad som ska dokumenteras. De uppgifter som behövs för att insatserna ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt och säkert sätt ska i en beställning lämnas till den utförare som handhar det praktiska genomförandet av en insats. Om den enskilde motsätter sig att uppgifter lämnas och ingen annan sekretessbrytande grund för utlämnande av uppgifterna finns kan information inte lämnas över till utföraren.

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

2.4 Rapporteringsskyldighet för ej verkställda beslut

Biståndsbeslut som socialnämnden meddelar ska verkställas inom skälig tid. Nämnden rapporterar kontinuerligt till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) om beslut inte verkställs inom tre månader från det att beslutet är fattat. IVO kan utreda skälen till att nämnden inte verkställt beslutet. Vad som är skälig tid får bedömas från fall till fall. Om ingen godtagbar anledning finns till att beslutet inte verkställts kan IVO ansöka hos förvaltningsrätten om att nämnden ska åläggas att betala särskild avgift, som en sanktion för bristande verkställighet. Det ska dokumenteras om den enskilde tackar nej till ett erbjudande för att den enskilde vill flytta till ett specifikt boende.

3. Kommunens ansvar för medborgare

3.1 Bosättningskommun

Med bosättningskommun avses i 2a kap. 3 § SoL den kommun där den enskilde är stadigvarande bosatt, eller annan kommun, om den enskilde har starkast anknytning till den kommunen.

Det är bosättningskommunen som ansvarar för stöd och hjälpinsatser, oavsett om den enskilde tillfälligt eller under en längre tid vistas i en annan kommun. Det kan exempelvis gälla vid semestrar när man vistas i sin sommarstuga under olika perioder av året.

3.2 Vistelsekommun

Äldre personer har rätt till stöd och hjälpinsatser vid vistelse under en kortare tid i en annan kommun, t.ex. vid semester eller vistelse i sin sommarstuga under olika perioder under året (prop. 2010/11:49 s. 32).

Vistelsekommunen är skyldig att på begäran av bosättningskommunen bistå med utredning och verkställighet i vissa fall. Bosättningskommunen ersätter vistelsekommunen för hjälp med verkställighet enligt den ersättningsnivå som bosättningskommunen tillämpar.

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

3.3 Biståndsutredning inför flytt till annan kommun

En person som önskar flytta till en annan kommun och till följd av hög ålder, funktionsnedsättning eller allvarlig sjukdom har ett varaktigt behov av omfattande vård och omsorgsinsatser och därför inte kan bosätta sig där, utan att inflyttningsskommunen bistår med behövliga insatser, får hos den kommunen, enligt 2a kap. 8 § SoL, ansöka om sådana insatser.

En sådan ansökan ska behandlas som om den enskilde var bosatt i inflyttningsskommunen. Det förhållandet att den sökandes behov är tillgodosedda i hemkommunen får inte beaktas vid bedömningen av ansökan.

På begäran av inflyttningsskommunen är hemkommunen skyldig att bistå med underlag som behövs för att kunna pröva ansökan i inflyttningsskommunen. Den enskilde ska lämna samtycke till att uppgifter lämnas ut.

3.4 Akut nödsituation

Personer som inte bedöms ha hemvist i en kommun där de tillfälligt vistas, har bara rätt till bistånd för att avhjälpa en akut nödsituation som inte går att lösa på annat sätt. Vad som är nödvändig hjälp för att avhjälpa en akut nödsituation, måste socialtjänsten bedöma i varje enskilt fall.

4. Stöd till anhöriga

4.1 Anhörigstöd

Kommunen ska ge stöd och avlastning till dem som vårdar anhöriga/närstående. Stödet ska, så långt det är möjligt, vara individanpassat och utformas i samråd med berörda parter. Biståndshandläggaren ska uppmärksamma anhörigas behov av stöd och bistå anhöriga genom att informera om kommunens insatser samt om vilket utbud som finns av anhörigstöd.

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

4.2 Avlösarservice

Kommunen erbjuder en avgiftsfri avlösarservice, med stöd av 5 kap 10 § SoL. Insatsen riktar sig till den anhörige under maximalt 10 timmar per månad och är inte biståndsbedömda. Planering för de fria timmarna sker genom hemtjänstens enhetschefer. Om kommunens fria avlösartimmar inte räcker till finns det möjlighet att ansöka om ytterligare avlösarservice hos biståndshandläggare. **Den som kontinuerligt stödjer och vårdar en person som på grund av långvarig sjukdom eller varaktigt funktionshinder har ett omfattande behov av omvårdnad och tillsyn kan vara i behov av tid för återhämtning för att fortsätta orka utgöra ett stöd. Insatsen avlösarservice kan i dessa fall vara en lämplig stödåtgärd och utförs då av hemtjänsten som övertar omvårdnadsansvaret under den tid som beviljats. Avlösarservice är en biståndsbedömd insats, de första 10 timmarna i månaden är avgiftsfria och vid behov av ytterligare avlösarservice utgår avgift enligt gällande taxa.**

5. Handläggning

5.1 Förhandsbedömning och ansökan

När socialnämnden genom en ansökan eller på annat sätt får kännedom om att en enskild kan vara i behov av insatser enligt socialtjänstlagen ska nämnden skyndsamt inleda en utredning. I de fall som uppgifter inkommer från någon annan än den enskilde kan nämnden ta kontakt med den som uppgifterna berör för att utröna om det finns behov av insatser. Socialtjänstlagen innehåller dock inga möjligheter till tvångsinsatser, vilket innebär att en utredning av den enskildes behov och beslut om insatser endast kan genomföras om den enskilde själv vill det.

Det vanligaste är att en utredning inleds genom ansökan av den enskilde själv. I ansökan ska den enskilde ange de behov som han eller hon inte själv kan tillgodose. För att utreda behovet kan det bli aktuellt att inhämta underlag i form av läkarintyg, ADL-bedömning (bedömning av Aktiviteter i Dagliga Livet) eller liknande. Allt underlag till utredningen inhämtas med den enskildes samtycke. Det är den som ansöker om en insats som har ansvaret för att visa att behovet finns.

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

5.2 Företrädare för den enskilde – god man

Den enskilde har rätt att anlita ombud vid kontakter med myndigheter. Även anhöriga kan fungera som ombud. Ombud bör ha fullmakt, som kan vara muntlig eller skriftlig.

Socialnämnden rekommenderar att skriftlig fullmakt inhämtas om inte särskilda skäl föreligger. Om den enskilde saknar förmåga att på egen hand ansöka om insatser eller att lämna samtycke under utredningen kan god man eller förvaltare aktualiseras för att tillvarata den enskildes rätt. Personer som på grund av sjukdom eller av annan orsak inte kan tillvarata sina egna intressen behöver ofta hjälp med såväl ekonomiska angelägenheter som att tillvarata sina rättigheter och sörja för sin person. Ansökan om god man eller förvaltare görs hos överförmyndarnämnden. Anhörigbehörighet och framtidsfullmakt är ett annat alternativ samt ett komplement till vanlig fullmakt.

5.3 Individens behov i centrum (IBIC)

När någon ansökt om bistånd ska handläggaren göra en bedömning av dennes behov. Bedömningen syftar dels till att utreda vilka behov som finns, dels till att utreda om dessa behov kan tillgodoses genom den enskilde själv eller på annat sätt. Det är först efter en sammanvägd bedömning av behovet, de egna resurserna och omständigheterna i övrigt som nämnden kan konstatera om den enskilde har rätt till bistånd eller inte.

Borgholms kommun arbetar utifrån individens behov i centrum, IBIC, som är ett behovsriktat och systematiskt arbetssätt. IBIC utgår från individens behov, resurser, mål och resultat inom olika livsområden i det dagliga livet.

Socialnämnden har antagit Socialstyrelsens framarbetade modell Individens behov i centrum (IBIC) vilket innebär att fokus läggs på den enskildes behov istället för utbudet av existerande insatser. Modellen IBIC utgår från regelverket för handläggning och dokumentation inom socialtjänsten.

IBIC används klassifikationen ICF, vilket är ett internationellt system för att beskriva funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa. ICF används för att med ett gemensamt språk som stöd fånga upp kombinationen av olika perspektiv och för en helhetssyn på hur en person fungerar i sin livssituation.

När nämnden utreder en ansökan om stöd och hjälp görs detta utifrån den enskildes behov inom de olika livsområdena:

- Lärande och tillämpa kunskap
- Allmänna uppgifter och krav

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

- ⊖ Kommunikation
- ⊖ Förflyttning
- ⊖ Personlig vård
- ⊖ Hemliv
- ⊖ Mellanmänskliga interaktioner och relationer
- ⊖ Utbildning, arbete, sysselsättning och ekonomiskt liv
- ⊖ Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv
- ⊖ Känsla av trygghet
- ⊖ Personligt stöd från person som vårdar eller stödjer en närstående

När den enskildes behov är utrett tas ställning till vilken typ av insats som lämpligast tillgodoser den enskildes behov av stöd och hjälp.

Genom att arbeta utifrån den beskrivna arbetsprocessen i IBIC skapas förutsättningar för likvärdig handläggning och dokumentation. Det innebär ökad rättssäkerhet, tydligare bedömning, bättre insyn och möjlighet till inflytande samt möjlighet att få stöd och hjälp utifrån egna behov. Detta skapar även gynnsammare förutsättningar att följa upp och utvärdera resultat.

5.4 Egenvård

Åtgärder som endast kan utföras av viss behörig personal eller kräver viss sjukvårdsutbildning eller mer omfattande instruktion och handledd träning är att beteckna som hälso- och sjukvård. För att hemtjänstpersonal ska utföra sådana åtgärder krävs en delegering från ansvarig legitimerad personal. Sådana åtgärder är inte omvårdnadsinsatser enligt socialtjänstlagen och omfattas därför inte av biståndsbeslutet.

Om ansvarig inom hälso- och sjukvården bedömer att hälso- och sjukvårdsuppgifter kan utföras av den enskilde själv eller med hjälp av någon annan, som egenvård, kan insats enligt socialtjänstlagen beviljas. Vilka åtgärder som kan bedömas som egenvård kan inte anges generellt, och bedömningen gällande vem som berörs av egenvård görs av ansvarig legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal.

För att bistånd för egenvårdsåtgärd ska kunna beviljas önskas behövs intyg som visar att åtgärden bedömts som egenvård.

Åtgärder som endast kan utföras av viss behörig personal eller kräver viss sjukvårdsutbildning eller mer omfattande instruktion och handledd träning är att beteckna som hälso- och sjukvård. För att hemtjänstpersonal ska utföra sådana åtgärder krävs en

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

~~delegering från ansvarig legitimerad personal. Sådana åtgärder är inte omvårdnadsinsatser enligt socialtjänstlagen och omfattas därför inte av biståndsbeslutet.~~

~~Om ansvarig inom hälso- och sjukvården bedömer att hälso- och sjukvårdsuppgifter kan utföras av den enskilde själv eller med hjälp av någon annan, som egenvård, kan insats enligt socialtjänstlagen beviljas. Vilka åtgärder som kan bedömas som egenvård kan inte anges generellt och bedömningen gällande vem som berörs av egenvård görs av ansvarig legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal, för egenvård. En förutsättning för att beviljas bistånd är i dessa fall att den enskilde själv klarar av att ta ansvar för uppgiften men behöver praktiskt hjälp. Behovet ska inte kunna tillgodoses på annat sätt.~~

~~För att bistånd för egenvårdsåtgärd ska kunna beviljas önskas behövs:~~

- ~~○ intyg som visar att åtgärden bedömts som egenvård samt att den enskilde själv bedömts kunna ansvara för insatsen~~

~~Den enskildes förmåga att ansvara för åtgärden är dock avgörande. Om den enskilde t.ex. har nedsatt kognitiv förmåga som innebär att denne inte har förmåga att ansvara för sin medicinering så ska hanteringen av läkemedel och andra medicinska åtgärder skötas av hälso- och sjukvårdspersonal och inte som egenvård.~~

5.5 Barnperspektiv

Om det finns barn i den enskildes hushåll ska detta alltid beaktas. Med barn avses alla som är under 18 år. I vissa fall, särskilt om barnen är små, kan barnperspektivet innebära att omfattningen av insatser eller utförandet av insatserna delvis bestäms utifrån beaktande av barnens bästa. Att det finns små barn i hushållet kan t.ex. innebära att det finns särskilda skäl att välja en verkställighetsform som tillgodoser barnets behov av kontinuitet.

5.6 Våld i nära relationer

I socialtjänstlagens 5 kap. finns särskilda bestämmelser för vissa grupper, bland annat brottsoffer. Enligt 5 kap. 11 § SoL har socialnämnden ett ansvar för att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp.

Våld mot äldre kan se ut på olika sätt och kan även misstas för vad som är tecken på normalt åldrande. Våld kan förutom fysiskt våld även vara psykiskt och ekonomiskt. Även

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

försummelse räknas som våld. Äldreomsorgen har ett ansvar att informera äldre personer om vilket stöd de kan få genom äldreomsorgen, både i form av hemtjänst, anhörigstöd eller genom frivilligorganisationer, samt att vid behov samverka med andra professioner. Särskilda insatser till den som vårdar en närstående i hemmet kan hjälpa. Hemtjänstinsatser, avlösning, växelvårdsboende/korttidsboende är exempel på insatser som äldreomsorgen kan tillhandahålla så att den som vårdar kan få vila och återhämtning. Biståndshandläggare kan även vara den enskilde behjälplig med att ansöka om god man om den utsätts för ekonomiskt våld av en anhörig och behöver stöd med att sköta sin ekonomi. Äldreomsorgen har i första hand som uppgift att tillgodose behov av stöd och omvårdnad i den dagliga livsföringen. Vid behov av skyddat boende eller andra riktade insatser ska samverkan ske med vuxengruppen inom IFO.

5.7 Beslut och överklagande

En enskild som inkommit med en ansökan har alltid rätt att få ett beslut. Beslutet kan innebära att insatser beviljas eller avslås, helt eller delvis. Beslutet ska vara utformat så att den enskilde lätt kan förstå vad det innebär, och ska även ange under vilken tidsperiod som en insats beviljas. Kommunikering måste alltid ske då utredningen innehåller uppgifter som lämnats av annan än den som söker biståndet och då beslutet kommer att innebära ett avslag på ansökan. En kommunikering sker muntligt eller skriftligt och innebär att uppgifterna som ligger till grund för kommande beslut skickas till/läses upp för den sökande. Han eller hon får sedan möjlighet att yttra sig över de uppgifter som finns i utredningen. Tidsfristen för kommunikeringen, det vill säga den tid inom vilken den enskilde kan yttra sig, ska anges vid kommunikeringen. Kommunikeringstiden kan vara i upp till 14 dagar. Efter kommunikeringen gör handläggaren sin bedömning och fattar beslut i ärendet. Därefter delges beslutet muntligt eller skriftligt, ~~sedvanligt~~.

Avslagsbeslut som myndigheten fattar kan överklagas **av den enskilde eller företrädare**. ~~Det gäller inte enbart beslut om biståndsinsatser utan även t.ex. beslut att inte lämna ut allmänna handlingar, bestämma avgiftsutrymme m.m. Verkställigheten av ett beslut kan normalt sett inte överklagas, men i vissa fall kan den enskilde ha rätt att av domstol få prövat om han eller hon uppnår skälig levnadsnivå genom den verkställighet som nämnden erbjuder. Om någon är missnöjd med ett beslut som nämnden fattat bör han eller hon alltid höra av sig så fort som möjligt. Ett överklagande av ett beslut måste ha inkommit till nämnden inom tre veckor från det att den enskilde tog del av beslutet, annars avvisas överklagandet.~~

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

5.8 Val av insats

I vissa fall kan situationen uppstå att den enskilde gärna vill ha en viss typ av insats för att få sitt behov tillgodosett. Det kan t.ex. vara fallet om den enskilde gärna vill bo kvar hemma med hemtjänst trots att han eller hon i och för sig uppfyller kriterierna för att bli beviljad ett **särskilt boende** vård- och omsorgsboende.

När det gäller utformandet av hjälpinsatser sägs det bl.a. så här i förarbeten till socialtjänstlagen: "Vid bedömningen av vilken insats som kan komma i fråga måste en sammanvägning göras av olika omständigheter såsom den önskade insatsens lämplighet som sådan, kostnaderna för den önskade insatsen i jämförelse med andra insatser samt den enskildes önskemål. Det kan enligt regeringens mening inte finnas en obegränsad frihet för den enskilde att välja sociala tjänster oberoende av kostnad." (prop. 2000/01:80 s 90 f). **Vid omfattande hemtjänstinsatser, 130h/månaden görs ett övervägande av biståndshandläggare om det i stället är skäligt att behovet tillgodoses med särskilt boende istället för hemtjänstinsatser i ordinärt boende. Socialnämnden har tagit inriktningsbeslutet att taket för antalet hemtjänststimmar inte bör överskrida 200 timmar per månad innan ett vård- och omsorgsboende aktualiseras (Dnr 2017/59-730-SN).**

5.9 Uppföljning av beviljade insatser

~~Biståndshandläggare har ansvar för att följa upp hur beviljade insatser utförs — att insatserna tillgodoser den enskildes behov av stöd och hjälp, att verkställigheten sker i enlighet med beslutet och med hänsyn till den enskildes medinflytande samt är av god kvalitet. Tillsviarebeslut Beslut om insatser som pågår under längre tid följs upp minst en gång per år. Trygghetslarm följs dock upp vartannat år. Första gången ett beslut verkställs eller då socialnämnden fått annan information (t.ex. att behoven förändrats, att något särskilt har hänt eller genom klagomål från den enskilde) kan anledning finnas att följa upp beslutet tidigare.~~

Alla beslut ska följas upp av handläggare och omprövas när beslutet löper ut eller om behovet har förändrats för den enskilde. Syftet med en uppföljning är att

- kontrollera om målet med insatsen uppnås,
- om det var rätt insatser som beviljades,
- hur hjälpen fungerar,
- om hjälpen behöver stärkas eller minskas,

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

- om det är rätt kvalitet på insatsen och beslutet,
- om behovet kan tillgodoses på annat sätt.

6. Bedömning av behov

6.1 Bedömningen av den enskildes behov

En bedömning av den enskildes behov görs av biståndshandläggaren utifrån den enskildes ansökan om stöd och hjälp. Det är med andra ord den enskilde själv som i ansökan, med handläggarens hjälp, ska definiera vilka behov som ska utredas. Behovet av insatser motsvaras av skillnaden mellan det bedömda funktionstillståndet och det avsedda. När behoven strukturerats upp utifrån de livsområden som aktualiserats gör handläggaren en bedömning av om sökandens behov är sådana att han eller hon behöver socialtjänstens hjälp. Socialstyrelsen sammanfattar detta som att handläggaren bedömer om individens behov inom aktuella livsområden innebär behov av stöd och hjälp från socialtjänsten för att uppnå skälig levnadsnivå eller om behovet kan tillgodoses på annat sätt. Ansökta behov som kan tillgodoses på annat sätt ska leda till beslut om avslag. Även en begränsning i omfattning eller innehåll i förhållande till ansökan innebär att den enskilde har rätt till ett beslut om avslag. Om en ansökan avslås helt eller delvis ska handläggaren i sin bedömning motivera varför avslag meddelats.

Handläggaren ska föreslå insatser som tillgodoser de behov som utredningen synliggjort. Det är möjligt att handläggaren i detta läge föreslår en insats som den enskilde själv inte vill ha. Den enskilde har alltid rätt att avböja insatser som han eller hon inte vill ha. Insatser kan inte beviljas mot den enskildes vilja. Handläggaren och den enskilde behöver i dessa fall resonera vidare kring om det finns andra alternativa insatser som lämpligen kan tillgodose behoven. Handläggaren ska dokumentera den enskildes ställningstagande till förslag på insatser.

6.2 Om behovet kan tillgodoses på annat sätt

Rätt till bistånd inträder först när den enskilde inte själv eller på annat sätt kan få sitt behov tillgodosett. Frivilligorganisationer kan erbjuda enskilda stöd vid sidan av eller som komplement till biståndsbedömda insatser. Biståndshandläggaren ska t.ex. informera om de frivilligorganisationer som erbjuder ledsagning och social samvaro. Handläggaren ska

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

också informera om de öppna träffpunkter som finns och om andra möjligheter till social samvaro utifrån den enskildes situation.

Den enskilde har ett eget ansvar för sin situation och för sina livsval. Nedan anges några vanliga gränsdragningar som aktualiseras vid biståndsbedömningar, t.ex. för att ansvaret ligger på annan huvudman, på annan person, eller på den enskilde själv. Det sistnämnda kan t.ex. vara fallet då den enskilde valt att skaffa husdjur eller annan egendom som kräver viss omsorg. I dessa situationer måste hjälpbehovet lösas genom att den enskilde antingen avstår från den egendom som han eller hon inte längre kan ta hand om, eller köper tjänster från den fria marknaden i syfte att kunna behålla egendomen.

6.2.1 Hushållsgemenskap

Makar har ett gemensamt ansvar för praktiska sysslor i hemmet enligt 1 kap. 2 och 4 §§ äktenskapsbalken. Samma principer som för makar ska tillämpas för sammanboende par samt personer som av annan anledning delar hushåll. Det innebär att om flera personer delar hushåll, förutsätts de bidra efter förmåga till skötseln av hushållet. Om flera personer delar hushåll men behovet av insatser för praktiska sysslor ändå finns, bör samtliga personer i hushållet ansöka om sådant stöd. I dessa fall ska biståndsbeslutet delas mellan personerna i hushållet. ~~Hemtjänsten ska inte ta över den icke biståndsbehövande makens/makans ansvar för skötseln av det gemensamma hushållet.~~ Om en omsorgstagare till exempel har stora inkontinensbesvär som medför ökat behov av tvätt, renbäddning och sophantering kan insatsen beviljas till den enskilde fastän personen lever i hushållsgemenskap. Mer direkt personliga omvårdnadsinsatser anses inte ligga inom ramen för hushållsgemenskap.

6.2.2. Husdjur

Socialtjänstlagen innebär endast rätt till bistånd för att den enskilde ska uppnå skälig levnadsnivå. Det innebär att den enskildes livsval i vissa fall inte omfattas av biståndsramen. Endast i sällsynta fall (**exempelvis ledarhund**) kan husdjur, som inskaffats innan behov av bistånd, anses nödvändiga för den enskildes livsföring och därmed berättiga till bistånd. Utgångspunkten för den som bor hemma med husdjur är att ägaren har det fulla ansvaret för sitt husdjur.

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

6.2.3 Andra hushållssysslor

Det ingår inte i socialtjänstens ansvar att klippa gräs eller utföra trädgårdsarbete, snöröjning, åka till återvinningsstation/återvinningscentral, vedhuggning eller städning av balkonger, garderober och köksskåp. Innan insats för stöd med ved och pellets beviljas, ska det vara utrett av den enskilde att värmesystemet inte kan bytas ut eller kompletteras med annan värmekälla. Den enskilde ska inte kunna bära in ved och pellets själv, eller elda själv och behovet ska inte kunna tillgodoses på annat sätt.

7. Bedömning av de vanligaste förslagen på insatser

När den enskildes behov är utrett ska handläggaren presentera förslag på insatser som kan tillgodose dessa behov. Insatser kan inte beviljas mot den enskildes vilja. Nedan beskrivs de insatser som är vanligast förekommande. Ibland behövs endast vissa moment i en insats för att tillgodose ett behov, och det är viktigt att tillvarata de förmågor som den enskilde fortfarande har. Vissa behov kan kräva flera olika insatser för att fullt ut tillgodoses. Utifrån nedanstående beskrivning av vad dessa insatser normalt innefattar och i vissa fall även vad som normalt anses tillgodose en skälig levnadsnivå bedömer handläggaren vilken eller vilka insatser som kan tillgodose den enskildes individuella behov.

7.1 Hemtjänst

Hemtjänst innebär i första hand stöd och hjälp i det egna hemmet. Även vissa åtgärder utanför hemmet ingår i begreppet hemtjänst, som t.ex. inköp av varor, medföljande i samband med läkarbesök eller vid promenader. Övriga insatser utanför hemmet är normalt sett att härleda till annan insatsform än hemtjänst.

7.1.1 Lärande och tillämpa kunskap

Livsområdet handlar främst om lärande, tillämpning av kunskap som är inlärd, tänkande, problemlösning, beslutsfattande och att se konsekvenser av olika val.

Att lösa problem	Denna insats beviljas omsorgstagare som inte klarar av att lösa problem eller situationer som uppstår i vardagen
-------------------------	--

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

Att fatta beslut	Denna insats beviljas omsorgstagare som inte klarar av att göra ett val mellan två alternativ eller att genomföra en uppgift bland flera uppgifter som behöver genomföras
-------------------------	---

7.1.2 Allmänna uppgifter och krav

Förmågan att genomföra enstaka eller mångfaldiga uppgifter, organisera samt hantera stress. Det handlar främst om att kunna planera, hantera och fullfölja vad den dagliga livsföringen kräver.

Att planera och genomföra daglig rutin	Kan innebära att den enskilde behöver stöd med att planera sin dag, att äta regelbundet eller att planera inköpslista
---	---

7.1.3 Kommunicera

Livsområdet handlar främst om att kunna göra sig förstådd eller att ta emot information.

Att kommunicera	Att kunna kommunicera på olika sätt med eller utan olika slags hjälpmedel.
------------------------	--

7.1.4 Förflyttning

Ett samlingsbegrepp som handlar om att röra sig mellan olika platser eller förflytta sig själv.

Att förflytta sig	Avser stöd med förflyttningar i bostaden mellan rum i bostaden och i bostadens omedelbara närhet. samt till och från matsal.
Att ändra grundläggande kroppsställning	Avser stöd med förflyttningar som t.ex. i och ur säng och lägesändringar
Att lyfta och bära föremål	Tömma mobil toaletthink, hämta in post

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

<p>Att utföra promenad (flyttas till samhällsgemenskap)</p>	<p>Insatsen kan innefatta att hemtjänstpersonal går en promenad tillsammans med omsorgstagaren eller på annat sätt hjälper omsorgstagaren vid vistelse utomhus. Insatsen beviljas den som inte har möjlighet att på egen hand ta sig utanför bostaden.</p> <p>Den som har beviljats andra insatser som också syftar till att den enskilde ska få hjälp att komma ut utanför bostaden, t.ex. att följa med vid matinköp eller ledsagning, bör i normalfallet anses ha fått sitt behov av promenader tillgodosett genom dessa insatser.</p> <p>Insatsen beviljas vanligtvis 1-2 gånger per vecka. Om social aktivitet är beviljad så beviljas promenad 1 gång i veckan vid behov.</p>
<p>Att utföra ledsagning</p>	<p>Denna insats beviljas omsorgstagare som inte klarar enstaka händelser som är viktiga i den dagliga livsföringen eller för omsorgstagare som behöver aktiv hjälp med att bryta isolering.</p> <p>Om en person som beviljats ledsagning även är beviljad social aktivitet eller promenad, ska den tiden användas i första hand innan utföraren begär mer tid till ledsagningen.</p> <p>Beviljad ledsagning till <i>närliggande</i> läkare, tandläkare eller optiker gäller enskilda med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning som ex. inte klarar förflyttningar, toalettbesök, intag av måltider i samband med besöket eller enskilda med kognitiv svikt. Ledsagning vid fritids-nöjes- eller kulturaktiviteter sker endast i <i>närmiljön</i>.</p> <p>Ledsagning beviljas främst till omsorgstagare som är beviljade omfattande insatser från hemtjänsten.</p> <p>Ledsagning till/från träffpunkt beviljas om den enskilde bor max. 500 meter från träffpunkten. Övrigt hänvisas till andra transporter t.ex. färdtjänst.</p>

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

7.1.5 Personlig vård

Ett samlingsbegrepp som handlar om att underlätta för omsorgstagaren att bo kvar i det egna hemmet, även om omsorgstagaren inte på egen hand kan sköta den personliga vården. Inför beslut om antal besök och omfattningen av insatsen personlig vård görs en individuell skälighetsbedömning med utgångspunkt från omsorgstagarens vanor och behov.

Att sköta toalettbehov	Avser hjälp/stöd vid toalettbesök såväl som inkontinenshjälpmedel och kateter- och stomihjälp.
Att klä sig	Insatsen beviljas om den enskilde behöver stöd helt eller delvis med på-och avklädning.
Att tvätta sig	Insatsen beviljas om den enskilde behöver stöd helt eller delvis med sin dagliga hygien. Används även om den enskilde behöver stöd vid dusch helt, delvis eller med tillsyn. Dusch beviljas vanligtvis 1-2 ggr/v
Att sköta kroppsvård	Insatsen beviljas om den enskilde behöver stöd helt eller delvis med smörjning, munvård, rakning, hjälp med hörapparat, hårborstning/uppsättning, okomplicerad nagelvård och fotbad.
Att äta	Den enskilde får stöd i samband med måltiden för att kunna tillgodogöra sig maten på ett bra sätt. Insatsen innefattar stöd med matning eller att den enskilde får sällskap under måltiden.
Att sköta sin egen hälsa	Egenvård
Avlösarservice	Insatsen beviljas om den enskilde har behov av aktiv tillsyn och behovet inte tillgodoses genom annan insats, exempelvis växelboende. Beviljas med max 20 h/mån. Insats kan erhållas dagtid under vardagar.

7.1.6 Hemliv

Hemliv är samlingsbegreppet för stöd med skötsel av hemmet som syftar till att underlätta för omsorgstagaren att bo kvar i det egna hemmet även om omsorgstagaren inte på egen hand klarar att utföra praktiska sysslor.

Att städa bostaden	Städning beviljas av två normalstora rum, badrum och kök. För makar där båda har hemtjänst i form av städning samt för ensamstående med barn under 15 år kan städning av tre rum och kök beviljas.
---------------------------	--

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

	<p>Finns det fler rum kan rummen varieras men vid samma tillfälle städas inte mer än två respektive tre rum och kök. I städningen ingår även rengöringen av hjälpmedel. Städning beviljas vanligtvis var tredje vecka.</p> <p>Omfattande rengöring av vitvaror en gång per år ingår i insatsen.</p> <p>Fönsterputs, för två rum och kök, kan utföras 1 gång per år till omsorgstagarna som är beviljade insatsen städ.</p>
Att hygienstäda	<p>Vid stort omsorgsbehov eller andra särskilda behov kan omsorgstagaren få regelbunden hjälp i hemmet i form av hygienstäd. Hygienstäd innefattar rengöring av badrum och kök samt vid behov dammsuga och/eller torka av golven</p> <p>Omfattningen av hygienstäd kan ske såväl dagligen som veckorna emellan städtillfället.</p>
Att bädda	<p>Insatsen innefattar bädda och renbäddning.</p>
Att tvätta och torka kläder	<p>Insatsen innefattar tvätt, strykning och mangling av omsorgstagarens kläder, sänglinne och handdukar. Vanligtvis beviljas stöd med tvätt varannan vecka en gång per vecka.</p>
Att avlägsna avfall	<p>Insatsen innefattar hjälp att slänga sopor och/eller sorteringsavfall samt att dra fram och sätta tillbaka soptunnan vid tömning. Transport av källsorterade sopor till återvinningsstation ingår inte.</p>
Att skaffa varor och tjänster	<p>Inköp ska om möjligt utföras i närmaste livsmedelsaffär. Finns kollektivt inköp hänvisas den enskilde i första hand till det.</p> <p>Inköp kan även behöva ske från apotek eller annan butik, dock max 2 butiker (systembolaget ingår inte). Inköp utförs vanligtvis en gång per vecka.</p> <p>Övriga inköp av kläder, skor och dylikt i närmsta tätort beviljas tillfälligtvis.</p>
Att bereda måltider	<p>Insatsen innefattar att ta fram mat, tillaga och/eller värma mat, duka, lägga upp mat samt att plocka undan efter måltid, diska samt torka av bänkar. Insatsen kan beviljas flera gånger per dag. Kommunen tillhandahåller ingen matdistribution.</p>
Att städa köksutrymme och köksredskap	<p>Insatsen innefattar disk om man inte är beviljad insatsen att bereda måltider.</p>

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

Att ta hand om hemmets föremål	Insatsen innefattar att vattna blommor.
---------------------------------------	---

7.1.7 Samhällsgemenskap, socialt och medborgligt liv

Ett samlingsbegrepp som handlar om de uppgifter som krävs för att engagera sig i organiserat socialt liv utanför familjen.

Att utföra social aktivitet	<p>Syftar till att bryta social isolering och öka möjlighet till aktiviteter i eller utanför bostaden. Insatsen kan innefatta stöd för att utföra intressen i hemmet, ex samtalsstund, baka eller spela brädspel eller att vistas utomhus ex. promenad.</p> <p>Den som har beviljats andra insatser som också syftar till att den enskilde ska få hjälp att komma ut utanför bostaden, t.ex. att följa med vid matinköp eller ledsagning, bör i normalfallet anses ha fått sitt behov av promenader tillgodosett genom dessa insatser.</p> <p>Insatsen beviljas vanligtvis 1-2 gånger per vecka.</p> <p>Insatsen beviljas då en omsorgstagare inte har möjlighet att delta i kommunens träffpunktsverksamheter och risk för social isolering finns. Insatsen innefattar till exempel att hemtjänstpersonal har en samtalsstund hos omsorgstagaren, bakar eller spelar brädspel.</p>
------------------------------------	--

7.1.8 Känsla av trygghet

Ett samlingsbegrepp som handlar om att upprätthålla den enskildes känsla av trygghet

Att utföra tillsyn	<p>Insatsen är en trygghetskapande insats. Insatsen är främst avsedd för de som inte har trygghetslarm eller som har svårt att använda larmet. Information om insatsen kan ges av biståndshandläggare. Verkställigheten bedömer om tillsyn ska utföras med fysiska besök, genom telefonkontakt eller digital tillsyn nattkamera. Socialnämnden har beslutat att tillsynen på natten</p>
---------------------------	--

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

	hos omsorgstagare i ordinärt boende sker via digital kamera från och med 230701
Trygghetslarm	Trygghetslarm syftar till att skapa trygghet för den enskilde. Trygghetslarm kan beviljas den som har fysisk eller psykisk funktionsnedsättning eller känner otrygghet i det egna hemmet. Om personer som är sammanboende har behov av trygghetslarm ska båda personerna ha beslut på trygghetslarm. Verkställigheten bedömer om den enskilde behöver andra slags larm.
GPS-klocka	Beslut om GPS-larm kan ges till omsorgstagare med behov efter att en multiprofessionell bedömning av bakomliggande orsaker gjorts.

7.2 Korttidsboende

Korttidsboende är en särskild boendeform bemannad med personal dygnet runt avsedd att tillgodose den enskildes behov under en kort begränsad tid. Besluten ska alltid vara tidsbegränsade. Korttidsboende kan beviljas omsorgstagare som har omfattande behov av omvårdnad på grund av fysiska, psykiska eller hälsomässiga skäl. Målet med korttidsboende ska vara inriktad på vad den enskilde behöver för att kunna vara hemma. Det ska alltid finnas en tydlig plan/ syfte med vistelsen. För att beviljas korttidsboende måste någon eller några av kriterierna vara uppfyllda.

- Behov av vidare utredning för att kunna bedöma personens individuella behov
- Behov av återhämtning och/eller mobilisering
- Omvårdnad i livets slutskede
- Nödvändig bostadsanpassning under en begränsad tid
- I avvaktan på särskilt boende vård- och omsorgsboende
- Tillfällig vistelse
- Växelboende kan beviljas den enskilde som bor i ordinärt boende och får omfattande insatser av närstående. Insatsen beviljas efter behov, dock aldrig fler dygn på växelboendet än hemma.

Korttidsboende/växelboende bör inte beviljas för att den enskilde tillfälligt inte kan vistas i sin egen bostad eller för att den enskilde saknar bostad. Växelvård bör inte heller beviljas om behovets omfattning innebär att den enskilde spenderar större delen av sin tid på växelvårdsplatsen. Om behovet av växelvård överstiger två veckor per månad kan

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

~~det vara lämpligt att handläggaren initierar en diskussion om och informerar om särskilt boende, vård- och omsorgsboende.~~

7.3 Dagverksamhet

Biståndsbedömd dagverksamhet kan erbjudas enskilda personer med **kognitiv svikt** demensdiagnos eller i avvaktan på utredning och diagnos. Dagverksamheten syftar till att underlätta för personen att bo hemma, avlastning för anhörig samt att ha kontakter med andra. Omfattningen av vistelsen på dagverksamheten beviljas vanligtvis **upp till 3 dagar** per vecka och anpassas efter omsorgstagarens förmåga, behov och önskemål. ~~Om den enskilda växelvårdas beviljas max 1 dag per hemmavarande vecka.~~

7.4 **Särskilt boende** ~~Vård- och omsorgsboende~~

~~Vård- och omsorgsboende~~ **Särskilt boende** är till för omsorgstagare som inte längre kan få behovet av omsorg, trygghet och säkerhet tillgodosett i det egna hemmet. ~~Kommunen har hälso- och sjukvårdsansvar för de som bor på särskilt boende, ett vård- och omsorgsboende. Kommunens särskilda boenden vård- och omsorgsboende har två inriktningar. Vård- och omsorgsboende~~ **Särskilt boende** för personer med omfattande behov samt boende för personer med **kognitiv svikt**. ~~demenssjukdom eller kognitiv svikt.~~

Särskilt boende ~~Vård- och omsorgsboende~~ kan beviljas omsorgstagare med betydande behov av omsorg och vård dygnet runt, under förutsättning att behoven inte kan tillgodoses i den egna bostaden. För att beviljas ett **särskilt boende** ~~vård- och omsorgsboende~~ ska den enskilde uppfylla de allmänna kriterierna enligt nedan **måste någon eller några av kriterierna vara uppfyllda:**

- Betydande svårigheter att leva ett självständigt liv i det egna hemmet.
- Omsorg, trygghet och säkerhet kan inte tillgodoses i det egna hemmet, på grund av **fysiska och psykiska faktorer, hög ålder och otrygghet.**
- Hemtjänst bedöms inte vara tillräckligt eller att omfattningen av hemtjänst **alt. omsorg av anhörig inte anses som skälig för att säkerställa en god vård och omsorg.**
- Vid omfattande hemtjänstinsatser, över 130 timmar i månaden ska övervägande göras om det är skäligt att behovet tillgodoses genom hemtjänst, eller om den enskilde ska hänvisas till att behovet kan tillgodoses genom **särskilt boende.**

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

- ~~Nämnden har sedan 2017 godkänt ett inriktningsbeslut på att taket för antalet hemtjänsttimmar inte bör överskrida 200 timmar per månad.~~

När en person fått beslut om särskilt boende vård- och omsorgsboende med viss inriktning kan han eller hon till boendesamordnare lämna önskemål om vilket boende som önskas. Tiden att verkställa beslutet kan variera, den enskilde ska dock alltid erbjudas en plats på vård- och omsorgsboende så snart det går. Önskemål tillgodoses så långt det är möjligt och det finns även möjlighet att stå kvar som sökande till ett önskat alternativ trots att man flyttar in på en erbjuden plats. Om den enskilde vid tiden för beslutet vistas på korttidsboende förväntas den enskilde flytta in i första lediga rum eller lägenhet som erbjuds, men kan samtidigt stå kvar som sökande till önskat boende.

7.4.1 ~~Medboende~~ **Parboende**

~~Det finns inga särskilda regler för hur ärenden om medboende ska utredas och dokumenteras. Det är således samma regler som gäller för beslut om medboende som för övriga biståndsbeslut enligt 4 kap. 1 § SoL. Förutsättningarna för att socialnämnden ska kunna fatta ett bifallsbeslut med stöd av 4 kap. 1 och 1 c §§ SoL är:~~

- ~~Att makarna varaktigt har sammanbott~~
- ~~Att de vill fortsätta leva tillsammans i det särskilda boendet~~
- ~~Att en av makarna behöver bo i ett **särskilt boende** vård- och omsorgsboende~~
- ~~**Att det anses skälig levnadsnivå att få fortsätta leva tillsammans även då den ena partnern har behov av boende.**~~

~~Om den biståndsberättigade flyttar tillbaka till sin tidigare bostad eller avlider, upphör förutsättningarna för medboende och därmed återkallas beslutet~~

~~För en person som är beviljad särskilt boende ingår det i skälig levnadsnivå att kunna bo tillsammans med levnadspartnern. Detta under förutsättning att paret varit sammanboende innan beslut om särskilt boende. Det är innebörden i 4 kap. 1 § c i socialtjänstlagen. Det är omsorgstagaren som har beslut på särskilt boende som ansöker om parboende. Den andra blir medsökande och därefter medboende vid beslut om bistånd enligt 4 kap. 1 § 1c. Om den medboende har behov av service- och omvårdnadsinsatser med inte uppfyller kriterier för särskilt boende ska behovet prövas mot hemtjänstinsatser. Beslut om att bo tillsammans med sin parter vid samma särskilda boende kan innebära att två rum hyrs ut.~~

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Nästa revidering senast 231215

Fastställd 211215

Hyresgästen i särskilt boende har normalt besittningsskydd men detta kan avstås av hyresgästen, vilket ska göras skriftligt. Hyresnämnden ska då godkänna avståendet om det görs innan hyresförhållandet inleds. Om inte besittningsskyddet avstås ska den medboende tillsammans med make/**sambo** som beviljats särskilt boende, innan inflyttning teckna en överenskommelse om att boendet är ett kategoriboende och att hyresavtalet kommer att sägas upp om hyresgästen inte tillhör kategorin och inte längre är i behov av bostad för parboende. Utformning av hyresavtal innebär då inte att besittningsskyddet avtalats bort men det innebär att parterna är överens om att det är ett kategoriboende och det väger tungt vid en tvist i hyresnämnden. I hyresavtal skrivs det även in att parterna är överens om att personen med beslut om särskilt boende, i händelse av att behovet av parboende upphör, erbjuds och flyttar till annan lägenhet i ett särskilt boende. I de fall hyresgästen inte längre tillhör kategorin är socialnämnden behjälpliga med att hitta en annan lämplig lägenhet.

§ 54

Revidering av socialförvaltningens delegationsbestämmelser.

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att godkänna förslag på revidering av socialnämndens delegationsbestämmelser

Ärendebeskrivning

Den 1 april 2024 träder nya bestämmelser i kraft gällande bland annat socialtjänstlagen (2001:453), SoL, socialtjänstförordningen (2001:937), SoF, och lagen (2024:79) om placering av barn i skyddat boende. De nya bestämmelserna syftar till att förbättra skyddet för och stödet till personer som behöver skyddat boende till skydd och stöd mot hot, våld eller andra övergrepp. De syftar även till att stärka barnrättsperspektivet för barn som följer med en vårdnadshavare till ett skyddat boende.

De nya bestämmelserna handlar bland annat om följande:

- Skyddat boende ska regleras i SoL som en boendeinsats till den som behöver stöd och skydd till följd av hot, våld eller andra övergrepp.
- Barn som följer med en vårdnadshavare till ett skyddat boende ska bedömas och beviljas insatsen individuellt, och socialnämnden ska ansvara för att tillgodose barnets behov av stöd- och hjälpinsatser.
- När det finns samtycke från båda vårdnadshavarna beviljas barnet insatsen med stöd av SoL. Saknas samtycke från den vårdnadshavare som barnet inte placeras tillsammans med, ska socialnämnden, efter ansökan hos förvaltningsrätten, kunna bevilja barnet en insats i form av skyddat boende med stöd av en helt ny lag. Beslut om en sådan insats ska även kunna fattas omedelbart av socialnämnden och underställas förvaltningsrätten.
- Det ska krävas tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg, IVO, för att få bedriva enskild verksamhet i form av skyddat boende. Kommuner och regioner som bedriver sådan verksamhet ska anmäla detta till myndigheten.

Beslutsunderlag

Regeringens proposition 2023/24:31 Stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende.

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Dagens sammanträde

Johanna Karlsson, verksamhetschef IFO redogör för ärendet.

Ordförande tackar för redogörelsen.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Till Socialnämndens arbetsutskott

Revidering av socialförvaltningens delegationsbestämmelser Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att godkänna förslag på revidering av socialnämndens delegationsbestämmelser

Ärendebeskrivning

Den 1 april 2024 träder nya bestämmelser i kraft gällande bland annat socialtjänstlagen (2001:453), SoL, socialtjänstförordningen (2001:937), SoF, och lagen (2024:79) om placering av barn i skyddat boende. De nya bestämmelserna syftar till att förbättra skyddet för och stödet till personer som behöver skyddat boende till skydd och stöd mot hot, våld eller andra övergrepp. De syftar även till att stärka barnrättsperspektivet för barn som följer med en vårdnadshavare till ett skyddat boende.

De nya bestämmelserna handlar bland annat om följande:

- Skyddat boende ska regleras i SoL som en boendeinsats till den som behöver stöd och skydd till följd av hot, våld eller andra övergrepp.
- Barn som följer med en vårdnadshavare till ett skyddat boende ska bedömas och beviljas insatsen individuellt, och socialnämnden ska ansvara för att tillgodose barnets behov av stöd- och hjälpinsatser.
- När det finns samtycke från båda vårdnadshavarna beviljas barnet insatsen med stöd av SoL. Saknas samtycke från den vårdnadshavare som barnet inte placeras tillsammans med, ska socialnämnden, efter ansökan hos förvaltningsrätten, kunna bevilja barnet en insats i form av skyddat boende med stöd av en helt ny lag. Beslut om en sådan insats ska även kunna fattas omedelbart av socialnämnden och underställas förvaltningsrätten.
- Det ska krävas tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg, IVO, för att få bedriva enskild verksamhet i form av skyddat boende. Kommuner och regioner som bedriver sådan verksamhet ska anmäla detta till myndigheten.

Beslutsunderlag

Regeringens proposition 2023/24:31 Stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

Johanna Karlsson
Verksamhetschef IFO

SOCIALNÄMNDENS DELEGERINGSBESTÄMMELSER

Antagen av Socialnämnden 2022-03-30
Reviderad 2023-12-20

Innehållsförteckning

Allmänt om delegering

Förkortningar i delegeringsbestämmelserna

Aktuella delegater

- 1 Allmänt
- 2 Ärendehantering
- 3 Ekonomiskt bistånd
- 4 Öppenvårdsinsatser
- 5 Placeringar och boende, barn och ungdom
- 6 Placeringar och boende, vuxna
- 7 Ersättningar till uppdragstagare, vårdgivare och andra aktörer
- 8 Ersättning från enskild m m
- 9 Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)
- 10 Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)
- 11 Äldreomsorg
- 12 Insatser för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL
- 13 Familjerättsliga ärenden
- 14 Yttrande
- 15 Omprövning och överklagande
- 16 Ombud
- 17 Avtal
- 18 Lex Maria
- 19 Lex Sarah
- 20 Förvalta dödsbo
- 21 Personal
- 22 Övrigt

Allmänt om delegering

Enligt 6 kap 37 § kommunallagen (KL) får en nämnd, med vissa undantag, uppdra åt ett utskott, åt en ledamot eller ersättare eller åt en anställd i kommunen att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

Beslut som fattas på delegering, ska enligt kommunallagen, rapporteras till nämnden.

Vid brådskande beslut

Nämnden har enligt 6 kap 39 § KL rätt att uppdra åt ordförande eller annan ledamot i nämnden att fatta beslut i brådskande ärenden. Detta gäller bara ärenden som absolut måste avgöras och som är så brådskande att nämnden eller utskottet inte hinner sammankallas. Delegering på detta sätt bör i det yttersta undvikas särskilt i ärenden som gäller ansökan om tvångsvård.

Utöver dessa bestämmelser finns regler i LVU och LVM som ger ordförande rätt att gå in och fatta beslut i vissa ärenden, s.k. kompletterande beslutanderätt. Syftet med bestämmelserna om kompletterande beslutanderätt är att det alltid ska finnas någon beslutsbehörig att tillgå.

Samtliga beslut som fattas med stöd av kompletterande beslutanderätt ska anmälas till nämnden.

Delegeringsbegränsningar i kommunallagen

I följande slag av ärenden får beslutanderätten inte delegeras enligt KL:

- ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet
- framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats
- ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.
- ärenden som väckts genom medborgarförslag och som överlåtits till nämnden, och
- vissa ärenden som anges i särskilda föreskrifter.

Delegeringsbegränsningar i socialtjänstlagen

I 10 kap 4 § SoL finns en begränsning av socialnämndens delegationsrätt. Vissa beslut kan bara delegeras till utskott. Se vidare i delegeringsbestämmelserna.

Ytterligare regler om delegering finns i 10 kap 5 § SoL. Denna paragraf handlar i huvudsak om delegationsrätten avseende föräldrabalken. Se vidare i delegeringsbestämmelserna.

Vidaredelegering

Enligt 7 kap 6 § KL har en nämnd rätt att överlåta åt en förvaltningschef att vidaredelegera eget beslutsfattande åt någon annan anställd i kommunen. Ett sådant beslut har fattats av socialnämnden 2021-03-23, § 42. Annan delegat än förvaltningschef har inte rätt att vidaredelegera beslutsfattande.

Förkortningar i delegeringsbestämmelserna

BrB	Brottsbalk (1962:700)
FB	Föräldrabalk (1949:381)
FPL	Förvaltningsprocesslag (1971:291)
FvL	Förvaltningslag (2017:900)
GDPR	Dataskyddsförordningen (General Data Protection Regulation)
JB	Jordabalk (1970:994)
KL	Kommunallag (2017:725)
KörkF	Körkortsförordning (1998:980)
LMA	Lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.
LSS	Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade
LTLF	Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter
LUL	Lag (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare
LVM	Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall
LVU	Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga
OSL	Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)
SFB	Socialförsäkringsbalken (2010:110)
SoF	Socialtjänstförordning (2001:937)
SoL	Socialtjänstlag (2001:453)
TF	Tryckfrihetsförordning (1949:105)
Util	Utlänningslag (2005:716)
ÄB	Ärvdabalk (1958:637)
ÄktB	Äktenskapsbalk (1987:230)

Aktuella delegater

Socialnämnd (gäller i alla fall då ingen delegering har lämnats)

Socialnämndens arbetsutskott

Tjänsteförättande ordförande i socialnämnden (och i förekommande fall annan förordnad ledamot)

Förvaltningschef

Namngivna ordinarie ledamöter som förordnats att fatta beslut i vissa ärenden enligt LVU och LVM, där beslut inte kan avvaktas.

Namngivna tjänstemän (Enhetschef och socialsekreterare vid Sydostjouren) som förordnats att fatta beslut enl. 43 § 2 p LVU, där beslut inte kan avvaktas.

Verksamhetschef

Enhetschef

Biståndshandläggare

Socialsekreterare i jour/beredskap samt socialsekreterare vid Sydostjouren.

Förvaltningssekreterare

Socialsekreterare, LSS-handläggare, handläggare psykiskt funktionsnedsatta

Arkivansvarig

Administratör

Fastighetschef

1. Allmänt

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
1	Beslut i ärenden som är så brådskande att Socialnämndens eller arbetsutskottets beslut inte kan avvaktas.	6 kap 39 § KL.	Ordförande eller vice ordförande i socialnämndens individutskott.	Anmäls vid närmast kommande sammanträde
2	Beslut att lämna ut allmän handling fattas av den som har handlingen i sin vård om inte viss befattningshavare enligt arbetsledning eller särskilt beslut skall göra detta.		Arkivansvarig	Se vidare dokument: "Utlämnande av allmän handling" På Insidan eller i Informationshanteringsplanen
3	Beslut att inte lämna ut allmän handling eller uppgift ur sådan till enskild eller annan myndighet samt uppställande av förbehåll i samband med utlämnande.	2 kap 14 § TF 6 kap 2,3,4 §§ OSL 10 kap 4,14 §§ OSL 30 kap 20 § OSL	Socialchef	
4	Överklagande av annan myndighets beslut i ärende om utlämnande av allmän handling.	2 kap 15 § TF	Socialchef	
5	Beslut om sekretesskydd för anmälare	26 kap 5 § OSL	Socialchef	
6	Beslut att polisanmäla brott som hindrar nämndens verksamhet.	10 kap 2, 25 §§ OSL 12 kap 10 § SoL	Verksamhetschef	T.ex. hot, misshandel av personal och förstörelse av nämndens egendom
7	Beslut att anmäla misstänkt brott enligt bidragsbrottslagen	10 kap 28 § OSL Bidragsbrottslagen 6 §	Socialchef, ordförande eller vice ordförande i socialnämndens individutskott.	T.ex försök till bedrägeri vid ansökan om ek. bistånd.

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
8	Beslut om att till Polismyndigheten lämna uppgift som behövs för omedelbart polisiärt ingripande av underårig.	10 kap 20 § OSL 12 kap 10 § SoL	Berörd personal	Vid överhängande och allvarlig risk för den unges hälsa eller utveckling eller om den unge påträffas när han eller hon begår brott.
9	Beslut att till åklagar- eller Polismyndigheten anmäla samt att inte anmäla vissa brott som riktar sig mot underårig.	10 kap 21 § OSL 12 kap 10 § SoL	Socialchef, ordförande eller vice ordförande i socialnämndens individutskott.	Vid brott mot liv och hälsa, misshandelsbrott, brott mot frihet och frid, olaga frihetsberövande, olaga tvång, sexualbrott, könsstympning.
10	Beslut om att till åklagar- eller Polismyndigheten lämna uppgift som angår misstanke om överlåtelse av narkotika eller dopningsmedel eller icke ringa fall av olovlig försäljning eller anskaffning av alkoholdrycker till underårig.	10 kap 22 OSL 12 kap 10 § SoL	Socialchef, ordförande eller vice ordförande i socialnämndens individutskott.	
11	Beslut om att till åklagar- eller Polismyndigheten lämna uppgift som angår misstanke om vissa grövre brott.	10 kap 23 § OSL 12 kap 10 § SoL	Socialchef, ordförande eller vice ordförande i socialnämndens individutskott.	Gäller brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år eller försök till brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år.
12	Beslut att lämna eller inte lämna uppgift om enskild under 21 år till Polismyndigheten.	10 kap 18 § OSL 12 kap 10 § SoL	Socialchef, ordförande eller vice ordförande i socialnämndens individutskott.	Förebyggande av brott
13	Beslut att informera den som gjort anmälan, enl 14 kap 1 b § SoL	26 kap 9 § OSL	Socialsekreterare	
14	Beslut att inte informera den som gjort anmälan, enl 14 kap 1 b § SoL	26 kap 9 § OSL	Enhetschef	
15	Lämna uppgifter ang. en utlännings personliga förhållanden.	17 kap 1 § Utlänningslagen	Enhetschef	
16	Utlämnande av personuppgifter till statliga myndigheter avseende forskningsändamål.	12 kap 6 § SoL	Socialchef	

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
17	Avskrivning av ärende från vidare handläggning.	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	Vid återtagen ansökan eller annan situation då fortsatt utredning är obehövlig – 5 kap 13 § SOSFS 2014:5
18	Avvisning av ärende (se även 14.2-3 samt 22.4)		Enhetschef	När sökande saknar behörighet eller befogenhet att lämna ansökan – "Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten", s 430
19	Rättelse av skrivfel eller liknande	36 § FvL	Den som ansvarat för skrivningen	
20	Beslut att, till Inspektionen för vård och omsorg, anmäla vissa skador och sjukdomar inom hälso- och sjukvården.	3 kap 5 § Patientsäkerhetslag (2010:659)	Medicinskt ansvarig enl. 24 § HSL	
21	Beslut om sekretesskydd för uppgifter om underårig gentemot vårdnadshavare a. i brådskande fall b. därutöver	12 kap 3 § OSL	Enhetschef Socialnämndens individutskott	
22	Beslut att avslå begäran om registerutdrag enligt Dataskyddsförordningen eller beslut om avgift för administrativa kostnader i samband med en sådan begäran	Artikel 12.5 b-c GDPR	Socialchef	
23	Beslut att lämna uppgift till folkbokföring (Skatteverket) om att det kan antas att uppgift om enskild är oriktig eller ofullständig	32 c § folkbokföringslag	Enhetschef	Myndigheten är enligt lag skyldig att på eget initiativ lämna information vidare om det kan antas att folkbokföringsuppgift är oriktig eller ofullständig. Inget sekretesshinder föreligger för utlämnandet.
24	Beslut att <u>inte</u> lämna uppgift till folkbokföring (Skatteverket) om att det kan antas att uppgift om enskild är oriktig eller ofullständig	32 c § folkbokföringslag	Enhetschef	Uppgiftslämnande kan endast underlåtas om det föreligger särskilda skäl, t ex om den enskilde riskerar att drabbas av allvarliga konsekvenser. Att förtroendet mellan den enskilde och socialtjänsten påverkas negativt utgör inte särskilt skäl.

2. Ärendehantering

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
1	Beslut om att utredning a. ska inledas eller avslutas b. inte ska inledas c. ska avslutas utan insats efter inkommen anmälan samt intern iakttagelse.	11 kap 1 § SoL 11 kap 1 a § SoL	a/ Socialsekreterare b/ Enhetschef c/ Enhetschef	
2	Beslut om att kontakter och konsultationer får tas utan vårdnadshavarnas samtycke	11 kap 2 § SoL	Socialsekreterare	
3	Beslut om att förlänga utredningstid	11 kap 2 § SoL	Socialnämndens individutskott	
4	Beslut om att förlänga utredningstid i avvaktan på IVAU-beslut	11 kap 2 § SoL	Verksamhetschef	Beslut får fattas från och med att ordinarie inlämningstid av ärenden till kommande IVAU har passerats, att gälla som längst till datum för nästkommande IVAU-sammanträde.
5	Beslut att inte underrätta någon som berörs av en utredning enl. 11 kap 1, 2 §§ SoL, under max 14 dagar.	11 kap 2 § 3 st	Verksamhetschef	
6	Beslut att inte underrätta någon som berörs av en utredning enl. 11 kap 1, 2 §§ SoL, tid utöver inledande 14 dagar.	11 kap 2 § 3 st	Socialnämndens individutskott	
7	Beslut att inleda eller avsluta uppföljning när utredning avslutats utan beslut om insats.	11 kap 4 a, c § SoL	Enhetschef	Uppföljningen får som längst pågå i två månader.
8	Beslut att inleda eller avsluta uppföljning efter att en placering upphört.	11 kap 4 b, c § SoL	Enhetschef	Uppföljningen får som längst pågå i två månader.

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
9	Beslut att tala med barn utan vårdnadshavares samtycke och utan att vårdnadshavare är närvarande.	11 kap 10 § 3 st SoL	Enhetschef	
10	Beslut med anledning av ansökan enligt 2 a kap. 8 § om insatser för person som önskar flytta till kommunen pga skyddsbehov.	2 a kap 8 § p 2 SoL 4 kap 1 § SoL	Beslutanderätten följer delegeringsnivå för varje enskild insats.	
11	Begäran om överflyttning av ärende till annan kommun	2 a kap 10 § SoL	Enhetschef	
12	Ansökan hos Inspektionen för vård och omsorg om överflyttning av ärende	2 a kap 11 § SoL	Socialnämndens individutskott	
13	Beslut om samtycke till eller avvisande av mottagande av ärende från nämnd i annan kommun	2 a kap 10 § SoL	Socialnämndens individutskott	
14	Beslut att avslå begäran om att ärende, efter sex månaders handläggning, ska avgöras.	12 § 1 FörvL	Socialnämndens individutskott	Begäran om avgörande ska vara skriftlig.

3. Ekonomiskt bistånd

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
1	Beslut om försörjningsstöd samt ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt enl. kommunens norm och riktlinjer.	4 kap 1 § SoL	Socialekreterare	Riktlinjer antagna av SN
2	Omrövning av beslut enligt ovan	4 kap 1 § SoL	Delegat som fattat tidigare beslut	
3	Beslut om försörjningsstöd samt ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt utöver normbelopp med a. högst 20 % av prisbasbelopp b. högst ett prisbasbelopp c. kostnad därutöver	4 kap 1 § SoL	a. Socialekreterare b. Enhetschef c. IVAU i brådskande fall ordförande eller ledamot i IVAU	Riktlinjer antagna av SN
4	Beslut om ekonomiskt bistånd utöver vad som avses i 4 kap 1 § SoL. a. högst 20 % av prisbasbelopp b. högst ett prisbasbelopp c. kostnad därutöver	4 kap 2 § SoL	a. Socialekreterare b. Enhetschef c. IVAU i brådskande fall ordförande eller ledamot i IVAU	
5	Beslut om bistånd i form av förmedling av egna medel	4 kap 1 § SoL	Administratör	
6	Beslut om nedsättning av försörjningsstöd	4 kap 5 § SoL	Socialekreterare	
7	Beslut om bistånd för utlänningar som avses i 1 § 1 st. 3 p, Lag om mottagande av asylsökande m.fl.	4 kap 1 § SoL (3 § 3 st. LMA)	Socialekreterare/Integrationshandläggare	Biståndet beslutas enligt 4:1 SoL.

4. Öppenvårdsinsatser

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
1	Beslut om bistånd i form av öppenvårdsinsatser i egen regi a. bevilja bistånd b. avsluta bistånd	4 kap 1 § SoL 3 kap 6 b § 2 st	Socialsekreterare Socialsekreterare	
2	Beslut om a. bistånd i form av stödkontakt med handläggare b. att avsluta biståndet	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare Socialsekreterare	
3	Beslut om a. bistånd i form av kontaktperson eller kontaktfamilj b. att avsluta biståndet	4 kap 1 § SoL 3 kap 6 b § SoL	Socialsekreterare Socialsekreterare	
4	Beslut om a. bistånd i form av kontaktperson vid umgänge/umgängesstöd b. att avsluta biståndet	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare Socialsekreterare	
5	Beslut om a. bistånd i form av särskilt kvalificerad kontaktperson b. att avsluta biståndet	3 kap 6 b 2 st SoL	Socialsekreterare Socialsekreterare	
6	Beslut om bistånd i form av öppenvård i extern regi a. bevilja bistånd b. avsluta bistånd	4 kap 1 § SoL	Enhetschef Socialsekreterare	
7	Beslut om bistånd i form av öppna insatser för barn som har fyllt 15 år utan vårdnadshavarens samtycke.	3 kap 6 a § 2 st SoL 4 kap 1 § SoL	Socialnämndens individutskott	

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
	Kostnader i samband med öppenvårdsinsats a. högst 20 % av prisbasbelopp per person och år		Socialsekreterare	
8	b. kostnader därutöver	4 kap 1 § SoL	Enhetschef	

5. Placeringar och boende, barn och ungdom

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
1	Beslut om bistånd i form av plats på externt HVB/stödboende a. under utredningstid, max 4 mån. b. därutöver. c. för förälder tillsammans med barn under barnets utredningstid, max 4 månader.	4 kap 1 § SoL 6 kap 1 § SoL	Socialnämndens individutskott	Kontrakt eller avtal avseende enskilda hem tecknas av enhetschef
2	Beslut att bevilja kompletterande biståndsinsatser av vård och behandlingskaraktär (ex. särskild programverksamhet) a. kostnad max 1 prisbasbelopp b. kostnad därutöver	4 kap 1 § SoL	Enhetschef Socialnämndens individutskott	
3	Beslut om bistånd i form av familjehemsplacering för stadigvarande vård och fostran.	4 kap 1 § SoL 6 kap 6 § SoL	Socialnämndens individutskott	Ett beslut om att bereda en underårig vård i ett visst familjehem är att betrakta som ett medgivande enl. 6 kap 6 § SoL Utredning av familjehem ska alltid ske.
4	Beslut om tillfällig placering i familjehem eller annat enskilt hem (ej längre än 4 mån)	4 kap 1 § SoL	Enhetschef	
5	Övervägande av om vård av underårig enl. SoL i annat hem än det egna fortfarande behövs	6 kap 8 § SoL	Socialnämndens individutskott	
6	Fastställande av ny/reviderad vårdplan i placeringsärende	11 kap 3 § 1 st SoL	Samma delegat som fattar placeringsbeslutet	
7	Övervägande av vårdnadsöverflyttning efter 2 års familjehemsplacering	6 kap 8 § 2 st. SoL	Socialnämndens individutskott	

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
8	Beslut att godkänna utländsk myndighets placering av barn	6 kap 11 a § SoL	Socialnämndens individutskott	
9	Beslut att placera barn i ett annat land	6 kap 11 b § SoL	Socialnämndens individutskott	
10	Kostnader för enskilda under placering, vid omplacering eller flyttning från familjehem eller HVB a. upp till 20 % av prisbasbeloppet vid varje tillfälle b. om kostnad därutöver	4 kap 1 § SoL	Enhetschef Socialnämndens individutskott	
11	Kostnader i samband med umgänge, för anhöriga till placerat barn, a. med max 10 % av prisbasbeloppet per månad b. kostnader därutöver	4 kap 2 § SoL	Socialsekreterare Enhetschef	Enligt riktlinjer för placerade barn och unga
12	Ansökan om skyddat boende	3 kap 3 §	Socialnämndens individutskott Socialnämndens individutskott, Om nämndens beslut inte kan avvaktas Socialnämndens ordförande/ annan ledamot som nämnden utsett ledamot i	
13	Beslut om omedelbar insats i form av skyddat boende	4 kap. 1 § första stycket	IVAU	
14	Ansökan om förlängd tid för ansökan	4 kap. 6 § andra stycket	Enhetschef	
15	Beslut om att omedelbar insats i form av skyddat boende ska upphöra	4 kap. 8 §	Enhetschef	
16	Beslut om var barnet ska placeras och hur insatsen i övrigt ska genomföras	5 kap. 1 §	Socialnämndens individutskott, Om nämndens beslut inte kan avvaktas Socialnämndens ordförande/ annan ledamot som nämnden utsett ledamot i IVAU	

17	Övervägande om insatsen ska fortsätta Beslut om hemlighållande av vistelseort	5 kap. 3 § 5 kap. 4 § första stycket 1	Socialnämndens Individutskott Socialnämndens individutskott, Om nämndens beslut inte kan avvaktas Socialnämndens ordförande/ annan ledamot som nämnden utsett ledamot i IVAU	6 kap. 39 § KL 5 kap. 5 § lag om placering av barn i skyddat boende
18	Beslut om umgängesbegränsning	5 kap. 4 § första stycket 2	Socialnämndens individutskott, Om nämndens beslut inte kan avvaktas Socialnämndens ordförande/ annan ledamot som nämnden utsett ledamot i IVAU	6 kap. 39 § KL 5 kap. 5 § lag om placering av barn i skyddat boende
19	Övervägande om fortsatt hemlighållande av vistelseort eller umgängesbegränsning	5 kap. 6 §	Individutskott	10 kap. 4 § SoL
20	Avvisande av framställning från vårdnadshavare om att beslut om hemlighållande av vistelseort eller umgängesbegränsning ska upphöra	5 kap. 7 §	Socialsekreterare	6 kap. 37 § KL
21	Beslut om upphörande av insats	7 kap. 1 § första stycket	Individutskott	10 kap 4 § SoL
22	Avvisande av framställning från vårdnadshavare om att insats enligt 3 kap. ska upphöra	7 kap. 2 §	Socialsekreterare	6 kap. 37 § KL
23	Polishandräckning för att genomföra beslut om skyddat boende eller om en omedelbar sådan insats	8 kap. 7 §	Enhetschef, socialnämndens ordförande, 1:e och 2:e vice ordförande samt sydstjuren.	10 kap. 4 § SoL 8 kap. 7 §
24				

6. Placeringar och boende, vuxna

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
1	Beslut om bistånd i form av plats på HVB för vuxna a. externt b. tillfällig extern placering under utredningstid, max 2 månader	4 kap 1 § SoL och 6 kap 1 §	Socialnämndens individutskott	Placeringsformer enligt SoL
2	Beslut om bistånd i form av plats på stödboende för unga vuxna (18-20 år) a. externt b. tillfällig extern placering under utredningstid, max 2 månader	4 kap 1 § SoL och 6 kap 1 §	Socialnämndens individutskott	Placeringsformer enligt SoL
3	Beslut om bistånd i form av plats på stödboende för vuxna missbrukare (20 år -) a. externt b. tillfällig extern placering under utredningstid, max 2 månader	4 kap 1 § SoL	Socialnämndens individutskott	Boendeform enligt SoL
4	Beslut om bistånd i form av placering i a. familjehem eller i annat enskilt hem enl. upprättat avtal max 2 mån b. i övriga fall	4 kap 1 § SoL	Socialnämndens individutskott	
5	Fastställande av ny/reviderad vårdplan i placeringsärende	11 kap 3 § 1 st SoL	Samma delegat som fattar placeringsbeslutet	

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
6	Beslut om bistånd i form av andrahandsuthyrning i av Socialförvaltningen disponerad lägenhet/fastighet och upprättande av villkor för sådan uthyrning.	4 kap 1 § SoL	Enhetschef	
7	Beslut om bistånd i form av insats skyddat boende eller annat skydd. a. upp till 2 månader b. över 2 månader	4 kap 1 § SoL	Enhetschef Socialnämndens individutskott	
8	Beslut om bistånd i form av jourlägenhet	4 kap 1 § SoL	Enhetschef	
9	Beslut om placering på kvinnojouren i Kalmar under längst två månader.	4 kap 1 § SoL	Enhetschef	
10	Beslut om uppsägning av hyresgäst, som innehar andrahandskontrakt i av Socialförvaltningen disponerad lägenhet/fastighet eller akutboende	12 kap 40 § 3 st JB	Socialchef/Enhetschef	
11	Beslut om ansvarsförbindelse för kontraktsvård (28 kap 6a § brottsbalken) eller vårdvistelse (11 kap 3 § fängelselagen)	4 kap 1 § SoL	Socialchef/Enhetschef	

7. Ersättningar till uppdragstagare, vårdgivare och andra aktörer

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
1	<p>Beslut om ersättningar till familjehem</p> <p>Arvode</p> <p>a. enligt SKL:s rekommenderade grundarvode</p> <p>b. enligt SKL:s rekommendationer upp till 160 % av prisbasbeloppet (under ett år)</p> <p>c. kostnader därutöver</p>		<p>a. Socialsekreterare</p> <p>b. Enhetschef</p> <p>c. Verksamhetschef</p>	
2	<p>Beslut om ersättningar till familjehem</p> <p>Omkostnad</p> <p>a. enligt socialnämndens riktlinjer</p> <p>b. beslut om särskilda kostnader upp till 50 % av prisbasbeloppet per barn och år</p> <p>c. kostnader därutöver</p>		<p>a. Socialsekreterare</p> <p>b. Enhetschef</p> <p>c. Verksamhetschef</p>	
3	<p>Beslut om ersättningar till familjehem</p> <p>Förlorad arbetsinkomst</p> <p>a. ersättning för förlorad arbetsinkomst upp till 2 dgr/mån</p> <p>b. ersättning för förlorad arbetsinkomst max 3 månader</p> <p>c. ersättning för förlorad arbetsinkomst, för ej kontrakterade jourhem, upp till en nivå motsvarande 65 % av prisbasbeloppet/månad.</p> <p>d. kostnader därutöver</p>		<p>a. Socialsekreterare</p> <p>b. Enhetschef</p> <p>c. Socialnämndens Individutskott</p> <p>d. Socialnämndens individutskott</p>	

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
4	Beslut om ersättning till kontaktperson/kontaktfamilj a. enl. SKL:s rekommendationer b. därutöver		a. Socialsekreterare b. Enhetschef	
5	Beslut om ersättning till kontaktperson vid umgängesstöd a. timarvode högst utifrån 5 % av gällande prisbasbelopp (pbb) /månad b. därutöver		a. Socialsekreterare b. Enhetschef	Timarvode beräknas enligt formel (pbb/12 x 0,05)
6	Handledning till uppdragstagare a. extern handledning upp till 6 tillfällen b. därutöver		a. Enhetschef b. Socialnämndens individutskott	
7	Beslut om ersättning till särskildförordnad vårdnadshavare, som tidigare varit familjehemsföräldrar. a. enl. tidigare gällande ersättningsnivå. b. därutöver	6 kap 11 § SoL	Socialsekreterare Socialnämndens individutskott	
8	Beslut om ersättning till vårdgivare inom hälso- och sjukvård och andra aktörer vid placering (t ex skola) a. beslut om särskilda kostnader upp till 20 % av prisbasbeloppet vid ett tillfälle per år b. kostnader därutöver		Socialsekreterare Enhetschef	

8. Ersättning från enskild m m

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
1	Beslut om ersättning från den enskilde när bistånd ges i form av plats i HVB eller i familjehem (vuxna).	8 kap 1 § 1 st. SoL 6 kap 1 § SoF	Socialsekreterare	
2	Beslut att nämnden i stället för vårdnadshavare ska uppbära underhållsbidrag	8 kap 1 § 2 st. SoL 6 kap 2 § 1 st. § SoF	Socialsekreterare	
3	Beslut om ersättning från föräldrar vars barn är under 18 år och får omvårdnad i ett annat hem än det egna.	6 kap 2-4 §§ SoF 20 § LSS	Socialsekreterare	
4	Beslut att återkräva ekonomiskt bistånd enl. 4 kap 1 § SoL	9 kap 1 § SoL 9 kap 2 § SoL	Socialsekreterare	
5	Beslut att hos förvaltningsrätten föra talan om återkrav enl. 8 kap 1 § SoL, samt 9 kap 1 och 2 §§ SoL	9 kap 3 § SoL	Enhetschef	
6	Beslut att helt eller delvis efterge ersättningsskyldighet enl. 8 kap 1 §, 9 kap 1 och 2 §§ SoL. a. högst ett prisbasbelopp b. därutöver	9 kap 4 § SoL	Enhetschef IVAU	
7	Beslut att helt eller delvis efterge ersättningsskyldighet enligt 20 § LSS a. högst ett prisbasbelopp b. därutöver	20 § LSS	Enhetschef Socialnämndens individutskott	

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
8	Beslut om nedsättning eller avskrivning av hyresskuld för andrahandsuthyrning. a. upp till 1prisbasbelopp b. därutöver		Enhetschef IVAU	

9. Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
1	Beslut om ansökan hos förvaltningsrätten om vård enl. LVU	4 § LVU	Socialnämndens individutskott	
2	Beslut om omedelbart omhändertagande	6 § 1 och 2 st. LVU	Socialnämndens individutskott, i brådskande fall ordförande eller ledamot i individutskottet.	(Kompletterande beslutanderätt)
3	Beslut att hos förvaltningsrätten ansöka om förlängning av utredningstiden	8 § LVU	Enhetschef	
4	Beslut om upphörande av omedelbart omhändertagande	9 § 3 st. LVU	Enhetschef	
5	Beslut om hur vården skall ordnas och var den unge skall vistas under vårdtiden	11 § 1 st. LVU	Socialnämndens individutskott, i brådskande fall ordförande eller ledamot i individutskottet.	
6	Beslut om hur vården skall ordnas och var den unge skall vistas under vårdtiden	11 § 1 och 3 st. LVU	Socialnämndens individutskott, i brådskande fall ordförande eller ledamot i individutskottet.	(Kompletterande beslutanderätt)
7	Beslut om att den unge får vistas i sitt eget hem under vårdtiden	11 § 2 st. LVU	Socialnämndens individutskott, i brådskande fall ordförande eller ledamot i individutskottet.	Går inte att delegera
8	Beslut om att den unge får vistas i sitt eget hem under vårdtiden	11 § 2 och 3 st. LVU	Socialnämndens individutskott, i brådskande fall ordförande eller ledamot i individutskottet.	(Kompletterande beslutanderätt)
9	Beslut rörande den unges personliga förhållanden i den mån beslutet inte är att hänföra till 11 § 1 och 2 st. LVU	11 § 4 st. LVU	Socialsekreterare	

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
10	Övervägande om vård med stöd av 2 § LVU fortfarande behövs	13 § 1 st. LVU	Socialnämndens individutskott	
11	Övervägande om överflyttning av vårdnaden efter 2 års familjehemsplacering.	13 § 4 3 st. LVU	Socialnämndens individutskott	
12	Prövning om vård med stöd av 3 § LVU skall upphöra.	13 § 2 st. LVU	Socialnämndens individutskott	
13	Beslut om hur rätt till umgänge med den unge skall utövas a. när överenskommelse inte kan nås med föräldrar eller vårdnadshavare b. när överenskommelse inte kan nås med föräldrar eller vårdnadshavare och IVAU:s beslut inte kan avvaktas.	14 § 2 st. 1 p LVU	a. Socialnämndens individutskott b. Socialnämndens ordförande	Beslut enligt punkt 14 b fattas med stöd av 6 kap 39 § kommunallagen (bör anges i underlaget för beslut).
14	a. Beslut om att den unges vistelseort inte skall röjas för föräldrar eller vårdnadshavare b. i brådskande fall när IVAU:s beslut inte kan avvaktas.	14 § 2 st. 2 p LVU	a. Socialnämndens individutskott b. Socialnämndens ordförande	Beslut enligt punkt 15 b fattas med stöd av 6 kap 39 § kommunallagen (bör anges i underlaget för beslut).
15	Övervägande om beslut om umgänge eller hemlighållande av vistelseort enl. 14 § 2 st. 1 och 2 p fortfarande behövs	14 § 3 st. LVU	Socialnämndens individutskott	
16	Beslut om att vården skall upphöra	21 § 1 st. LVU	Socialnämndens individutskott	
17	Beslut om regelbunden kontakt med särskilt utsedd kontaktperson eller deltagande i behandling i öppna former inom socialtjänsten	22 § 1 st. 1 och 2 p LVU	Socialnämndens individutskott	

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
18	Prövning om beslut om förebyggande insats enl. 22 § 1 st. LVU skall upphöra.	22 § 3 st. LVU	Socialnämndens individutskott	
19	Beslut om att förebyggande insats enl. 22 § 1 st. LVU skall upphöra.	22 § 3 st. LVU	Socialnämndens individutskott	
20	Beslut att ansöka hos förvaltningsrätten om flyttningsförbud.	24 § LVU	Socialnämndens individutskott	
21	Övervägande om flyttningsförbud fortfarande behövs.	26 § 1 st. LVU	Socialnämndens individutskott	
22	Beslut om att flyttningsförbud skall upphöra.	26 § 2 st. LVU	Socialnämndens individutskott	
23	Beslut om tillfälligt flyttningsförbud.	27 § 1, 2 st. LVU	Socialnämndens individutskott, i brådskande fall ordförande eller ledamot i individutskottet.	
24	Beslut om tillfälligt flyttningsförbud.	27 § 1, 2 st. LVU	Socialnämndens individutskott, i brådskande fall ordförande eller ledamot i individutskottet.	(Kompletterande beslutanderätt)
25	Beslut om att tillfälligt flyttningsförbud skall upphöra.	30 § 2 st. LVU	Socialnämndens individutskott, i brådskande fall ordförande eller ledamot i individutskottet.	
26	Beslut om den unges umgänge med förälder eller vårdnadshavare efter beslut om flyttningsförbud eller tillfälligt flyttningsförbud när överenskommelse inte kan nås.	31 § 2 st. LVU	Socialnämndens individutskott	
27	Beslut om ansökan hos förvaltningsrätten om utreseförbud	31 b § LVU	Socialnämndens individutskott	
28	Prövning av om utreseförbud ska upphöra	31 c § 1 st LVU	Socialnämndens individutskott	
29	Beslut om upphörande av reseförbud	31 c § 2 st LVU	Socialnämndens individutskott	
30	Beslut om tillfälligt utreseförbud	31 d § LVU	Socialnämndens individutskott, i brådskande fall ordförande eller ledamot i individutskottet.	

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
31	Beslut om tillfälligt utreseförbud	31 d § LVU	Socialnämndens individutskott, i brådskande fall ordförande eller ledamot i individutskottet.	(Kompletterande beslutanderätt)
32	Beslut om att tillfälligt utreseförbud ska upphöra	31 g § 2 st LVU	Socialnämndens individutskott, i brådskande fall ordförande eller ledamot i individutskottet.	
33	Beslut om tillfälligt undantag från utreseförbud	31 i § LVU	Socialnämndens individutskott	Tidsbegränsat beslut. Får endast fattas om det inte finns någon risk för att den unge förs utomlands eller lämnar Sverige eller under resan förs eller beger sig till annat land i syfte att ingå äktenskap eller en äktenskapsliknande förbindelse eller könsstympas.
34	Beslut om läkarundersökning	32 § LVU	Socialsekreterare	
35	Beslut att begära biträde av polis för att genomföra läkarundersökning.	43 § 1 p LVU	Socialnämndens ordförande	OBS Endast tjänsteförättande ordförande
36	Beslut att begära biträde av polis för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande med stöd av LVU.	43 § 2 p LVU	Enhetschef, socialnämndens ordförande, 1:e och 2:e vice ordförande samt sydstjuren.	(Kompletterande beslutanderätt)
37	Beslut att återkalla begäran om biträde av polis.		Samma delegeringsnivå som det ursprungliga beslutet är fattat på	
38	Begäran om eller medgivande till utskrivning fr. HVB då vården ges med stöd av LVU.	3 kap 14 § 2 st. SoF	Enhetschef	
39	Ansökan hos Skatteverket om medgivande för barn som vårdas med stöd av LVU att bli folkbokfört på en annan folkbokföringsort än där barnet är bosatt (skyddad folkbokföring).	16 § och 30 § 3 st Folkbokföringslagen	Enhetschef	

10. Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
1	Beslut att inleda utredning om tvångsvård	7 § LVM	Socialsekreterare	
2	Beslut att inte inleda utredning eller att påbörjad utredning skall läggas ned alternativt övergå i en utredning enl.11 kap 1 § SoL	7 § LVM	Enhetschef	
3	Beslut om läkarundersökning samt utse läkare för undersökningen.	9 § LVM	Enhetschef	
4	Beslut om ansökan hos förvaltningsrätten om vård enl. LVM	11 § LVM	Socialnämndens individutskott	
5	Beslut om omedelbart omhändertagande	13 § 1 st. LVM	Socialnämndens individutskott, i brådskande fall ordförande eller ledamot i individutskottet.	
6	Beslut om omedelbart omhändertagande	13 § 2 st. LVM	Socialnämndens individutskott, i brådskande fall ordförande eller ledamot i individutskottet.	(Kompletterande beslutanderätt)
7	Beslut om att omedelbart omhändertagande skall upphöra	18 b § LVM	Enhetschef	
8	Ansökan om förlängd utredningstid	38 § 2 st. LVM	Enhetschef	
9	Beslut om att begära polishandräckning för att föra en missbrukare till läkarundersökning.	45 § 1 st. LVM	Enhetschef	
10	Beslut om att begära polishandräckning för att genomföra beslut om vård eller omedelbart omhändertagande.	45 § 2 st. LVM	Socialsekreterare	

11. Äldreomsorg

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
1	Beslut om att utredning ska inledas respektive avslutas. Beslut om att utredning inte ska inledas.	11 kap 1 § SoL	Biståndshandläggare	
2	Beslut om bistånd i form av hjälp i hemmet.	4 kap 1 § SoL	Biståndshandläggare	
3	Beslut om bistånd i form av växelvärd/korttidsboende	4 kap 1 § SoL	Biståndshandläggare	
4	Beslut om nedsättning av eller befrielse av avgift	4 kap 1 § SoL	Avgiftshandläggare	
5	Beslut om att efterge den lägsta hyran under max 3 månader vid flytt till särskilt boende	8 kap 8 § SoL	Avgiftshandläggare	
6	Jämkningsavgift för personligt utformat stöd, service och omvårdnad samt boende	8 kap 2 § SoL	Avgiftshandläggare	
7	Beslut om ledsagarservice	4 kap 1 § SoL	Biståndshandläggare	
8	Beslut om bistånd i form av dagverksamhet	4 kap 1 § SoL	Biståndshandläggare	
9	Beslut med anledning av ansökan från annan kommun enligt 6 h § SoL om insatser enligt 6f SoL	2 kap 3 § SoL	Biståndshandläggare	
10	Särskilda boendeformer enligt 5 kap 5 § (äldre).	4 kap 1 § SoL	Biståndshandläggare	

12. Insatser för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
1	Bistånd i form av avlösarservice för barn och ungdom 0-20 år SoL	4 kap 1 § SoL	Biståndshandläggare	
2	Beslut om bistånd till personer med funktionsnedsättning i form av a. särskilt boende b. sysselsättning	4 kap 1 § SoL	Socialnämndens individutskott Biståndshandläggare	
3	Beslut om bistånd i form av boendestöd (enl. kommunens riktlinjer)	4 kap 1 § SoL	Biståndshandläggare	
4	Beslut om sökande tillhör lagens personkrets	1 § LSS	Biståndshandläggare	
5	Beslut om biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för sådan assistans, till den del som inte täcks av beslut enligt 51 kap SFB a. grundbeslut, upp till 60 tim/v b. grundbeslut, över 60 tim/v c. tillfällig utökning, max 6 mån	9 § 2 LSS	Socialnämndens Individutskott Socialnämndens individutskott Socialnämndens individutskott	

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
6	Beslut om ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistans enl 9 § 2 LSS a. för merkostnad vid ordinarie personlig assistents sjukfrånvaro b. begäran om komplettering vid ofullständig ansökan om och/eller redovisning av faktiska kostnader upp till Försäkringskassans schablonersättning.	9 § 2 LSS	Socialnämndens Individutskott	
7	Godkännande av redovisade faktiska kostnader av ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistans enl LSS, upp till Försäkringskassans schablonersättning.	9 § 2 LSS	Socialnämndens Individutskott	
8	Beslut om avvisande av ansökan om ekonomiskt stöd till faktiska kostnader för personlig assistans enl LSS upp till Försäkringskassans schablonersättning, vid ej inkommen redovisning efter begäran om komplettering eller vid ofullständig redovisning.	9 § 2 LSS	Socialnämndens Individutskott	
9	Beslut om avslag på ansökan om ekonomiskt stöd till faktiska kostnader för personlig assistans enl LSS upp till Försäkringskassans schablonersättning, vid fullständig men ej godkänd redovisning.	9 § 2 LSS	Socialnämndens Individutskott	

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
10	Beslut att utbetala assistansersättning till annan person än den som är berättigad till insatsen.	11 § LSS	Biståndshandläggare	Avser de fall då brukaren är egen arbetsgivare.
11	Beslut om ledsagarservice	9 § 3 LSS	Biståndshandläggare	
12	Beslut om biträde av kontaktperson	9 § 4 LSS	Biståndshandläggare	Hänvisar till 9 § 6
13	Beslut om avlösarservice i hemmet	9 § 5 LSS	Biståndshandläggare	
14	Beslut om korttidsvistelse i form av a. stödfamilj b. korttidshem (inom kommunen) c. lägvistelse	9 § 6 LSS, 4 kap 1 § SoL	Biståndshandläggare Biståndshandläggare Socialnämndens individutskott	Avtal tecknas av verksamhetschef
15	Beslut om korttidstillsyn för skolungdom över 12 år (inom kommunen)	9 § 7 LSS	Biståndshandläggare	
16	Beslut om boende i familjehem, bostad med särskild service för barn och ungdomar. (inom kommunen)	9 § 8 LSS	Socialnämndens individutskott	Avtal tecknas av verksamhetschef
17	Beslut om bostad med särskild service för vuxna. (inom kommunen)	9 § 9 LSS	Socialnämndens individutskott	
18	Beslut om daglig verksamhet (inom kommunen)	9 § 10 LSS	Biståndshandläggare	
19	Beslut om köp av insats i annan kommun eller hos annan vårdgivare	17 § LSS	Socialnämndens Individutskott	

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
20	Förhandsbesked om rätten till insatser för person som har för avsikt att bosätta sig i kommunen.	16 § LSS	Följer delegering för det beslut som begärs.	
21	Beslut om bistånd till person som önskar flytta till kommunen och som pga. funktionsnedsättning har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser.	2 a kap 8 § p 1 SoL	Beslutanderätten följer delegeringsnivå för varje enskild insats.	

13. Familjerättsliga ärenden

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
1	Godkännande av faderskapsbekräftelse a. vid samboende b. i övriga fall	1 kap 4 § FB	Administratör	
2	Godkännande av föräldraskapsbekräftelse a. vid samboende b. i övriga fall	1 kap 9 § FB	Administratör	
3	Beslut om att inleda utredning om fastställande av faderskap när dom eller bekräftelse finns och faderskapet kan ifrågasättas.	2 kap 1 § FB	Socialsekreterare	
4	Beslut om att återuppta nedlagd utredning.	2 kap 1 § FB	Enhetschef	
5	Beslut om att inleda utredning om fastställande av föräldraskap när dom eller bekräftelse finns och faderskapet kan ifrågasättas.	2 kap 8 a, 9 §§ FB	Socialsekreterare	
6	Beslut om att inleda utredning om någon annan än den som är gift med barnets moder kan vara far alt. förälder till barnet, enl. 1 kap 9 § FB.	2 kap 9 § 1 st. FB	Socialsekreterare	

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
7	Beslut att väcka och föra talan i mål om faderskap där föräldrarna är gifta.	2 kap 9 § FB	Socialsekreterare	
8	Beslut att väcka och föra talan i mål om faderskap.	3 kap 5 § FB	Socialsekreterare	
9	Beslut att väcka och föra talan i mål om föräldraskap.	3 kap 14 § FB	Socialsekreterare	
10	Beslut om medgivande till en åtgärd till stöd för ett barn mot en av vårdnadshavarnas vilja.	6 kap 13 a § FB	Enhetschef	
11	Beslut att godkänna föräldrars avtal om vårdnad, boende och umgänge.	6 kap 6 § 2 st. 14 a § 2 st. 15 a § 3 st. FB	Socialsekreterare	
12	Beslut att ej godkänna föräldrarsavtal om vårdnad, boende och umgänge.	6 kap 14 a §, 2 st. 15 a § 3 st. FB	Socialsekreterare	Beslutet kan inte överklagas
13	Verkställa domstolens beslut om umgängesstöd	6 kap 15 c § 3 st. FB	Socialsekreterare	
14	Beslut att utse utredare i vårdnad, boende- och umgängesutredningar	6 kap 19 § FB	Enhetschef	
15	Lämna upplysningar till rätten i mål eller ärende om vårdnad, boende och umgänge.	6 kap 19, 20 §§ FB	Socialsekreterare	
16	På uppdrag av rätten verkställa ytterligare utredning i mål eller ärende om vårdnad eller umgänge.	6 kap 19 § FB	Socialsekreterare	
17	Beslut att utse handläggare i verkställighetsmål rörande vårdnad, boende och umgänge.	21 kap 2 § FB	Enhetschef	

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
18	Beslut att utse handläggare för genomförande av adoptionsutredning.	4 kap 14 § FB	Enhetschef	Delegationsförbud i SoL 10 kap 5 § hävt fr o m 2018-09-01.
19	Medgivande att ta emot ett barn med hemvist utomlands i syfte att adoptera.	6 kap 6,12 §§ SoL	Socialnämndens individutskott	
20	Återkallelse av medgivande till adoption	6 kap 13 SoL	Socialnämndens individutskott	
21	Samtycke till att adoptionsförfarandet får fortsätta.	6 kap 14 § SoL	Socialsekreterare	
22	Förlängning av utredningstid för samtycke till adoption.	6 kap 14 § SoL	Socialnämndens individutskott	
23	Beslut att ej lämna samtycke till att adoptionsförfarandet får fortsätta.	6 kap 14 § SoL	Socialnämndens individutskott	

14. Yttrande

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
1	Beslut att avge yttrande till åklagarmyndighet beträffande den som vårdats enl. LVM.	31 kap 2 § BrB 46 § LVM	Socialsekreterare	
2	Lämna upplysningar till annan myndighet om utbetald ekonomisk hjälp.	12 kap 7 § SoL	Administratör Socialsekreterare	
3	Skyldighet att underrätta åklagarkammaren om upprättad vårdplan inte kommit till stånd eller inte fullföljts.	12 kap 8 § SoL	Socialsekreterare	
4	Skyldighet att underrätta åklagarkammaren då föreskrift inte följts.	12 kap 8 § SoL	Socialsekreterare	
5	Anmälan om nya drogvanor till Folkhälsomyndigheten.	12 kap 9 § SoL	Socialsekreterare	
6	Yttrande till tillsynsmyndighet a. övergripande tillsyn b. i övriga fall	13 kap SoL	Socialnämndens arbetsutskott Verksamhetschef	
7	Yttrande till åklagarkammaren innan åklagare fattar beslut i åtalsfrågan.	11 § LuL	Socialsekreterare	
8	Yttrande till åklagare med anledning av ev. utredning beträffande den som är under 15 år.	31 och 33 §§ LuL	Socialsekreterare	
9	Begäran hos åklagare om förande av bevistalan	38 § LuL	Enhetschef	
10	Yttrande enl. namnlagen	45, 46 §§ Namnlagen	Socialsekreterare	

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
11	Upplysningar i vapenärende (Uppgifter får endast lämnas ut om den enskilde har samtyckt till det - JO 1983/84 s. 188 f)		Socialsekreterare	
12	Yttrande till åklagare ang. äktenskapsskillnad	5 kap 5 § § ÄktB	Enhetschef	
13	Yttrande beträffande äktenskapsdispens.	15 kap 1 § ÄktB	Socialsekreterare	
14	Yttrande i körkortsärende	3 kap 8 § 5 kap 2 § KörkF	Socialsekreterare	
15	Yttrande till passmyndighet vid utfärdande av pass utan vårdnadshavares medgivande.	3 § 2 st. Passförordningen	Enhetschef	
16	Yttrande med anledning av remisser mm. Dock ej till kommunfullmäktige.		Socialchef	Av ej principiell art.
17	Yttrande till allmän förvaltningsdomstol i ärenden rörande vård enligt LVU.		Socialnämndens individutskott	
18	Yttrande till överförmyndare i ärende om anordnande av godmanskap eller förvaltarskap	11 kap 16 § 2 st FB	Enhetschef	
19	Upplysningar till domstol, åklagare, eller Kriminalvården om misstänkt person, enligt lag (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål m.m., innehållande a. enbart registerupplysningar (6 § 1 st) b. registerupplysningar inklusive förslag på åtgärder som nämnden anser behövs för att främja hens anpassning i samhället (6 § 1 st) c. uppgift om utlännings, som riskerar utvisning på grund av brott (6 § 2 st)	6 § lag (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål m.m.	Socialsekreterare	Upplysning enligt 6 § 2 st ska innehålla information om huruvida utlännings har barn i Sverige och, om så är fallet, om barnets behov av kontakt med utlännings, hur kontakten har varit och hur den skulle påverkas av att utlännings utvisas.

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
20	Yttrande enligt remiss från annan myndighet övrigt a. individärende b. individärende, av principiell vikt	26 § FvL	Enhetschef Socialnämndens individutskott	Vid bedömning av vad som är av principiell vikt ska hänsyn bl a tas till om det är första gången myndigheten yttrar sig i denna typ av ärenden eller om ställningstagandet kommer att få konsekvenser för framtida ställningstaganden i liknande ärenden.

15. Omprövning och överklagande

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
1	Omprövning av beslut	37–39 §§ FvL	Delegat i ursprungsbeslut	
2	Avvisning av skrivelse med överklagande när beslut inte är överklagningsbart eller när den överklagande inte är behörig att överklaga beslutet.	42 § FvL	Enhetschef	
3	Avvisning av för sent inkomna överklaganden.	45 § FvL	Enhetschef	
4	Yttrande till förvaltningsdomstol med anledning av överklagat beslut.		Delegat som fattat det ursprungliga beslutet	
6	Beslut att överklaga dom i förvaltningsdomstol till högre rättsinstans.		Närmast överordnad den delegat som fattat beslutet. När IVAU fattat beslut i ärende är det IVAU som fattar beslut om att överklaga.	
7	Beslut att överklaga Migrationsverkets beslut om avslag på statlig ersättning för flyktmottagande.	42 § FvL	Enhetschef	
8	Överklagande av Inspektionen för vård och omsorgs beslut om överflyttande av ärende	16 kap 4 § SoL	Socialnämndens individutskott	
9	Överklagan av FK:s beslut om att inte återbetala förskotterad social förmån	42 § FvL	Enhetschef	

16. Ombud

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
1	Beslut att utfärda fullmakt i ärende vid domstol och andra myndigheter samt vid förrättningar av andra slag.	10 kap 2 § SoL	Enhetschef	
2	Beslut om att utse ombud för socialnämnden i ärenden eller vid allmän domstol eller allmän förvaltningsdomstol.	10 kap 2 § SoL	Enhetschef	
3	Avvisande av ombud	14 § 2 st FvL	Socialnämndens individutskott Verksamhetschef i brådskande fall	
4	Begäran att ombud ska styrka sin behörighet	15 § 1 st FvL	Socialsekreterare Handläggare	
5	Föreläggande att ombud ska styrka sin behörighet	15 § 2-3 st FvL	Enhetschef	

17. Avtal

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
1	Teckna hyresavtal mellan SN och fastighetsägare a. när avtalstiden är längre än 5 år (max x år, därefter KF) b. hyreskontrakt för verksamheterna		a. socialchef i samråd med fastighetschef b. socialchef	
2	Teckna hyresavtal mellan socialnämnd och omsorgstagare.		Enhetschef	
3	Beslut att ingå lokal överenskommelse där det redan har ingåtts en övergripande samverkansöverenskommelse.		Socialchef	
4	Sluta avtal eller säga upp avtal, i övriga fall än ovan angivna.		Enligt gällande firmateckningsrätt för socialnämnden.	

18. Lex Maria

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
1	Ta emot rapport om vårdskada	HSLF-FS 2017:41	MAS	Informationsärende till socialnämnd
2	Beslut om omedelbara åtgärder	HSLF-FS 2017:41	MAS	Informationsärende till socialnämnd
3	Utredningen avslutas med beslut och beslut om åtgärder.	HSLF-FS 2017:41	Socialchef	Informationsärende till socialnämnd
4	Anmälan till Inspektionen för vård och omsorg om allvarig vårdskada eller risk för en allvarlig vårdskada.	HSLF-FS 2017:41	Socialchef	Informationsärende till socialnämnd

19. Lex Sarah				
	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
1	Ta emot rapport och informera SN om missförhållanden	14 kap 3 §, 5 § SoL 24 b §, 24 d § LSS	Verksamhetsutvecklare	Informationsärende till socialnämnd
2	Beslut om omedelbara åtgärder	14 kap 6 § SoL 24 e LSS	Enhetschef	Informationsärende till socialnämnd
3	Dokumentera och utreda rapport om missförhållanden	14 kap 6 § SoL 24 e § LSS	Verksamhetsutvecklare	Informationsärende till socialnämnd
4	Anmälan till Inspektionen för vård och omsorg om allvarligt missförhållande eller risk för ett allvarligt missförhållande.	14 kap 7 § SoL 24 f § LSS	Socialchef	Informationsärende till socialnämnd
5	Informera socialnämnd om anmälan till Inspektionen för vård och omsorg.	14 kap 7 § SoL 24 f § LSS	Verksamhetsutvecklare	Informationsärende till socialnämnd

20. Förvalta dödsbo

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
1	Beslut att ordna gravsättning	5 kap 2 § Begravningslagen	Administratör	
2	Ta hand om dödsbos egendom	18 kap 2 § 2 st. ÄB	Enhetschef	
3	Dödsboanmälan till Skatteverket	20 kap 8 a § ÄB	Administratör	
4	Avvisning av ansökan om dödsboanmälan, då förutsättningar inte är uppfyllda.	20 kap 8 a § ÄB	Administratör	

21. Personal

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
1	Anställning av socialchef		Kommunstyrelsen	
2	Anställning av verksamhetschef, avdelningschef, förvaltningssekreterare.		Socialchef i samråd med HR-chef	Information ges till SNAU
3	Anställning av enhetschef		Verksamhetschef i samråd med HR-specialist.	Information ges till SNAU
4	Anställning av personal inom avdelning		Enhetschef	Avdelningschef
5	Anställning av personal inom enhet		Enhetschef	
6	Inrättning av nya befattningar inom budgetram		Verksamhetschef	Information ges till SNAU
7	Indragning av befattning inom budgetram		Verksamhetschef	Information ges till SNAU
8	Lönesättning		Följer delegationsordning för anställning	Lön sätts vid nyanställning och vid årligt löneöversynstillfälle. Vid andra undantagsfall beslut av förhandlingschef eller personalchef. Regler enligt kommungemensam verksamhetshandbok.
9	Uppsägning på grund av arbetsbrist	LAS	Socialchef	
10	Uppsägning på grund av personliga skäl	Allmänna bestämmelser (AB), LAS	Socialchef	

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
11	Avskedande	LAS 18 §	Socialchef	
12	Avstängning	Allmänna bestämmelser (AB)	Socialchef	
13	Omplacering/förändring av arbetsuppgifter för personal <i>inom eget</i> ansvarsområde		Berörd chef	Samråd med HR-specialist
14	Omplacering/förändring av arbetsuppgifter för personal <i>över</i> ansvarsområden		Berörda chefer	Samråd med HR-specialist
15	Beslut om tjänstledighet		Följer delegationsordning för anställning	Samråd med HR-specialist
16	Beslut om deltagande i kurser och konferenser		Berörd chef	
17	Beslut om förmåner vid studier på eget initiativ		Berörd chef	

22. Övrigt

	Ärendegrupp	Lagar mm	Lägsta beslutsnivå	Kommentar
1	Ansökan om betalningsföreläggande och handräckning samt överlämnande av mål till tingsrätt ang. obetalda hyror för socialtjänstens bostäder.	1, 3 och 33 §§ Lag om betalningsföreläggande och handräckning.	Enhetschef	
2	Ansöka samt yttra sig i ärenden om offentligt biträde	3 § lag om offentligt biträde, 3 § förordningen om offentligt biträde	Socialsekreterare Handläggare	
3	Uppgiftslämnande till smittskyddsläkare	6 kap 9 § Smittskyddslagen	Enhetschef	
4	Anmälan enl. smittskyddslagen	6 kap 12 § Smittskyddslagen	Enhetschef	
5	Förfrågan i belastningsregistret	11 § 8 p Förordning om belastningsregister	Administratör	
6	Beslut om deltagande i kurser och konferenser för förtroendevalda.		Socialnämndens ordförande	
7	Beslut om framställning till CSN om ändring av betalningsmottagare för studiehjälp när barn och ungdom är placerade utanför det egna hemmet.	2 kap 33 § 2 st Studiestödsförordningen	Socialsekreterare	
8	Beslut om framställning till FK om ändring av betalningsmottagare för allmänt barnbidrag när barn och ungdom är placerade utanför det egna hemmet.	106 kap 6, 7 § SFB	Socialsekreterare	
9	Representation och uppvaktning	0,3 basbelopp	Socialchef, socialnämndens ordförande var för sig.	
10	Ansökan och rekvisering av statsbidrag och stimulansmedel		Socialchef	Informeras till SN juni och november

§ 55

Dataskyddsombudets årsrapport 2023 Borgholms kommun

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att godkänna dataskyddsombudets rapport för 2023.

Ärendebeskrivning

Dataskyddsombudet (DSO) sammanställer en rapport varje år som sammanfattar det som hänt under det gångna året och pekar på saker som behöver arbetas vidare med under kommande år. DSO, Ulf Gustavsson kommer att närvara på socialnämnden 240424.

Beslutsunderlag

Dataskyddsombudets årsrapport 2023.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

--	--	--	--	--

Till socialnämnden

Tjänsteskrivelse - Dataskyddsombudets rapport 2023 för Borgholms kommun Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att godkänna dataskyddsombudets rapport för 2023.

Ärendebeskrivning

Dataskyddsombudet (DSO) sammanställer en rapport varje år som sammanfattar det som hänt under det gångna året och pekar på saker som behöver arbetas vidare med under kommande år. DSO, Ulf Gustavsson kommer att närvara på socialnämnden 240424.

Beslutsunderlag

Dataskyddsombudets årsrapport 2023.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

Therese Åhlander
Administrativ chef

Ulf Gustavsson, 010-354 71 57
ulf.gustavsson@morbylanga.se

Dataskyddsombudets rapport för 2023 för Borgholms kommun

Inledning

Arbetet med dataskyddsfrågor har varit lite i otakt under året. Inom vissa verksamheter har man haft bra fart i arbetet och inom andra områden har arbetet varit mer eftersatt. En orsak till detta är att funktionen dataskyddssamordnare i praktiken inte varit bemannad under större delen av 2023. Efter att den dataskyddssamordnare som arbetet med de här frågorna sedan GDPR trädde i kraft 2018, gick i pension har två olika dataskyddssamordnare både börjat och slutat arbeta som dataskyddssamordnare i Borgholms kommun vilket gjort att samordningen av dataskyddsarbetet har saknats. Nu verkar en lösning vara på gång och förhoppningsvis kommer den viktiga funktionen som dataskyddssamordnare kunna fungera bättre i framtiden.

Det är avgörande att det finns en väl fungerande dataskyddsorganisation för att kunna etablera ett bra dataskyddsarbete i hela kommunen. Dataskyddssamordnaren har en viktig roll men för att komma vidare är det nödvändigt att det också finns personer ute i alla verksamheter som i sitt uppdrag har att bevaka och arbeta med frågor som rör hanteringen av personuppgifter. Jag kommer att behandla frågan om en god dataskyddskultur längre fram i rapporten.

Under hösten har jag fokuserat en del på skolförvaltningen och bland annat träffat ledningsgrupper på olika skolor i kommunen. På det sättet har jag fått en bättre förståelse för vilka utmaningar som finns inom utbildningsverksamheten när det gäller hantering av personuppgifter och förhoppningsvis kan jag bättre hjälpa till att hitta bra lösningar på olika problem som man har att hantera.

Jag har också under året haft en del träffar med socialförvaltningen och vi planerar att jag under 2024 ska kunna träffa personer i olika delar av verksamheten för att hjälpa till med de utmaningar som finns där när det gäller dataskyddet.

En viktig händelse under året både vad gäller dataskydd och informationssäkerhet är det bredare införandet av Microsoft 365 som skett. Det finns brister i införandet, vilket jag kommer att redogöra närmare för längre fram i rapporten. Men oavsett vilka brister som funnits är det viktigaste att organisationen drar lärdom av det som hänt och att det leder till bättre rutiner för framtiden.

Jag saknar en del löpande information om vad som händer i kommunen när det gäller digitalisering och hur man tänker kring olika behandlingar av personuppgifter framåt. Det är viktigt att jag får information på ett tidigt stadium om vad som är på gång så att jag kan hjälpa till att hantera frågor som rör dataskyddet så tidigt som möjligt för att minska risken för problem längre fram.

Det finns en tydlig vilja hos medarbetarna i kommunen att göra rätt och att värna enskildas personliga integritet när det gäller hur personuppgifter behandlas. Problemet är att det på vissa håll saknas struktur i dataskyddsarbetet och att rollerna som krävs inte är bemannade. Därför måste det vara en högt prioriterad fråga att bemanna dataskyddsorganisationen så att arbetet med att bygga och vidmakthålla en god dataskyddskultur inte hämmas. Jag vill här påminna att det är ett ansvar för varje personuppgiftsansvarig nämnd att se till att det finns tillräckliga resurser avsatta för arbetet med dataskydd. Det ansvaret kan inte läggas på förvaltning eller förvaltningsledning.

Slutsatser från enkätsvar och annan information

När jag har undersökt de olika nämndernas registerförteckningar kan jag konstatera att det fortfarande finns brister i förteckningarna. Personuppgiftsbehandlingar som sker i olika verksamhetssystem verkar finnas med i hög utsträckning, medan behandlingar som sker utanför verksamhetssystemen till stor del saknas. Även behandlingar som sker i olika appar saknas till viss del. Arbetet med registerförteckningen har till stor del skett på central nivå i de olika förvaltningarna vilket lett till att en del behandlingar som sker längre ut i organisationen inte har uppmärksammats. Eftersom registerförteckningen är en central del i arbetet med dataskydd är det angeläget att arbetet med att komplettera och uppdatera förteckningarna prioriteras.

Jag har också tittat på den information som finns på kommunens webbplats om hanteringen av personuppgifter. Under de senaste två åren har kraven på information förtydligats i ett antal tillsynsbeslut och domar. Det är numer tydligt att det krävs mer och exaktare information till de registrerade än vad man allmänt ansåg när GDPR trädde i kraft 2018. Den information som idag finns på kommunens webbplats uppfyller inte fullt ut kraven enligt nuvarande praxis och behöver ses över och uppdateras. Även information som finns på vissa blanketter och i e-tjänster behöver ses över. Eftersom det är ganska komplex information som ska lämnas tror jag det vore bra att centralt i kommunen, eller åtminstone centralt i varje förvaltning, ta fram riktlinjer för hur informationen ska utformas. Jag hjälper gärna till med råd och stöd i det arbetet.

Generellt i kommunen behöver arbetet med att göra konsekvensbedömningar enligt artikel 35 i GDPR komma i gång. Det verkar på vissa håll finnas en okunskap kring vad en konsekvensbedömning är och hur den ska genomföras. Det har gjorts två konsekvensbedömningar som jag har yttrat mig över under de senaste två åren, som gällde införandet av Microsoft 365 och Hemsjukhuset 3.0. Det finns betydligt fler behandlingar i kommunen som omfattas av kravet att genomföra en konsekvensbedömning. Det finns därför anledning att se över vilka konsekvensbedömningar som kan behöva göras och se till att det finns tydliga rutiner för arbetet med konsekvensbedömningar.

Införandet av Microsoft 365

Under året har olika delar av Microsoft 365 (M365) börjat användas i större omfattning än tidigare.

Införandet av en bred molntjänst som M365 medför flera olika sorters risker för en organisation och för de registrerade. Den personuppgiftsansvarige (PUA) är skyldig att hålla reda på var personuppgifter behandlas, vilket bland annat innebär att PUA måste känna till vilka underbiträden som behandlar personuppgifterna och i vilka länder det sker. Det är försiktigt uttryckt en utmaning att få reda på vilka underbiträden som behandlar vilka uppgifter när M365 används. Den risken har hanterats genom att i avtalet med Microsoft reglera att all behandling av personuppgifter ska ske inom EU/EES.

Det ska finnas personuppgiftsbiträdesavtal med instruktioner från PUA om hur personuppgifterna får behandlas, vilket inte Microsoft accepterar. Utöver regler i GDPR så finns också regler i offentlighets- och sekretesslagen som innebär att sekretessuppgifter som behandlas i en molntjänst som M365 kan anses vara olagligt röjda bara genom att behandlas i tjänsten. Allt det här är risker som PUA måste ta ställning till och avgöra hur stora risker man är beredd att ta. Jag har inte några synpunkter på vilka riskbedömningar som gjorts i det här avseendet.

Däremot har jag synpunkter på hur införandet har gått till. I den konsekvensbedömning som gjordes om införande av M365 och som var en del av kommunstyrelsens beslutsunderlag när beslutet att införa M365 fattades, beskrevs några åtgärder som krävs för att minska riskerna med att använda M365. När kommunstyrelsen den 28 februari 2023 beslutade att införa M365 gav styrelsen också kommunchefen i uppdrag att ”säkerställa att informationshanteringen i kommunen sker på ett säkert sätt”. Uppdraget är allmänt hållet, men det är ändå rimligt att anta att kommunstyrelsen åtminstone inbegriper de åtgärder som beskrivits i konsekvensbedömningen, vilket bland annat inbegriper klassning av all information och att anställda får utbildning så att de vet vad som får behandlas i M365 och vad som inte får behandlas där.

Jag kan konstatera att ett år efter beslutet har ytterst lite av de åtgärder som beskrevs genomförts. Det innebär att under ett års tid har M365 använts utan att de säkerhetsåtgärder som krävs har genomförts. Förfarandet strider mot gällande lagstiftning eftersom GDPR kräver att skyddsåtgärderna ska vara på plats innan behandling av personuppgifter påbörjas. Här har samtliga personuppgiftsansvariga nämnder ett ansvar att se till att nödvändiga säkerhetsåtgärder också genomförs.

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) påminde för en tid sedan en region att ”Regler är inte valfria att följa – de har beslutats i EU och av Sveriges riksdag. Regler är heller aldrig något som ska ses som en prioriteringsfråga.” Detta gäller naturligtvis även i kommunerna.

Oavsett vilka brister som finns i införandet av M365 är det viktigaste nu att dra lärdom av det som hänt och se till att rutiner tas fram för att förhindra att bristerna finns kvar. Om organisationen kan dra lärdom av det som hänt och undvika att liknande brister uppträder igen är mycket vunnet.

Gemensam IT-nämnd tillsammans med Mörbylånga kommun

Vid årsskiftet 2023/24 tillträdde en ny nämnd, den gemensamma IT-nämnden, som är en gemensam nämnd för Borgholms och Mörbylånga kommuner. IT-nämnden har tagit över ansvaret för IT-drift för de båda kommunerna och för de kommunala bolagen från Ölands kommunalförbund som kommer att läggas ner.

IT-nämnden kommer därmed att bli personuppgiftsbiträde till samtliga nämnder och kommunala bolag i Borgholms kommun. Men nämnden kommer också att vara personuppgiftsansvarig för vissa behandlingar. Det är också möjligt att nämnden kan komma att vara gemensamt personuppgiftsansvarig tillsammans med någon annan nämnd i kommunen. Det här är en komplex situation och den måste snarast redas ut så att det står klart vilken av dessa roller som IT-nämnden har för varje behandling av personuppgifter som nämnden gör.

När det är klarlagt vilka roller de olika nämnderna har i de olika behandlingarna behöver ansvaret regleras mellan IT-nämnden och de övriga nämnderna.

Eftersom IT-nämnden är en del av Borgholms kommuns förvaltningsorganisation kan inte personuppgiftsbiträdesavtal tecknas med nämnderna i Borgholms kommun eftersom alla nämnder i kommunen är en del av samma juridiska person och olika delar av samma juridiska person kan inte ingå rättsligt bindande avtal med varandra. I stället ska förhållandena regleras skriftligt och i enlighet 5 § i ”Reglemente med allmänna bestämmelser för nämnder”.

Enligt GDPR får inte IT-nämnden påbörja behandlingen av de andra nämndernas personuppgifter förrän de här dokumenten finns på plats. Det bör därför prioriteras att reda ut förhållandena och dokumentera vilket ansvar som de olika nämnderna har för de olika behandlingar av personuppgifter som förekommer.

Dataskyddskultur

Ett bra dataskydd kräver mer än att det finns någon central funktion som arbetar med dataskyddsfrågor. En avgörande faktor är att man lyckas etablera en dataskyddskultur i organisationen. Vad menas med begreppet dataskyddskultur? Det finns lite olika sätt att formulera det på. En definition som ibland används är att en dataskyddskultur är ”en organisationskultur där dataskydd är prioriterat och synligt i de vanor och beteenden anställda inom organisationen har. Det innebär att frågan är spridd i organisationen, det vill säga att det finns en dataskyddsorganisation, och att de processer organisationen arbetar efter innefattar dataskyddsperspektivet.”

En dataskyddskultur innebär dessutom att ledningen frågar efter och följer upp dataskyddsarbetet. Det sänder en signal att frågan är viktig och medverkar till att verksamheten faktiskt prioriterar dataskydd. Det handlar i grund och botten om att dataskyddet ska finnas i bakhuvudet hos alla.

Hur etableras en dataskyddskultur i organisationen? Jag vill här peka på två grundläggande faktorer. För det första måste ledningen både i ord och handling visa att det är viktigt med dataskydd. Det gäller både den politiska ledningen, förvaltningsled-

ningen och chefer i verksamheten. För det andra måste det finnas personer ute i de olika verksamheterna som har till uppgift att arbeta med dataskyddsfrågor. Dataskyddsorganisationen måste vara bemannad, hela vägen ut i alla verksamheter. Det betyder inte att nya tjänster ska tillsättas i de olika verksamheterna utan snarare att olika personer får i uppdrag att arbeta med de här frågorna så att de blir integrerade i det vanliga arbetet.

I Borgholms kommun fanns när jag började som dataskyddsombud för kommunen 2020 en grupp som leddes av dåvarande dataskyddssamordnaren som träffades ibland och där frågor om dataskydd behandlades. Jag hann vara med på ett möte med den gruppen innan pandemin bröt ut och ändrade förutsättningarna för arbetet. Gruppen bestod av personer från de olika förvaltningarna i kommunen vilket gjorde det enklare att samordna olika delar av dataskyddsarbetet. Jag tror det är viktigt att så snart som möjligt komma i gång med en liknande grupp för att underlätta för alla delar i kommunen att gå i takt när det gäller dataskyddsarbetet och för att minimera risken för dubbelarbete i olika delar av kommunen. När en sådan grupp är etablerad kan man gå vidare allt längre ut i organisationen.

I kommunen finns många olika verksamheter där många kunniga och skickliga medarbetare arbetar med olika uppdrag och frågor. Det är helt naturligt att fokus hamnar på själva kärnuppgiften, att lärare undervisar, att vårdpersonal ger vård och omsorg, att chaufförer kör olika fordon, att handläggare hanterar sina ärenden och så vidare.

Samtidigt finns det en del övergripande processer som måste fungera i all verksamhet men som ibland upplevs som lite främmande utifrån den utbildning och de arbetsuppgifter man har i sin anställning. Informationssäkerhet, säkerhetsskydd, upphandling och dataskydd är exempel på sådana processer. Det är viktigt att de här övergripande processerna inte ses som något som ligger utanför eller vid sidan av det uppdrag som verksamheten har utan i stället ses som processer som är en del av uppdraget och som utgör ett stöd för verksamheten i att fullgöra sitt uppdrag på ett lagligt och säkert sätt.

För att inse vikten av att sådana processer fungerar kan man tänka på konsekvenserna om viss information försvinner, hamnar hos obehöriga eller blir förvanskade. Tänk på konsekvenserna om uppgifter om barns matallergier förvanskas så att barn får mat som de inte tål, att uppgifter om vilka mediciner vårdtagare ska ha försvinner eller förvanskas så att personer inte får de mediciner de behöver eller att inloggningsuppgifter till våra system hamnar hos obehöriga så att de kan angripa oss på olika sätt.

I dataskyddet och informationssäkerheten ingår att se till att informationen i våra system inte förvanskas eller försvinner. Vi måste kunna lite på den information som vi har tillgång till och vi måste ha tillgång till den när vi behöver den. I värsta fall kan det handla om liv eller död om vi misslyckas med det. Det finns alltså en tydlig koppling mellan den verksamhet som bedrivs och de tidigare nämnda övergripande processerna, allt hänger ihop. Dataskyddet påverkar det mesta av den verksamhet som bedrivs i kommunen och behöver finnas med som en naturlig del i allt som görs i organisationen.

Händelser i omvärlden

Den enskilt största händelsen när det gäller dataskydd under 2023 är att EU-kommissionen beslutade om det nya ramverket för dataskydd som innebär att överföring av personuppgifter till USA blir tillåtet under vissa förutsättningar. Det innebär inte att det är fritt fram för all överföring av personuppgifter till USA, däremot att det nu är enklare att använda sig av amerikanska företag som leverantörer av olika digitala tjänster. Det råder dock en stor osäkerhet om ramverket kommer att hålla för en prövning i EU-domstolen. Beslutet är utmanat av Schrems organisation NOYB och det anses troligt att ramverket kommer att prövas av EU-domstolen inom ett par år. Om ramverket skulle upphävas kommer det inte att finnas någon övergångsperiod utan överföringar kommer att bli olagliga direkt, samma dag som domen faller. Den osäkerhet som finns gällande ramverket utgör en risk för alla organisationer som överför personuppgifter till USA med stöd av ramverket, vilket behöver vägas in när beslut fattas om att använda leverantörer som inbegriper amerikanska företag och överföring av personuppgifter till USA.

När det nu gått några år sedan GDPR trädde i kraft 2018 har det blivit tydligare hur förordningen ska tolkas. Det har kommit en hel del tillsynsbeslut men också flera vägledande domar från EU-domstolen. Det har bland annat gjorts mer tydligt vilken information som PUA måste lämna till de registrerade (mer än vi trodde), vilka uppgifter som räknas som känsliga personuppgifter (fler än vi trodde) och vad som är en personuppgift (mer än vad många tror).

En dom i Högsta förvaltningsdomstolen slår fast att den som lämnat in ett klagomål till IMY har rätt att överklaga om IMY lägger ner utredningen eller inte utreder så som den klagande önskat. Ibland har IMY valt att inte utreda ett visst klagomål och i stället inleda en tillsyn grundad på klagomålet. Även i ett sådant fall kan den som lämnat in klagomålet ha rätt att överklaga beslut av IMY i tillsynsärendet om den som lämnade in klagomålet är missnöjd med resultatet av IMY:s tillsyn. Det har kommit ett antal domar där domstolen har bifallit överklaganden och bestämt att IMY ska vidta ytterligare utredningsåtgärder i ärendet. Detta innebär att fler klagomål kommer att utredas mer grundligt och att risken för PUA ökar om efterlevnaden av GDPR brister.

Kommande år

Dataskyddet behöver generellt sett prioriteras högre än det gjorts hittills. Efter snart sex år med GDPR saknas fortfarande flera grundläggande åtgärder som är nödvändiga för att åstadkomma god regelefterlevnad gällande dataskyddet. Redan i min första årsrapport för 2020 pekade jag på ett antal saker som behövde göras men som fortfarande inte är gjorda. Årtalen inom parentes i punktlistan anger vilket eller vilka år åtgärden funnits med i tidigare årsrapporter.

- Så snart ny dataskyddssamordnare är på plats bör GDPR-gruppen återaktiveras för att komma i gång med ett samordnat och systematiskt dataskyddsarbete för hela kommunen.

- Red ut ansvarsförhållandena mellan den gemensamma IT-nämnden och övriga nämnder i kommunen och se till att skriftliga överenskommelser om de olika nämndernas ansvar för behandling av personuppgifter tecknas.
- Se till att registerförteckningen blir komplett och uppdaterad för samtliga personuppgiftsansvariga nämnder. (2020, 2021, 2022)
- Genomför de åtgärder som anges i konsekvensbedömningen för införandet av M365. Detta bör ha mycket hög prioritet eftersom M365 redan används i stor omfattning. (2022)
- Se till att informationen till de registrerade uppfyller de krav som ställs i GDPR utifrån senaste praxis. (2022)
- Se till att det finns rutiner för hur information från verksamheterna om åtgärder som påverkar behandlingen av personuppgifter kommer till dataskyddsombudet på ett tidigt stadium. Bjud gärna in dataskyddsombudet till ledningsgrupper på olika nivåer även i förvaltningar som ännu inte har kommit i gång med detta. (2020, 2021, 2022)
- Se till att all information är klassad utifrån ett informationssäkerhetsperspektiv så att det blir tydligt hur informationen ska hanteras och var den kan sparas.
- PUA har ansvar för att behandlingen av personuppgifter följer gällande lagstiftning och därmed också ett ansvar att följa upp och kontrollera att reglerna efterlevs. Därför bör kontrollpunkter om dataskyddet finnas med i varje nämnds interkontrollplan för att undvika att parallella kontrollsystem behöver skapas. (2022)

Ovanstående punkter utgör en grund för dataskyddsarbetet och är inte tillräckliga för att uppnå ett gott dataskydd. Om punkterna ovan genomförs under 2024 finns förutsättningarna för att bygga vidare för att nå ett gott dataskydd under 2025.

Under 2024 kommer med största sannolikhet utvecklingen inom AI att innebära att fler programvaror som använder AI görs tillgängliga. IMY gör bedömningen att 2024 blir året då AI går från något nytt och lite exotiskt till något som blir en del av vardagen i många organisationer. Sannolikt kommer AI-utvecklingen att innebära så stora möjligheter att organisationer som inte väljer att använda AI-verktyg kommer att hamna på efterkälken och få svårt att klara sig. Detta innebär nya utmaningar, både att kunna införa dessa verktyg på ett sätt som ligger i linje med gällande lagstiftning och att ha den ordning på vår information som krävs för att de här verktygen ska fungera. När reglerna i GDPR följs är det en del i att göra det möjligt att använda AI-verktyg för att kunna ha en effektiv förvaltning.

Avslutande reflexioner

Det pågår ett omfattande arbete med digitalisering som en del i att utveckla och effektivisera verksamheten. Att använda olika digitala verktyg är idag nödvändigt för att kunna bedriva en verksamhet som uppfyller medborgarnas krav samtidigt som ekonomin är begränsad och det ibland är svårt att rekrytera personer till alla verksamheter.

För att åstadkomma en digitalisering som är hållbar över tid och som ger kommunen den nytta som förväntas är det nödvändigt att arbetet med digitalisering sker integrerat med dataskydds- och informationssäkerhetsarbetet. Om den integreringen misslyckas är risken överhängande att digitaliseringsprojekt antingen kommer att behöva avbrytas eller att organisationen och registrerade utsätts för risker som skulle kunna få allvarliga konsekvenser både för enskilda personer och för kommunen.

Min roll som dataskyddsbud ska enligt GDPR vara både rådgivande och kontrollerande. När det gäller att utveckla verksamheten med hjälp av digitala verktyg ser jag att min roll bland annat innebär att hjälpa till att möjliggöra en hållbar och laglig digitalisering som kan vara till nytta för både medborgare och organisation över tid.

För att komma vidare och få till en god dataskyddstruktur i hela organisationen är det nödvändigt att ledningen är engagerad och visar både i ord och handling att de här frågorna är viktiga. Det gäller både den politiska ledningen och chefer i förvaltningarna. Ett sätt att visa att detta är viktigt är att följa upp och utvärdera dataskyddsarbetet.

Avslutningsvis vill jag åter lyfta frågan om bemanning av dataskyddsorganisationen. Saker blir inte gjorda av sig självt. Det krävs att det finns personer som har till uppgift att arbeta med de här frågorna. Nu ska en ny dataskyddssamordnare komma i gång med sitt arbete. Även om dataskyddssamordnaren är viktig i det här arbetet kan denne inte åstadkomma så mycket själv utan är beroende av att det finns personer i de olika verksamheterna som kan arbeta med de här frågorna. För att komma vidare behöver den tidigare GDPR-gruppen bemannas och komma i gång igen så att kommunens arbete med dataskydd kan samordnas och ske på ett effektivt sätt.

Ulf Gustavsson
Dataskyddsbud

Information om påbörjad central utredning, efter avvikelse gällande klagomål på utförande inom organisationen.

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott beslutar

att godkänna informationen och lämna över den till socialnämnden.

Ärendebeskrivning

Den 7 mars 2024 inkommer ett klagomål från anhörig som sammanfattningsvis handlar om brister vid överföring av information när en omsorgstagare skulle flytta från ett boende till ett annat inom kommunens äldreomsorg. Vidare beskrivs det att flytten gick i all hast och att bristerna i överrapporteringen ledde till att omsorgstagaren inte fick den vård och omsorg hen behövde.

Händelsen skedde mellan december 2023 och januari 2024 och under den tiden lämnade den anhörige klagomål till ansvariga chefer som bland annat beställde larm.

Den 12 mars 2024 beslutar socialchef Anna Hasselbom Trofast att en central utredning ska inledas. Uppdraget är att undersöka om det finns systemfel i de organisatoriska mellanrummen samt att lämna eventuella åtgärdsförslag för att det inte ska inträffa igen.

Dagens sammanträde

Camilla Areskog, verksamhetsutvecklare redogör för ärendet.

Ordförande tackar för redogörelsen.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

--	--	--	--	--

Information om påbörjad central utredning, dnr 2024/26-705, efter avvikelse gällande klagomål på utförande inom organisationen.

Förslag till beslut: att socialnämnden godkänner informationen.

Sammanfattning av ärendet

Den 7 mars 2024 inkommer ett klagomål från anhörig som sammanfattningsvis handlar om brister vid överföring av information när en omsorgstagare skulle flytta från ett boende till ett annat inom kommunens äldreomsorg. Vidare beskrivs det att flytten gick i all hast och att bristerna i överrapporteringen ledde till att omsorgstagaren inte fick den vård och omsorg hen behövde.

Händelsen skedde mellan december 2023 och januari 2024 och under den tiden lämnade den anhörige klagomål till ansvariga chefer som bland annat beställde larm.

Den 12 mars 2024 beslutar socialchef Anna Hasselbom Trofast att en central utredning ska inledas. Uppdraget är att undersöka om det finns systemfel i de organisatoriska mellanrummen samt att lämna eventuella åtgärdsförslag för att det inte ska inträffa igen.

I tjänsten

Camilla Areskog
Verksamhetsutvecklare,
Socialförvaltningen

Information om förvaltningens arbete med höjd beredskap.

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att godkänna informationen och lämna över den till socialnämnden.

Ärendebeskrivning

Flera nationella undersökningar har konstaterat att arbetet med det civila försvaret behöver stärkas väsentligt inom socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården (nedan socialförvaltningen). Genom statsbidrag för år 2023 gjorde socialförvaltningen en sårbarhetsanalys inom området där samtliga chefer var delaktiga i att identifiera såväl risker som behov. Därefter har åtgärder tagits fram, aktiviteter har intensifierats och samverkan har skett med såväl interna som externa aktörer.

I början av år 2024 lyste Socialstyrelsen ut projektmedel för att arbeta vidare med den sårbarhetsanalys som gjordes 2023. (Förordning (2023:490) om statsbidrag till kommuner för socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap). Förvaltningen har lämnat in en ansökan och beslut kommer under april månad 2024.

Utifrån det rådande säkerhetsläget har området skiftat fokus; från civilt försvar till höjd beredskap.

Övergripande plan för arbetet 2024

Under 2024 kommer det läggas mest fokus på krigsorganisationen och beredskapsplaneringen på en övergripande nivå för att under kommande år implementera projektet på verksamhets- och enhetsnivå. Ledningsgruppen kommer bland annat att förbereda för hur arbetet med styrning och ledning ska gå till vid höjd beredskap om exempelvis IT och telefoni inte fungerar. Vidare kommer evakuerings- och försörjningsplaner att tas fram.

En annan åtgärd är att samtliga medarbetare ska få information om krigsplaceringar och vad det innebär. Vidare ska samverkan förstärkas med exempelvis Regionen och Länsstyrelsen.

Syfte

Syftet är att hela socialförvaltningen ska stärka sin beredskapsförmåga vilket också ger en synergieffekt på olika kriser såsom exempelvis pandemier och långvariga strömavbrott.

--	--	--	--	--

Mål för arbetet är:

- att vi bygger upp vår förmåga så vi har en robust grund för en välfungerande verksamhet även vid höjd beredskap.
- att enskilda som vi ansvarar för inte utsätts för otrygghet, skador och lidande på grund av vår oförmåga.
- att vi stärker vår motståndskraftsförmåga och försvarsvilja.

Målen går hand i hand med fastställda ledord och vision genom att vi med gemensamma krafter skapar en varaktig organisation så vi kan ta ansvar för våra kärnuppdrag under höjd beredskap.

Dagens sammanträde

Anna Hasselbom Trofast, socialchef och Camilla Areskog, verksamhetsutvecklare redogör för ärendet.

Ordförande tackar för redogörelsen.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

--	--	--	--	--

Information om socialförvaltningens arbete med höjd beredskap

Förslag till beslut: att socialnämnden godkänner informationen.

Sammanfattning av ärendet

Flera nationella undersökningar har konstaterat att arbetet med det civila försvaret behöver stärkas väsentligt inom socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården (nedan socialförvaltningen). Genom statsbidrag för år 2023 gjorde socialförvaltningen en sårbarhetsanalys inom området där samtliga chefer var delaktiga i att identifiera såväl risker som behov. Därefter har åtgärder tagits fram, aktiviteter har intensifierats och samverkan har skett med såväl interna som externa aktörer.

I början av år 2024 lyste Socialstyrelsen ut projektmedel för att arbeta vidare med den sårbarhetsanalys som gjordes 2023. (Förordning (2023:490) om statsbidrag till kommuner för socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap). Förvaltningen har lämnat in en ansökan och beslut kommer under april månad 2024.

Utifrån det rådande säkerhetsläget har området skiftat fokus; från civilt försvar till höjd beredskap.

Övergripande plan för arbetet 2024

Under 2024 kommer det läggas mest fokus på krigsorganisationen och beredskapsplaneringen på en övergripande nivå för att under kommande år implementera projektet på verksamhets- och enhetsnivå. Ledningsgruppen kommer bland annat att förbereda för hur arbetet med styrning och ledning ska gå till vid höjd beredskap om exempelvis IT och telefoni inte fungerar. Vidare kommer evakuerings- och försörjningsplaner att tas fram.

En annan åtgärd är att samtliga medarbetare ska få information om krigsplaceringar och vad det innebär. Vidare ska samverkan förstärkas med exempelvis Regionen och Länsstyrelsen.

Syfte

Syftet är att hela socialförvaltningen ska stärka sin beredskapsförmåga vilket också ger en synergieffekt på olika kriser såsom exempelvis pandemier och långvariga strömavbrott.

Mål för arbetet är:

- att vi bygger upp vår förmåga så vi har en robust grund för en välfungerande verksamhet även vid höjd beredskap.
- att enskilda som vi ansvarar för inte utsätts för otrygghet, skador och lidande på grund av vår oförmåga.
- att vi stärker vår motståndskraftsförmåga och försvarsvilja.

Målen går hand i hand med fastställda ledord och vision genom att vi med gemensamma krafter skapar en varaktig organisation så vi kan ta ansvar för våra kärnuppdrag under höjd beredskap.

Camilla Areskog
Verksamhetsutvecklare

Anna Hasselbom Trofast
Socialchef